

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ-ΚΟΣΜΗΤΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΠΗΓΕΣ ΜΟΛΥΝΣΗΣ ΣΤΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ-ΥΓΙΕΙΝΗ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ: **ΒΟΓΙΑΤΖΗ ΘΩΜΑΗ**

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: **ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΟΥ ΕΛΙΣΑΒΕΤ**

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2013

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	σελ. 5
Περίληψη	σελ. 6
Εισαγωγή	σελ. 7
Κεφάλαιο 1	
1.1 Γενικά περί μικροβίων	σελ. 8
1.2 Κατηγορίες μικροβίων	σελ. 8
1.3 Προέλευση μικροβίων	σελ. 11
1.4 Μικρόβια στο ινστιτούτο	σελ. 11
1. Βακτήρια	σελ. 11
1.1 Σταφυλόκοκκοι	σελ. 11
1.1 α) παθογόνοι σταφυλόκοκκοι	σελ. 11
1.1 β) μη παθογόνοι σταφυλόκοκκοι	σελ. 11
1.1.1 Παθήσεις από Σταφυλόκοκκο	σελ. 12
1.2 Στρεπτόκοκκοι	σελ. 16
1.2.1 Λοιμώξεις από στρεπτόκοκκο	σελ. 17
1.3 Ψευδομονάδα	σελ. 18
1.3.1 Λοιμώξεις από ψευδομονάδα	σελ. 18
1.4 <i>Escherichia coli</i>	σελ. 19
2. Ιοί	σελ. 19
2.1 Ηπατίτιδα	σελ. 19
2.1.1 Ηπατίτιδα Β	σελ. 20
2.1.2 Ηπατίτιδα C	σελ. 20
2.2 Ιός HIV	σελ. 20
2.3 Ιός απλού έρπητα	σελ. 21
2.4 Ιός της μολυσματικής τέρμινθου	σελ. 22
2.4.1 Συμπτώματα	σελ. 23
2.4.2 Μετάδοση	σελ. 24
2.5 Ιός των θηλωμάτων	σελ. 25
2.5.1 Μυρμηγκιές	σελ. 25
2.5.1.1 Μετάδοση	σελ. 25
2.5.1.2 Συμπτώματα	σελ. 26
2.5.2 Οξυτενή κονδυλώματα	σελ. 27

3. Μύκητες	σελ. 27
3.1 Δερματόφυτα	σελ. 28
3.1.1 Δερματομυκητιάσεις	σελ. 28
3.1.1.1 Δερματοφυτίαση κορμού	σελ. 28
3.1.1.2 Δερματοφυτίαση μηρογεννητικών πτυχών	σελ. 29
3.1.1.3 Δερματοφυτίαση προσώπου	σελ. 29
3.1.1.4 Δερματοφυτίαση γενείου	σελ. 29
3.1.1.5 Δερματοφυτίαση πελμάτων	σελ. 29
3.1.1.6 Δερμαφυτίαση χεριών	σελ. 29
3.2 Μύκητες σε καλλυντικά	σελ. 30
3.2.1 Ευρωτομύκητες ή μούχλα	σελ. 30
3.2.2 Ζυμομύκητες ή ζύμες	σελ. 31
4. Παράσιτα	σελ. 32
4.1 Ψώρα	σελ. 32
4.2 Φθειρίαση	σελ. 33

Κεφάλαιο 2

1. Μετάδοση των λοιμώξεων	σελ. 34
1.1 Μετάδοση εξ επαφής	σελ. 34
1.2 Αερογενής μετάδοση	σελ. 35
2. Είσοδος των μικροοργανισμών στον ξενιστή	σελ. 35
2.1 Πύλες εισόδου	σελ. 35
2.1.1 Βλεννογόνοι	σελ. 36
2.1.2 Δέρμα	σελ. 36
2.1.3 Παρεντερική μετάδοση	σελ. 36

Κεφάλαιο 3

1. Πηγές μόλυνσης	σελ. 37
1.1 Ο χώρος	σελ. 37
1.1.1 Αερισμός	σελ. 38
1.1.2 Καθαριότητα δαπέδων	σελ. 38
1.1.3 Καθαριότητα χωρών υγιεινής	σελ. 39
1.1.4 Απολύμανση	σελ. 39
1.1.4.1 Απολυμαντικά	σελ. 39
1.1.4.2 Δράση απολυμαντικών	σελ. 41
1.2 Τα εργαλεία	σελ. 41
1.2.1 Αποστείρωση	σελ. 41

1.2.1.1	Θερμότητα	σελ. 42
1.2.1.1.1	Ξηρή θερμότητα	σελ. 43
1.2.1.1.2	Υγρή θερμότητα	σελ. 44
1.2.1.2	Ακτινοβολίες	σελ. 44
1.2.2	Γενικοί κανόνες υγιεινής των εργαλείων	σελ. 46
1.3	Το προσωπικό	σελ. 47
1.3.1	Σωματική καθαριότητα	σελ. 47
1.3.1.1	Καθαριότητα μαλλιών	σελ. 47
1.3.1.2	Καθαριότητα σώματος	σελ. 47
1.3.1.3	Καθαριότητα στόματος	σελ. 47
1.3.1.4	Καθαριότητα νυχιών και χεριών	σελ. 48
1.3.2	Υγιεινή ενδυμάτων και υποδημάτων	σελ. 48
1.4	Καλλυντικά	σελ. 49
1.4.1	Μικρόβια στα καλλυντικά	σελ. 50
1.4.2	Κανόνες υγιεινής στη χρήση των καλλυντικών	σελ. 51
1.5	Πελατεία	σελ. 52
1.5.1	Ιστορικό	σελ. 53

Κεφάλαιο 4

1. Χώρος περιποίησης προσώπου-Υγιεινή	σελ. 54
1.1 Υλικά-έπιπλα-μηχανήματα	σελ. 54
1.2 Βραχύς εξοπλισμός	σελ. 57
1.3 Αναλώσιμα προϊόντα	σελ. 58
1.4 Αντισηψία- αντισηπτικά	σελ. 59
1.5 Κανόνες υγιεινής	σελ. 60
2. Χώρος μακιγιάζ-Υγιεινή	σελ. 61
2.1 Υγιεινή της καμπίνας	σελ. 61
2.2 Υλικά εφαρμογής του μακιγιάζ	σελ. 62
2.3 Εργαλεία μακιγιάζ	σελ. 63
3. Οργάνωση-υγιεινή στο χώρο της αισθητικής σώματος	σελ. 64
3.1 Μηχανήματα αισθητικής σώματος	σελ. 64
3.2 Έπιπλα	σελ. 65
3.3 Αναλώσιμος εξοπλισμός	σελ. 65
3.4 Βραχύς εξοπλισμός	σελ. 67
3.5 Κανόνες υγιεινής	σελ. 67
4. Οργάνωση-υγιεινή στο χώρο του μανικιούρ- πεντικιούρ	σελ. 68

4.1 Δυσλειτουργίες νυχιών	σελ. 68
4.2 Παθήσεις δέρματος που δεν επιτρέπεται η περιποίηση νυχιών	σελ. 71
4.2.1 Μυκητιάσεις	σελ. 71
4.2.2 Έρπης	σελ. 72
4.2.3 Δερματίτιδα ή έκζεμα	σελ. 72
4.2.4 Κοινές μυρμηγκιές	σελ. 72
4.3 Εξοπλισμός- εργαλεία- καλλυντικά προϊόντα-αναλώσιμα υλικά	σελ. 72
4.3.1 Εξοπλισμός	σελ. 72
4.3.2 Εργαλεία	σελ. 73
4.3.3 Καλλυντικά προϊόντα περιποίησης νυχιών	σελ. 73
4.3.4 Αναλώσιμα Υλικά	σελ. 74
4.4 Κανόνες υγιεινής	σελ. 75
5. Χώρος προσωρινής αποτρίχωσης προσώπου-σώματος-υγιεινή	σελ. 75
5.1 Έπιπλα	σελ. 75
5.2 Υλικά αποτρίχωσης	σελ. 75
5.2.1 Αναλώσιμα υλικά	σελ. 75
5.2.2 Ζεστά κεριά	σελ. 75
5.2.3 Ψυχρά κεριά	σελ. 76
5.3 Προϊόντα για μετά την αποτρίχωση	σελ. 76
5.4 Προϊόντα αναστολής ανάπτυξης της τρίχας	σελ. 76
5.5 Αντενδείξεις της προσωρινής αποτρίχωσης	σελ. 77
5.6 Κανόνες υγιεινής	σελ. 78
Επίλογος	σελ. 80
Βιβλιογραφία	σελ. 81

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στην εργασία γίνεται αναφορά στα είδη των μικροβίων που μπορεί να υπάρξουν σε ένα ινστιτούτο καθώς και στους τρόπους μετάδοσής τους. Είναι σημαντικό να γίνει αναφορά στους κανόνες υγιεινής ώστε να αποφεύγονται οι κάθε είδους μολύνσεις και στους τρόπους με τους οποίους γίνεται η διασπορά μικροβίων στο ινστιτούτο ώστε να προστατευτεί, τόσο το προσωπικό όσο και οι πελάτες.

Οι μολύνσεις, ως αποτέλεσμα αισθητικών περιποιήσεων είναι εξαιρετικά σπάνιες. Η πιο κοινή πηγή μόλυνσης σε ένα ινστιτούτο είναι ο πελάτης. Ωστόσο και το προσωπικό και οι επισκέπτες μπορούν να φέρουν μικρόβια στο ινστιτούτο. Είναι σημαντικό επομένως να ακολουθούμε τους κανόνες υγιεινής ώστε να είμαστε βέβαιοι ότι θα αποφευχθεί η μεταφορά μικροβίων από άτομο σε άτομο ή ακόμη και να αποκλεισθεί η μεταφορά τους έξω από το ινστιτούτο όπου ένας ευρύς αριθμός ατόμων θα μπορούσε να μολυνθεί. Άτομα με ενεργές ασθένειες είναι προφανώς πηγή μόλυνσης και δεν θα πρέπει να περιποιούνται πελάτες ή να υποβάλλονται σε πρακτικές αισθητικής. Ωστόσο, κάποιος ενδεχομένως μπορεί να είναι φορέας χωρίς να είναι γνώστες των προβλημάτων τους. Γι' αυτές τις περιπτώσεις είναι αναγκαίο να τηρούνται αυστηρά οι κανόνες υγιεινής ώστε να προστατεύονται τόσο οι αισθητικοί όσο και οι πελάτες τους.

Μια ακόμη σημαντική πηγή μόλυνσης είναι τα καλλυντικά, τα εργαλεία και τα αναλώσιμα υλικά, όταν δεν τηρούνται οι προαπαιτούμενοι κανόνες και οι οδηγίες για την καλή διατήρηση και τη χρήση τους.

Σκοπός λοιπόν της πτυχιακής αυτής εργασίας είναι να παρουσιαστεί ο ρόλος των κανόνων υγιεινής και της πρόληψης στην αποφυγή μετάδοσης ασθενειών στα Ινστιτούτα Αισθητικής.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εργασία περιλαμβάνει τις κατηγορίες μικροβίων, και πιο αναλυτικά τα μικρόβια που αναπτύσσονται στο δέρμα. Συγκεκριμένα γίνεται αναφορά στα βακτήρια, στους ιούς και στους μύκητες. Από τα παθογόνα βακτήρια αναλύεται ο σταφυλόκοκκος, ο στρεπτόκοκκος, η ψευδομονάδα και η εσερίχια κόλι (Escherichia coli). Από τους ιούς οι ηπατίτιδα Β, C ο έρπης, ο Hiv/Aids ο ιός των ανθρώπινων θηλωμάτων και ο ιός της μολυσματικής τέρμινθος. Από τους μύκητες οι κάντιτα (candida albicans). Έπειτα γίνεται αναφορά στις διόδους των μικροβίων και στους τρόπους μετάδοσης. Έπειτα αναλύονται οι κανόνες ατομικής υγιεινής και πως μπορεί να προστατευτεί το προσωπικό. Αναλύονται οι κανόνες υγιεινής του χώρου εργασίας και των αντικειμένων που χρησιμοποιούνται καθώς στον τρόπο συντήρησης και χρήσης των διαφόρων καλλυντικών που έχουμε στην καμπίνα.

Και τέλος, εξηγείται με ποιους τρόπους προστατεύουμε τους χώρους περιποίησης προσώπου, σώματος, μακιγιάζ, μανικιούρ-πεντικιούρ και αποτρίχωσης.

ABSTRACT

The work includes the categories of microbes and with more detail in the microbes that grow on the skin. Specific reference to bacteria, viruses and fungi. Of pathogenic bacteria analyzed staphylococcus, streptococcus, Pseudomonas and Escherichia coli. Of the viruses hepatitis B, C, herpes, the HIV / Aids virus and human papillomavirus. Of the fungi Candida albicans. Then refer to the passages of microbial transmission routes. After, the rules for personal hygiene and how to protect the staff, are being analyzing. Analyzed the hygiene of the workplace and of objects used as a method for maintenance and use of various of cosmetics that have in the cabin.

And finally, explained how protect the spaces of beauty care of the face, body, makeup, manicure-pedicure and depilation.

ΛΕΞΕΙΣ- ΚΛΕΙΔΙΑ:

Beauty salon, Bacteria, Hygiene, Transmission of diseases, ασθένειες, ιοσιτιούτο αισθητικής, μικρόβια, κανόνες υγιεινής, υγιεινή, diseases, λοιμώξεις, μετάδοση ασθενειών.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σε ένα ινστιτούτο ομορφιάς ελλοχεύουν κίνδυνοι εισόδου παθογόνων μικροοργανισμών στο ανθρώπινο σώμα και όταν αυτοί οι μικροοργανισμοί υπερφαλαγγίσουν τους αμυντικούς μηχανισμούς του οργανισμού, προκαλούν λοιμώξεις. Η μετάδοση των λοιμώξεων μπορεί να γίνει είτε άμεσα, με την προϋπόθεση της στενής φυσικής επαφής μεταξύ της πηγής της λοίμωξης και ενός επίνοσου (ευαίσθητου) οργανισμού είτε με έμμεση επαφή μέσω μολυσμένων αντικειμένων. Επίσης η μετάδοση μπορεί να γίνει μέσω σταγονιδίων σιέλου ή βλέννης που απελευθερώνονται με το βήχα ή το φτάρνισμα. Επίσης μπορεί να γίνει αερογενώς με σταγονίδια ή σωματίδια σκόνης σε αποστάσεις μεγαλύτερες του ενός μέτρου. Τέλος τα αρθρόποδα-φορείς μεταφέρουν παθογόνα μικρόβια από έναν οργανισμό σε άλλο με μηχανική και βιολογική μετάδοση. Όπως γίνεται αντιληπτό, θα πρέπει στους χώρους περιποίησης σε ένα ινστιτούτο ομορφιάς να ακολουθούνται ορισμένοι κανόνες υγιεινής. Είναι σημαντική η ατομική υγιεινή και η αποστείρωση από κάθε παθογόνο μικροοργανισμό των εργαλείων και των αντικειμένων που χρησιμοποιούνται.

Επομένως σε ένα ινστιτούτο η υγιεινή και η δέουσα προσοχή προκειμένου να μην διαταράσσεται η υγεία του ίδιου αλλά και των πελατών του, πρέπει να είναι το πρωταρχικό μέλημα κάθε επαγγελματία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 Γενικά περί μικροβίων

Μια σύντομη αναφορά γενικά περί μικροβίων είναι απαραίτητη ώστε να κατανοηθεί η αναγκαιότητα της Ατομικής Υγιεινής και της Υγιεινής του χώρου, του εξοπλισμού και των εργαλείων ενός ινστιτούτο αισθητικής.

Τα μικρόβια είναι ζωντανοί μονοκύτταροι οργανισμοί που αποτελούν το μικρόκοσμο. Τα μικρόβια δεν είναι ορατά με γυμνό μάτι παρά μόνο με μικροσκόπιο. Απ' αυτά, άλλα μας ωφελούν -βοηθούν στην παρασκευή τυριού, γιαούρτης, κρασιού- άλλα δημιουργούν προβλήματα απειλώντας ορισμένες φορές και την ανθρώπινη ύπαρξη ακόμη.

Οι μικροοργανισμοί που προκαλούν νόσο ονομάζονται παθογόνοι εξ αιτίας των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών που τους επιτρέπουν να εισβάλλουν στο ανθρώπινο σώμα και να παράγουν τις τοξίνες. Λοίμωξη είναι η εισβολή ή ο αποικισμός του οργανισμού από παθογόνους μικροοργανισμούς και προκαλείται όταν ο μικροοργανισμός υπερφαλαγγίζει τους αμυντικούς μηχανισμούς του οργανισμού. Η νόσος εμφανίζεται όταν η λοίμωξη προκαλεί διαταραχή της υγείας. Είναι μια παθολογική κατάσταση κατά την οποία μέρος του οργανισμού ή ολόκληρος ο οργανισμός δεν είναι σε θέση να εκτελέσει τις φυσιολογικές του λειτουργίες. Λοίμωξη από ένα μικροοργανισμό δεν σημαίνει υποχρεωτικά και την εμφάνιση νόσου. Για παράδειγμα μπορεί κάποιος να μολυνθεί από τον ιό HIV που προκαλεί AIDS, χωρίς όμως να εκδηλώνει τα συμπτώματα της νόσου.

1.2 Κατηγορίες μικροβίων

Τα μικρόβια διακρίνονται σε 4 μεγάλες ομάδες

1. στα *βακτήρια*
2. στους *ιούς*
3. στους *μύκητες*
4. στα *παράσιτα*

Στα **βακτήρια**, υπάγεται το μεγαλύτερο μέρος των μικροοργανισμών που προκαλούν λοιμώξεις στον άνθρωπο. Έχουν μέγεθος 0,5-5 μm και διάφορο σχήμα (κόκκοι, ραβδία, διαμόρφωση σε σπείρες ή διακλαδισμένη μορφή). Από τα συνήθη βακτήρια που προκαλούν λοιμώξεις στον άνθρωπο σχήμα κόκκου έχουν οι σταφυλόκοκκοι, στρεπτόκοκκοι, γονόκοκκοι, πνευμονιόκοκκοι. Σχήμα ράβδου έχουν τα κολοβακτηρίδια, οι σαλμονέλες. Σπειροειδές σχήμα έχει το τρεπόννημα το ωχρόν (προκαλεί τη σύφιλη) και σχήμα σαν το κλαδί του δέντρου έχουν οι ακτινομύκητες. Στα βακτήρια υπάγονται επίσης και με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά όπως χλαμύδια και ρικέτσιες (πολλαπλασιάζονται μόνο μέσα στα κύτταρα του μεγαλοοργανισμού) και τα μυκοπλάσματα (στερούνται κυτταρικού τοιχώματος).

Οι **ιοί** συνιστούν μια πολύ σημαντική κατηγορία μικροοργανισμών, αλλά δεν είναι κύτταρα. Οι ιοί στερούνται πολλών κυτταρικών ιδιοτήτων, σημαντικότερη από τις οποίες είναι ότι δεν συνιστούν δυναμικά ανοιχτά συστήματα, δεν προσλαμβάνουν θρεπτικά υλικά από το περιβάλλον ούτε αποβάλλουν άχρηστα προϊόντα. Οι ιοί μόνον όταν μολύνουν ένα κύτταρο αποκτούν το κύριο γνώρισμα των ζωντανών συστημάτων, δηλαδή την ικανότητα αναπαραγωγής. Σε αντίθεση με τα κύτταρα οι ιοί δεν έχουν μεταβολικές ικανότητες. Αν και περιέχουν τα δικά τους γονίδια, οι ιοί στερούνται ριβοσωμάτων, κατά συνέπεια εξαρτώνται από τον βιοσυνθετικό μηχανισμό των κυττάρων που μολύνουν για τη σύνθεση των πρωτεϊνών τους. Φέρουν μόνο ένα είδος πυρηνικού οξέος (DNA ή RNA). Ως παραδείγματα αναφέρονται ο ιός της γρίπης (φέρει RNA) και ο ιός της ηπατίτιδας Β (φέρει DNA). Για να πολλαπλασιαστεί ένας ιός πρέπει πρώτα να εισχωρήσει σε εκείνο το είδος κυττάρου στο οποίο θα έχει τη δυνατότητα να αντιγραφεί. Ένα τέτοιο κύτταρο λέγεται κύτταρο-ξενιστής.

Οι **μύκητες** είναι μικρόβια με δομή ευκαριωτικού κυττάρου και ανάλογη με αυτή των ανωτέρων φυτών και ζώων. Έχουν ωστόσο πρωτόγονη φυτική κατασκευή, αλλά χωρίς την ικανότητα φωτοσύνθεσης. Από τα 100.000 περίπου είδη που έχουν ταυτοποιηθεί, περίπου 100 είναι παθογόνα για τον άνθρωπο και τα ζώα, με συχνότερα 10-15 είδη. Από αυτά, τα συχνότερα είναι οι μύκητες που ανήκουν στο γένος *Candida* και οι μύκητες που προκαλούν δερματοφυτιάσεις.

Τα **παράσιτα** περιλαμβάνουν τα πρωτόζωα και τα μετάζωα. Τα πρωτόζωα έχουν δομή των κυττάρων των μεγαλοοργανισμών. Πολλά από αυτά χαρακτηρίζονται από ζωηρή κίνηση που γίνεται με διάφορους τρόπους (αμοιβαδοειδής κίνηση, βλεφαρίδες, μαστίγια). Έχουν ποικίλο σχήμα και μέγεθος (διάμετρος από 5-10μm μέχρι 1-2 mm). Στα πρωτόζωα υπάγονται αρκετά παράσιτα όπως η αμοιβάδα, η λάμβλια, τα πλασμώδια της ελονοσίας, το τοξόπλασμα.

Τα **μετάζωα** είναι πολυκύτταροι οργανισμοί, με σαφή κυτταρική διαφοροποίηση, σχήμα και μέγεθος.

Ανάλογα με την παθογόνο δράση, τα μικρόβια μπορούν να διακριθούν σε **παθογόνα, μη παθογόνα και ευκαιριακά παθογόνα**. Ορισμένα από τα παθογόνα είναι υποχρεωτικά παράσιτα του ανθρώπου, με την έννοια ότι δεν επιβιώνουν στο εξωτερικό περιβάλλον και δεν προσβάλλουν άλλους ξενιστές.

Η παθογόνο δράση είναι η δυνητική ικανότητα των μικροοργανισμών να προκαλούν νόσο στον ξενιστή μεγαλοοργανισμό, ενώ ως λοιμογόνος δύναμη νοείται ο βαθμός της παθογόνου δράσης των στελεχών μίας ομάδας ή ενός είδους μικροβίων.

Η επαφή των μικροβίων με τον άνθρωπο ορίζεται ως μόλυνση και δεν καταλήγει υποχρεωτικά σε λοίμωξη, ακόμη και αν τα μικρόβια είναι παθογόνα. Όταν μολύνεται μια περιοχή χωρίς να επακολουθήσει λοίμωξη πρόκειται για απλή αποίκηση που μπορεί να έχει παροδικό ή μονιμότερο χαρακτήρα.

Προκειμένου να ασκήσουν τη δράση τους, τα παθογόνα μικρόβια πρέπει να είναι ικανά να εγκαθίστανται σε μια περιοχή του σώματος, όπου και πολλαπλασιάζονται. Από το σημείο εισόδου στον οργανισμό είναι δυνατόν να μετακινούνται ή να επεκτείνονται σε άλλες περιοχές του σώματος.

Στην εισβολή των μικροβίων, ο οργανισμός αμύνεται με μη ειδικό τρόπο (αντιμικροβιακές ουσίες των βιολογικών υγρών και ιστών, χημειοταξία, φαγοκυττάρωση) και ειδικό τρόπο (ανάπτυξη χυμικής και κυτταρικής ανοσίας).

Η πρόκληση λοίμωξης αποτελεί τη συνισταμένη όλων των αλληλοεπιδράσεων μικροβίου-ξενιστή και εξαρτάται από τις παθογενετικές ιδιότητες του μικροοργανισμού, καθώς και από την ικανότητα το ξενιστή να αντιστέκεται στη βλαπτική επίδραση του εισβολέα. Η εξουδετέρωση των μηχανισμών δράσης του μεγαλοοργανισμού οδηγεί σε λοίμωξη.

1.3 Προέλευση μικροβίων

Τα μικρόβια που μπορούν να προκαλέσουν λοίμωξη είναι δυνατόν να προέρχονται από τον άνθρωπο (φυσιολογική χλωρίδα) ή από το περιβάλλον.

Ο άνθρωπος που μολύνεται με παθογόνα μικρόβια είναι δυνατόν να υφίσταται ενεργό λοίμωξη, ή να είναι υγιής φορέας. Οι υγιείς φορείς μπορεί να είναι πρόσκαιροι ή χρόνιοι.

Οι ευκαιριακά παθογόνοι μικροοργανισμοί προκαλούν λοιμώξεις μόνο στους εξασθενημένους ασθενείς (χρήση ανοσοκατασταλτικών και / ή κυτταροστατικών φαρμάκων, κακοήθεις εξεργασίες, χρόνιες παθήσεις, ακτινοθεραπεία κ.α.)

1.4 Μικρόβια στο ινστιτούτο

Τα κυριότερα μικρόβια που συναντάμε σε ένα ινστιτούτο αισθητικής είναι:

1. Βακτήρια

1.1. Σταφυλόκοκκοι

Διακρίνουμε τα παρακάτω είδη σταφυλόκοκκων:

1.1.α) *Παθογόνοι σταφυλόκοκκοι*: κύριος εκπρόσωπος τους είναι ο χρυσίζοντας σταφυλόκοκκος (*staphylococcus aureus*) ή πυογόνος.

1.1.β) *μη παθογόνοι σταφυλόκοκκοι*: κύριος εκπρόσωπος είναι ο λευκός σταφυλόκοκκος ή σταφυλόκοκκος της επιδερμίδας (*staphylococcus epidermidis*)

Οι σταφυλόκοκκοι είναι σφαιρικά gram+(θετικά) βακτήρια, που σχηματίζουν ακανόνιστα συσσωματώματα σαν σταφύλια. (5) Αντέχουν και διατηρούνται στην ξηρασία επί ημέρες και εβδομάδες, στη σκόνη και τα υφάσματα επί μήνες και στα μολυσμένα αντικείμενα. Βρίσκονται στον αέρα, το νερό, το έδαφος, τις ρινικές κοιλότητες, τα χέρια, το σάλιο, τις μασχάλες, το δέρμα του ανθρώπου (ιδιαίτερα στους θυλάκους των τριχών και τους σμηγματογόνους αδένες) και σε άλλες περιοχές του ανθρώπινου σώματος.

Οι *staphylococcus epidermidis* αποικίζουν φυσιολογικά το δέρμα και αποτελούν ως και το 90% της φυσιολογικής του χλωρίδας. Σε γενικές γραμμές είναι παθογόνοι μόνο όταν ο φυσιολογικός φραγμός του δέρματος λύεται από τραυματισμούς ή ιατρικές παρεμβάσεις, όπως η εισαγωγή και απομάκρυνση φλεβοκαθετήρων.

Ο *staphylococcus aureus* είναι ο πιο παθογόνος από τους σταφυλόκοκκους. Συνήθως σχηματίζει χρυσοκίτρινες αποικίες που μοιάζουν με τσαμπί σταφυλιού και γι' αυτό ονομάζεται επίσης και χρυσίζων σταφυλόκοκκος (εικόνα 1).

Εικόνα 1 Χρυσίζων σταφυλόκοκκος (πηγή:Β6)

Οι ρινικές χοάνες είναι ένα ιδιαίτερα ευνοϊκό περιβάλλον για το *S. aureus*, όπου συχνά απαντάται σε μεγάλους αριθμούς. Η παρουσία του στο υγιές δέρμα είναι συχνά το αποτέλεσμα της μεταφοράς του εκεί από τη ρινική κοιλότητα. Ο *S.aureus* εισέρχεται στο σώμα μέσω ενός φυσιολογικού ανοίγματος στο φραγμό του δέρματος, όπως και κατά μήκος της πορείας του θύλακα της τρίχας διαμέσου της επιδερμίδας.

1.1.1 Παθήσεις από Σταφυλόκοκκο

Οι δερματοπάθειες οι οποίες προκαλούνται από τους σταφυλόκοκκους ονομάζονται σταφυλοκοκκιάσεις. Οι σταφυλοκοκκιάσεις εισέρχονται μέσα στους τριχοσμηγματογόνους θυλάκους, στους πόρους των ιδρωτοποιών αδένων, στο παρωνύχιο και προκαλούν πυοδερματίτιδες.

Η λοίμωξη των τριχοθυλακίων είναι η θυλακίτιδα (εικόνα 2).

Εικόνα 2 Θυλακίτιδα (πηγή: Β 7)

Αρχίζει σαν μία μικρή, κόκκινη βλατίδα γύρω από μια τρίχα και σε λίγο χρονικό διάστημα σχηματίζεται φλυκταινίδιο που περιέχει λευκοκίτρινο υγρό. Το φλυκταινίδιο σπάει, το περιεχόμενο του αποξηραίνεται και σχηματίζεται η εφελκίδα. Η εφελκίδα πέφτει και η βλάβη θεραπεύεται μέσα σε λίγες ημέρες, χωρίς να αφήσει ουλή.

Η επιφανειακή θυλακίτιδα εντοπίζεται παντού όπου υπάρχουν τρίχες ή χνούδι, ιδιαίτερα όμως στον αυχένα, στους βραχίονες, στον κορμό, στους γλουτούς και στους μηρούς.

Όταν ο σταφυλόκοκκος εισχωρήσει στο βάθος του τριχικού θύλακα, τότε σχηματίζεται φλεγμονή, δηλαδή διόγκωση σκληρή και επώδυνη. Η βαθύτερη θυλακίτιδα είναι δυνατόν να προκαλέσει τη δημιουργία ψυχρών, σταφυλοκοκκικών αποστημάτων, τα οποία απορροφούνται πολύ αργά.

Μια σοβαρότερη λοίμωξη των τριχοθυλακίων είναι ο **δοθιήνας**, (εικόνα 3) ένα είδος αποστήματος, μια εντοπισμένη συλλογή πύου που περιβάλλεται από φλεγμαίνοντες ιστούς.

Εικόνα 3 δοθιήνας (πηγή Β 9)

Ο δοθιήνας είναι το πρότυπο της σταφυλοκοκκικής φλεγμονής. Η βλάβη αρχίζει με συγκέντρωση σταφυλόκοκκων στο θύλακα της τρίχας που οδηγεί σε νέκρωση ιστού ίσως υπό την επίδραση της α-αιμολυσίνης. Ακολουθεί πήξη του ινωδογόνου και συγκέντρωση ινικής γύρω από τους σταφυλόκοκκους. Ταυτόχρονα εξελίσσεται η συνεχής συγκέντρωση πολυμορφοπύρηνων μικροφάγων στο κέντρο της φλεγμονής, η συγκέντρωση πύου και τελικά η ρήξη του αποστήματος, εκκένωση της κοιλότητας από το πύο και πλήρωση του με κοκκώδη ιστό και επούλωση.

Αναλυτικά, αρχίζει με την εμφάνιση ενός κόκκινου, σκληρού και επώδυνου επάρματος του δέρματος. Η βλάβη μεγαλώνει με το χρόνο και σχηματίζεται σκληρό, επώδυνο οζίδιο, που έχει μέγεθος φουντουκιού ή και μεγαλύτερο.

Στην κορυφή του οζιδίου εμφανίζεται φλυκταινίδιο που έχει μέγεθος σαν μικρό κεφάλι καρφίτσας και περιέχει λευκοκίτρινο πύο. Μετά από λίγες ημέρες το οζίδιο αρχίζει να μαλακώνει, ενώ το φλυκταινίδιο σπάει και δίνει διέξοδο σε μικρή ποσότητα πύου.

Ο δοθιήνας πονάει, συνοδεύεται από οίδημα και μερικές φορές από πυρετό. Συνήθως εντοπίζεται στον αυχένα, στη ράχη, στους γλουτούς, στους μηρούς και στο πρόσωπο.

Η λοίμωξη θεραπεύεται δύσκολα, γιατί η διείσδυση των αντιβιοτικών στα αποστήματα δεν είναι ικανοποιητική. Το πρώτο βήμα για επιτυχημένη θεραπεία ενός αποστήματος είναι η παροχέτευση του πύου.

Όταν ο οργανισμός δεν καταφέρει να περιχαρακώσει ένα δοθιήνα διηθούνται προοδευτικά οι γειτονικοί ιστοί. Η εκτεταμένη αυτή βλάβη, μια σκληρή σφαιρική εν τω βάθει φλεγμονή του υποδόριου ιστού, καλείται **ψευδάνθρακας** (εικόνα 4). Σε αυτή τη φάση της νόσου, ο ασθενής εμφανίζει συμπτώματα γενικευμένης νόσου και πυρετό.

Εικόνα 4 ψευδάνθρακας (πηγή Β 10)

Τοπικά παρατηρείται σκληρή, κατακόκκινη και πολύ επώδυνη διόγκωση του δέρματος. Στην κεντρική μοίρα της διόγκωσης σχηματίζονται θυλακικά φλυκταινίδια, που αντιστοιχούν ένα σε κάθε δοθιήνα. Όταν ο ψευδάνθρακας ωριμάσει, το πύο εξέρχεται από τα φλυκταινίδια και απομένει η κατακόκκινη επιφάνεια με πολλά στόμια, όπως το ποτιστήρι.

Ο μικροοργανισμός μεταδίδεται μετά από επαφή με μολυσμένες δερματικές βλάβες, τα χέρια των φορέων ή με μολυσμένα από εκκρίσεις αντικείμενα.

Επίσης η πιο συχνή δερματική νόσος που μπορούμε να συναντήσουμε σε ένα ινστιτούτο είναι η ακμή (εικόνα 5). Ο σταφυλόκοκκος εμπλέκεται στην περίπτωση της ακμής δευτερογενώς με μόλυνση των υπάρχουσών δερματικών βλαβών της ακμής. Με βάση το είδος της δερματικής βλάβης η ακμή ταξινομείται σε τρεις κατηγορίες: Φαγεσωρική ακμή, φλεγμονώδη ακμή και οζώδη κυστική ακμή.

Εικόνα 5 ακμή (πηγή B12)

Η ακμή αναπτύσσεται όταν αποφράσσονται οι δίοδοι του σμήγματος προς την επιφάνεια του δέρματος.

Καθώς συσσωρεύεται το σμήγμα δημιουργούνται λευκοί ή κλειστοί φαγέσωρες. Αν η απόφραξη προεξέχει πάνω από την επιφάνεια του δέρματος σχηματίζονται μαύροι ή ανοικτοί φαγέσωρες.

Η φαγεσωρική ακμή μπορεί να αντιμετωπιστεί με τον καθαρισμό του προσώπου σε ισοτιτούτο από τους αισθητικούς με εξαγωγή των φαγεσώρων.

Η φλεγμονώδης ακμή οφείλεται στη δράση ενός αναερόβιου διφθεροειδούς βακτηρίου, του **Propionibacterium acnes**, που αποτελεί μέλος της χλωρίδας του δέρματος. Το P.acnes μεταβολίζει τη γλυκερόλη του σμήγματος και σχηματίζει ελεύθερα λιπαρά οξέα, έναντι των οποίων εγείρεται φλεγμονώδης αντίδραση. Στο σημείο της φλεγμονής προσελκύονται ουδετερόφιλα, τα οποία καταστρέφουν το τοίχωμα του τριχοθυλακίου με τα ένζυμα που εκκρίνουν. Η φλεγμονή που προκύπτει, οδηγεί στην εμφάνιση βλατίδων και φλυκταινών.

Οι φλύκταινες μπορούν να αντιμετωπιστούν σε ένα ισοτιτούτο με ιδιαίτερη προσοχή με διάνοιξη η οποία θα γίνει με λεπτή αποστειρωμένη βελόνα. Πρώτον θα γίνει διάνοιξη της φλύκταινας στο κέντρο της, ακολούθως πίεση προς τα κάτω και έξω προκειμένου να αφαιρεθεί το σμήγμα του σμηγματογόνου αδένου. Στη συνέχεια τοποθέτηση αντισηπτικής κρέμας.

Τέλος η οζώδη κυστική ακμή χαρακτηρίζεται από οζίδια και κύστες, φλεγμαίνουσες βλάβες γεμάτες πύον, βαθιά μέσα στο δέρμα. Οι βλάβες αυτές εγκαταλείπουν εμφανείς ουλές στο πρόσωπο και το ανώτερο μέρος του κορμού. Σ' αυτή την περίπτωση συνιστάται τα άτομα να υποβληθούν σε συστηματική αγωγή από δερματολόγο.

Σε ένα ακνεϊκό δέρμα πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή για να μην επιμολυνθεί και με το σταφυλόκοκκο μετά από επαφή με τα χέρια των φορέων ή με μολυσμένα από εκκρίσεις αντικείμενα.

1.2 Στρεπτόκοκκοι

Οι στρεπτόκοκκοι είναι gram-θετικά σφαιρικά βακτήρια. Αντίθετα από τους σταφυλόκοκκους, τα κύτταρα των στρεπτόκοκκων συνήθως διατάσσονται σε αλυσίδες (στρεπτούς). Πριν τη διαίρεσή τους, οι κόκκοι επιμηκύνονται κατά τον άξονα της αλυσίδας και στη συνέχεια τα κύτταρα διαιρούνται. Οι στρεπτόκοκκοι προκαλούν ευρύ φάσμα λοιμώξεων όπως αμυγδαλίτιδα, φαρυγγίτιδα, μέση ωτίτιδα, δερματικές φλεγμονές, πνευμονία, μηνιγγίτιδα, ενδοκαρδίτιδα, επιλόχειο πυρετό και οδοντική τερηδόνα.

Οι στρεπτόκοκκοι βρίσκονται στον αέρα, την σκόνη, την ρινική κοιλότητα, τις αμυγδαλές κ.τ.λ. αντέχουν και διατηρούνται στην ξηρασία, την σκόνη και το σκοτάδι επί ημέρες, εβδομάδες ή και μήνες.

Κατά την ανάπτυξη τους εκκρίνουν παράγοντες λοιμογονικότητας, τοξίνες και ένζυμα, που ποικίλλουν ανάλογα με το είδος. Μεταξύ των τοξινών αυτών περιλαμβάνονται οι αιμολυσίνες, οι οποίες λύουν ερυθρά αιμοσφαίρια. Ανάλογα με το είδος αιμολυσίνης που παράγουν οι στρεπτόκοκκοι διακρίνονται σε α-αιμολυτικούς, β-αιμολυτικούς και γ-αιμολυτικούς (στην ουσία μη αιμολυτικούς) στρεπτόκοκκους. Οι αιμολυσίνες λύουν όχι μόνο ερυθρά αιμοσφαίρια αλλά όλα σχεδόν τα είδη κυττάρων. Οι β-αιμολυτικοί στρεπτόκοκκοι προκαλούν συχνά νόσο στον άνθρωπο. Η ομάδα αυτή υποδιαιρείται περαιτέρω σε ορολογικές ομάδες Α και Τ, με βάση αντιγονικούς υδατάνθρακες του κυτταρικού τους τοιχώματος. Η ομάδα Α είναι συνώνυμη με το είδος *Streptococcus pyogenes*, το σημαντικότερο από τους β-αιμολυτικούς στρεπτόκοκκους. Είναι από τα συχνότερα απαντώμενα παθογόνα μικρόβια του ανθρώπου, στον οποίο προκαλούν διάφορες νόσους, ορισμένες από αυτές θανατηφόρες. Οι στρεπτόκοκκοι της ομάδας Α παράγουν ουσίες που προάγουν την ταχεία εξάπλωση της λοίμωξης στους ιστούς και ρευστοποιούν το πύον. Μεταξύ αυτών των ουσιών περιλαμβάνονται οι στρεπτοκινάσες (ένζυμα που διαλύουν θρόμβους αίματος), η υαλουροδινάση (ένζυμο που διαλύει το υαλουρονικό οξύ που στερεώνει και συνδέει τα κύτταρα του συνδετικού ιστού μεταξύ τους) και δεσοξυριβονουκλεάσες (ένζυμα που διασπούν το DNA). Οι στρεπτόκοκκοι αυτοί παράγουν επίσης τις στρεπτολυσίνες, ένζυμα που λύουν ερυθρά αιμοσφαίρια και είναι τοξικές για τα ουδετερόφιλα.

1.2.1 Λοιμώξεις από Στρεπτόκοκκο

Οι στρεπτοκοκκικές λοιμώξεις του δέρματος είναι συνήθως εντοπισμένες, αν όμως τα βακτήρια διεισδύουν σε βαθύτερους ιστούς μπορεί να προκαλέσουν μεγάλες καταστροφές.

Όταν ο *S.pyogenes* προσβάλλει το χόριο προκαλεί μια σοβαρή λοίμωξη, το **ερυσίπελας** (εικόνα 6)

Εικόνα 6α ερυσίπελας (πηγή Β)

Εικόνα 6β ερυσίπελας (πηγή Β11)

Είναι οξεία, εμπύρετη λοίμωξη του δέρματος και οφείλεται στο Β-αμολυτικό στρεπτόκοκκο ο οποίος εισέρχεται στο δέρμα μετά από κάποια αμυχή, μόλυνση ή τραύμα και εντοπίζεται σε οποιοδήποτε σημείο του σώματος, συχνότερα όμως στο πρόσωπο (εικόνα 6α) και στις κνήμες (εικόνα 6β).

Μετά από επώαση 2-6 ημερών έχουμε γενικά φαινόμενα: ρίγη, κακουχία και πυρετό. Κλινικά έχουμε την εμφάνιση πλάκας που έχει περίπου το μέγεθος παλάμης μικρού παιδιού με χρώμα έντονα κόκκινο και συνοδεύεται από οίδημα και πόνο και έχει σαφή όρια.

Το ερυσίπελας μπορεί να οδηγήσει σε εντοπισμένες ιστικές καταστροφές ή μπορεί ο στρεπτόκοκκος να εισέλθει στην κυκλοφορία, προκαλώντας σήψη.

Επίσης και ο *Streptococcus pneumoniae* που ανήκει στην ομάδα Β αποικίζει συχνά το ρινοφάρυγγα. Ο *S. pneumoniae* είναι ένα gram - θετικός κόκκος ωοειδούς σχήματος. Ποσοστό περίπου 70% του γενικού πληθυσμού είναι φορείς του μικροβίου. Το μικρόβιο αυτό αποτελεί συχνό αίτιο μέσης ωτίτιδας, μηνιγγίτιδας και σήψης. Και ο κύριος τρόπος μετάδοσης είναι τα σταγονίδια του αναπνευστικού.

Επίσης πολλά μικρόβια μολύνουν τον οφθαλμό, κυρίως μέσω του επιπεφυκότα, του βλεννογόνου που καλύπτει το εσωτερικό των βλεφάρων και το σκληρό χιτώνα (τη λευκή εξωτερική επιφάνεια του οφθαλμικού βολβού). Είναι ένα διαφανές στρώμα ζωντανών κυττάρων που αντικαθιστά το δέρμα.

Η επιπεφυκίτιδα (εικόνα 7) είναι φλεγμονή του επιπεφυκότα. Το συχνότερο βακτηριακό αίτιο είναι ο **Haemophilus influenza** που ανήκει στους ιούς αλλά και ο *S. Pneumonia*. Τα μικρόβια αυτά μεταδίδονται με χέρια ή την κοινή χρήση ειδών προσωπικής υγιεινής, όπως οι πετσέτες που μεταφέρουν μολυσμένες οφθαλμικές εκκρίσεις.

Εικόνα 7 επιπεφυκίτιδα (πηγή B13)

1.3 Ψευδομονάδα

Οι ψευδομονάδες είναι αερόβια, gram-αρνητικά βακτηρίδια, πολύ διαδεδομένα στο έδαφος και το νερό. Επειδή η ψευδομονάδα έχει την ικανότητα να μεταβολίσει ένα μεγάλο εύρος ουσιών, έχει την ικανότητα να επιβιώσει σε μια ποικιλία μην αναμενόμενων τόπων. Για παράδειγμα, έχει βρεθεί σε μέρη όπου παρασκευάζονται φάρμακα. Σε οποιοδήποτε υγρό περιβάλλον μπορούν να αναπτυχθούν, εκμεταλλεόμενες ακόμη και ίχνη των πιο ασυνήθιστων οργανικών ουσιών, όπως για παράδειγμα υμένια από υπολείμματα σαπουνιού πάνω σε κάποια επιφάνεια. Και όπως θα δούμε και στην υγιεινή των καλλυντικών αναπτύσσεται στα καλλυντικά. Είναι ανθεκτικές σε πολλά αντιβιοτικά και απολυμαντικά. Το πιο σημαντικό είδος είναι η *Pseudomonas aeruginosa* που θεωρείται πρότυπο ευκαιριακού παθογόνου.

1.3.1 Λοιμώξεις από *Pseudomonas aeruginosa*

Οι ψευδομονάδες προκαλούν συχνά επιδημίες δερματίτιδας, η οποία συνίσταται σε αυτοπεριοριζόμενο εξάνθημα (εικόνα 8) που διαρκεί περίπου 2 εβδομάδες και συχνά συσχετίζεται με πισίνες ή σάουνες τύπου πισίνας και θερμά λουτρά.

Εικόνα 8 εξάνθημα από Ψευδομονάδα (πηγή B21)

Όταν οι εγκαταστάσεις αυτές χρησιμοποιούνται από πολλά άτομα, η αλκαλικότητα του νερού αυξάνεται και η χλωρίωση δεν είναι αρκετά αποτελεσματική. Παράλληλα η συγκέντρωση θρεπτικών συστατικών που επιτρέπουν την ανάπτυξη των ψευδομονάδων αυξάνεται. Μέσα στο ζεστό νερό οι πόροι του δέρματος ανοίγουν, διευκολύνοντας την είσοδο των βακτηρίων.

Επίσης η *P.aeruginosa* είναι από τα κυριότερα και σοβαρότερα ευκαιρικά παθογόνα σε ασθενείς με δερματικές πληγές και εγκαύματα δημιουργώντας γαλαζοπράσινο πύον, το χρώμα του οποίου οφείλεται στη χρωστική πυοκυανίνη, που παράγεται από το βακτήριο.

1.4 Escherichia coli

Κοινή ονομασία του είδους που επικράτησε στα ελληνικά είναι η λέξη κολοβακτηρίδιο. Είναι Gram αρνητικό αερόβιο ασπορογόνο βακτήριο. Αν και είναι απαραίτητο στοιχείο της φυσιολογικής εντερικής χλωρίδας είναι μικρόβιο παθογόνο που προκαλεί μεγάλη ποικιλία εντερικών και εξωεντερικών λοιμώξεων.

Ο τρόπος μετάδοσης είναι από τα κόπρανα. Έτσι αν βρεθεί στα χέρια του/της αισθητικού και από εκεί στα καλλυντικά προϊόντα δημιουργεί πυώδεις φλεγμονές και αποστήματα στο δέρμα.

2 .Ιοί

Κοινοί ιοί που μπορεί να μας ανησυχήσουν σε ένα ινστιτούτο είναι ο ιός της ηπατίτιδας Β, ο ιός της ηπατίτιδας C, ο ιός του HIV , ο ιός του Έρπητα και ο ιός της μολυσματικής τέρμινθος.

2.1 Ηπατίτιδα

Η ηπατίτιδα είναι φλεγμονή του ήπατος. Τουλάχιστον πέντε διαφορετικοί ιοί προκαλούν ηπατίτιδα και πιθανότατα υπάρχουν και άλλοι, οι οποίοι δεν έχουν μελετηθεί ή δεν έχουν ανακαλυφθεί. Εμείς θα ασχοληθούμε με την Β και C. Αντέχουν και διατηρούνται στην ψύξη, το βρασμό για πολύ χρόνο, την ξηρασία, την αποστείρωση με ξηρή θερμότητα στους 100°C.

2.1.1 Ηπατίτιδα Β

Η ηπατίτιδα Β προκαλείται από τον ιό της ηπατίτιδας Β (HBV). Ο HBV είναι ένας μοναδικός DNA ιός. Είναι με φάκελο και έχει γενετικό υλικό διπλόκλωνο DNA. Οι ιατροί, οι νοσηλεύτες, οι οδοντίατροι, οι τεχνολόγοι ιατρικών εργαστηρίων και οι αισθητικοί που έρχονται σε επαφή με αίμα, εμφανίζουν σημαντικά υψηλότερη συχνότητα ηπατίτιδας Β από το γενικό πληθυσμό. Το αίμα μπορεί να περιέχει ως και ένα δισεκατομμύριο ιούς ανά χιλιοστόλιτρο. Ο ιός ανευρίσκεται επίσης και σε πολλά άλλα βιολογικά υγρά, όπως ο σίελος, το μητρικό γάλα και το σπέρμα, όχι όμως σε κόπρανα και ούρα που δεν περιέχουν πρόσμειξη αίματος. Επίσης ανευρίσκεται και σε μολυσμένα αντικείμενα.

Τα διαθέσιμα εμβόλια έναντι του HBV χρησιμοποιούν HBsAg που παράγεται από γενετικά τροποποιημένο ζυμομύκητα. Ο εμβολιασμός συνιστάται στις ομάδες υψηλού κινδύνου, όπως εργαζόμενους στο χώρο της υγείας που εκτίθενται σε αίμα και παράγωγα αίματος όπως και στους αισθητικούς.

2.1.2 Ηπατίτιδα C

Ο ιός της ηπατίτιδας C (HCV) είναι ιός με φάκελο, με γενετικό υλικό μονόκλωνο RNA. Αναπτύσσει ταχύτατα γενετική ποικιλομορφία, που τον βοηθά να διαφεύγει από το ανοσολογικό σύστημα. Αυτό το χαρακτηριστικό, σε συνδυασμό με το ότι δεν μπορεί προς το παρόν να καλλιεργηθεί *in vitro* περιπλέκουν την έρευνα για αποτελεσματικό εμβόλιο. Ο ιός HCV μεταδίδεται αιματογενώς.

Η πρόληψη της ηπατίτιδας C περιορίζεται στην προσπάθεια της μείωσης της έκθεσης στον ιό, είναι π.χ. επικίνδυνο να μοιράζεται κανείς ακόμη και ξυραφάκια, νυχοκόπτες ή οδοντόβουρτσες.

2.2 Ιός HIV

Ο ιός HIV είναι ένας ρετροϊός με μονή αλυσίδα RNA, αντίστροφη μεταγραφάση και φωσφολιπιδικό φάκελο από τον οποίο προεξέχουν gp120 γλυκοπρωτεΐνες. Οι γλυκοπρωτεΐνες του HIV συνδέονται με τον υποδοχέα CD4 και τους συνυποδοχείς του κυττάρου-ξενιστή. Το ιικό RNA μεταγράφεται σε DNA με την αντίστροφη μεταγραφάση. Το ιικό DNA ενσωματώνεται στο χρωμόσωμα του ξενιστή και είτε ακολουθεί άμεση σύνθεση νέων ιών είτε παραμονή του σε λανθάνουσα κατάσταση ως προϊός. Ο HIV διαφεύγει από το ανοσοποιητικό σύστημα α) παραμένοντας σε λανθάνουσα κατάσταση μέσα σε κενοτόπια, β) χρησιμοποιώντας τη σύντηξη κυττάρου με κύτταρο και γ) με την αντιγονική μεταβολή.

Η HIV λοίμωξη σταδιοποιείται βάσει των συμπτωμάτων: Τα στάδια Α (ασυμπτωματική) και Β (ορισμένα συμπτώματα) χαρακτηρίζονται AIDS, αν ο αριθμός των CD4 Τ-λεμφοκυττάρων είναι μικρότερος από 200 κύτταρα/mm³. Το Στάδιο Γ (νόσοι που υποδηλώνουν AIDS) αναφέρεται ως AIDS.

Το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από τη λοίμωξη με τον ιό HIV ως το AIDS είναι περίπου 10 χρόνια .

Η HIV λοίμωξη καταστρέφει το ανοσοποιητικό σύστημα, το οποίο τελικά αδυνατεί να αντιδράσει στα παθογόνα μικρόβια.

Ο HIV μεταδίδεται με σεξουαλική επαφή, με το γάλα κατά το θηλασμό, με μολυσμένες βελόνες, διαμέσου του πλακούντα, με τεχνητή γονιμοποίηση και με μετάγγιση αίματος. Το σημαντικότερο είναι το αίμα, που αφορά και το ινστιτούτο, που περιέχει 1.000 ως 100.000 μολυσματικούς ιούς ανά χιλιοστόλιτρο.

Γι' αυτό και βασική μέριμνα κάθε αισθητικού είναι η αποστείρωση κάθε εργαλείου-σκεύους όπως και η χρήση χειρουργικών γαντιών για τη δική του/της προστασία αλλά και για την προστασία του πελάτη.

2.3 Ιός του απλού έρπη

Οι ιοί του απλού έρπητα (Herpes simplex viruses, HSV) διακρίνονται σε δύο ομάδες, τους HSV-1 και HSV-2. Η ονομασία ιός του απλού έρπητα είναι η ευρέως χρησιμοποιούμενη ονομασία των ιών αυτών, ενώ αναφέρονται επίσης και ως ανθρώπινος ερπητοϊός 1 και 2. Ο HSV-1 μεταδίδεται κυρίως με το σίελο και τις αναπνευστικές εκκρίσεις και η πρωτολοίμωξη συμβαίνει στη βρεφική ηλικία. Η λοίμωξη είναι συχνά υποκλινική, όμως σε πολλές περιπτώσεις αναπτύσσονται δερματικές βλάβες, που είναι γνωστές ως επιχείλιος έρπητας (εικόνα 9). Είναι επώδυνες βλάβες που διαρκούν λίγο και εμφανίζονται κοντά στο όριο της ερυθρής περιοχής των χειλέων. Ο έρπητας λοιπόν είναι μια δερματοπάθεια που υποτροπιάζει (εμφανίζεται σε τακτά χρονικά διαστήματα). Το εξάνθημα του αποτελείται από μικρές φυσαλίδες και παρουσιάζει ερυθρότητα.

Εικόνα 9 Επιχείλιος Έρπητας (πηγή Β5)

Στην περιοχή όπου πρόκειται να εμφανιστεί ο έρπης, ο ασθενής αισθάνεται ελαφρό κνησμό (φαγούρα) και κάψιμο. Μετά από λίγες ώρες εμφανίζεται το εξάνθημα, το οποίο χαρακτηρίζεται από ερυθρότητα και από μικρές φυσαλίδες με ορώδες υγρό, που μπορεί στη συνέχεια να γίνει θολό. Σε λίγες μέρες οι φυσαλίδες σπάζουν ή ξηραίνονται και στο σημείο εκείνο του δέρματος δημιουργούνται εφελκίδες. Μέσα σε μία εβδομάδα έως 10 ημέρες, το εξάνθημα θεραπεύεται από μόνο του.

Ο ιός του έρπητα προσβάλλει όλα τα άτομα, σε όλες τις ηλικίες. Ο ιός παραμένει σε λανθάνουσα κατάσταση μέσα στα γάγγλια ή στους βλεννογόνους και εμφανίζεται ξανά, όταν εξασθενεί η άμυνα του οργανισμού, όπως, για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια των διαφόρων ιώσεων, σε καταστάσεις άγχους, κατά την έμμηνο ροή της γυναίκας, μετά από παρατεταμένη έκθεση στον ήλιο.

Τέλος οι οδοντίατροι, οι νοσηλευτές, οι γιατροί αλλά και οι αισθητικοί λόγω επαγγέλματος, διατρέχουν κίνδυνο ανάπτυξης ερπητικής παρωνυχίας, (εικόνας 10) μιας λοίμωξης των δακτύλων, η οποία οφείλεται στην επαφή τους με βλάβες από τον ιό HSV-1.

Εικόνα 10 ερπητική παρωνυχία (πηγή B15)

2.4 Ο ιός της μολυσματικής τερμίνθου

Ο ιός της μολυσματικής τερμίνθου είναι μία συχνή ιογενής πάθηση και ανήκει στην οικογένεια των roxvirus (ευλογιάς) και ονομάζεται Molluscum Contagiosum Virus (MCV). Αποικεί μόνο τον άνθρωπο. Υπάρχουν 4 τύποι του ιού: MCV-1, MCV-2, MCV-3 και MCV-4. Ο πιο συχνός είναι ο ιός MCV-1 ενώ ο MCV-2 ανιχνεύεται πιο συχνά σε ενήλικες και είναι σεξουαλικά μεταδιδόμενος.

Οι ευλογιοϊοί είναι μεγάλοι, πλινθοειδούς (σαν τούβλο) σχήματος, με διπλό έλυτρο το οποίο δεν προκύπτει από την κυτταρική μεμβράνη του ξενιστή.

Οι ευλογιοϊοί είναι οι μοναδικοί DNA ιοί που είναι ικανοί να πολλαπλασιάζονται αποκλειστικά στο πρωτόπλασμα.

Η μολυσματική τέρμινθος είναι μεταδοτική, αυτοενοφθαλμίσιμη δερματοπάθεια που προσβάλλει το δέρμα και ευκαιριακά τα μάτια. Μπορεί να επηρεάσει άτομα κάθε ηλικίας αλλά προσβάλλει κατά κύριο λόγο παιδιά, σεξουαλικά ενεργείς ενήλικες και αυτούς που για κάποιο λόγο δεν έχουν ισχυρό ανοσοποιητικό σύστημα. Η ηλικία που εμφανίζεται πιο συχνά στα παιδιά είναι μεταξύ ενός και 10 ετών. Δεν απαιτεί πάντα αντιμετώπιση.

2.4.1 Συμπτώματα

Οι βλάβες της μολυσματικής τερμίνθου είναι μικρά σπυράκια, μεγέθους 1-10 χιλιοστών που μοιάζουν με ογκίδια, ελιές ή μαργαριτάρια (εικόνα 11). Πρόκειται για στρογγυλές, λευκές και γυαλιστερές βλατίδες (θολωτές) με ομφαλωτό κέντρο, που περιέχουν ένα παχύρρευστο υλικό, το σωματίο της τερμίνθου. Πολλοί γονείς μπερδεύουν τη μολυσματική τέρμινθος με τη μυρμηγκιά. Οι μυρμηγκιές όμως εμφανίζονται συχνά στις πατούσες σαν μαύρα στίγματα και πονάνε σαν κάποιος να έχει πατήσει κάτι αιχμηρό. Η μολυσματική τέρμινθος μοιάζει με σπυράκια που έχουν «άσπρο κεφαλάκι». Επίσης η μολυσματική τέρμινθος συγχέεται με τον σταφυλόκοκκο. Όμως τα σπυράκια που οφείλονται στον σταφυλόκοκκο σπάνε εύκολα ενώ οι βλάβες της μολυσματικής τερμίνθου δεν σπάνε καθώς το περιεχόμενό τους δεν είναι υγρό αλλά μια στερεή άσπρη μπαλίτσα.

Αρχικά η μολυσματική τέρμινθος εμφανίζεται ως ένα μικρό σπυρί λίγων χιλιοστών (1-10 mm) στο χρώμα του δέρματος και είναι μαλακό στην αφή. Στη συνέχεια μεγαλώνει, γίνεται πιο σκληρό και εμφανίζει ομφαλωτό κέντρο (κέντρο που μοιάζει με ομφαλό). Μέσα σε 6-9 μήνες οι βλατίδες υποχωρούν (αυτοϊάση), αλλά μερικές φορές επιμένουν για χρόνια. Κάθε σπυράκι ζει περίπου δύο μήνες, αλλά λόγω της μεταδοτικότητας από το ένα σημείο στο άλλο στο ίδιο άτομο, η πάθηση μπορεί να διαρκέσει μέχρι και δύο χρόνια. Λόγω της εύκολης μετάδοσης με αυτοενοφθαλμισμό στον ίδιο οργανισμό –ειδικά όταν το παιδί πάσχει από ατοπική δερματίτιδα – αλλά και σε άλλα παιδιά, καλό είναι να γίνεται θεραπεία.

Η μολυσματική τέρμινθος μπορεί να εμφανιστεί σε οποιαδήποτε περιοχή του σώματος αλλά πιο συχνά στις ζεστές και υγρές περιοχές. Στα παιδιά τα σπυράκια εμφανίζονται κυρίως στο πρόσωπο, τον κορμό και τα άκρα. Η ασθένεια τείνει να είναι χειρότερη σε παιδιά με έκζεμα. Το έκζεμα μπορεί να παρουσιαστεί γύρω από τις κηλίδες προκαλώντας στα παιδιά φαγούρα και ξύσιμο μεταδίδοντας τις κηλίδες σε μεγαλύτερη περιοχή. Στους ενήλικες τα σπυράκια εμφανίζονται κυρίως γύρω από τα γεννητικά όργανα, στο μέσα μέρος των μηρών, στην περιοχή του πρωκτού, στις μασχάλες και στην κοιλιά. Ο ιός προσβάλλει επίσης και η περιοχή γύρω από τα μάτια (στο εξωτερικό μέρος του οφθαλμού). Τα σπυράκια εμφανίζονται συνήθως στα σημεία τριβής με ρούχα, όπως στο

λαιμό, στη μασχάλη και στον κορμό, αλλά και στο πρόσωπο, στα χέρια, στα πόδια και τα γεννητικά όργανα.

Τα σπυράκια της μολυσματικής τέρμινθου συνήθως δεν προκαλούν πόνο εκτός εάν μολυνθούν ή παρουσιάσουν φλεγμονή. Συχνά μπορεί να προκαλέσουν κνησμό (φαγούρα). Σε ένα 10% των περιπτώσεων μπορεί να εμφανιστεί έκζεμα πέριξ των αλλοιώσεων. Μπορεί επίσης στο κέντρο τους να παρουσιάσουν και μικρή αιμορραγία. Η βλάβη περιορίζεται στο ανώτερο στρώμα της επιδερμίδας.

Εικόνα 11. Βλάβες από μολυσματική τέρμινθο (πηγή Β22)

2.4.2 Μετάδοση

Η μολυσματική τέρμινθος συνήθως μεταδίδεται με τη δερματική επαφή αλλά και με κοινά χρησιμοποιούμενα αντικείμενα όπως ρούχα, πετσέτες, σεντόνια κ.λ.π. Επίσης μπορεί να μεταδοθεί από το βρώμικο νερό και από την άμμο το καλοκαίρι. Εμφανίζεται πιο συχνά σε παιδιά που αθλούνται σε κολυμβητήρια και γυμναστήρια αλλά και σε παιδιά που πάσχουν από ξηροδερμία.

Επίσης ο ιός μεταδίδεται στο ίδιο άτομο από το ένα σημείο του σώματος σε άλλο με αφή-ξύσιμο, μια διαδικασία που ονομάζεται αυτοενοφθαλμισμός. Η μολυσματική τέρμινθος μπορεί να ξεκινήσει από ένα σπυράκι και με αυτοενοφθαλμισμό να γίνουν πολλά, συνήθως μέχρι και 20, αλλά και περισσότερα.

Ο ιός μεταδίδεται όσο είναι εμφανείς οι δερματικές αλλοιώσεις (σπυράκια). Ο χρόνος όπου κάποιος μπορεί να έχει κολλήσει έως ότου γίνουν εμφανείς οι δερματικές αλλοιώσεις μπορεί να φτάσει και τους 6 μήνες αλλά ο μέσος όρος είναι 2-7 εβδομάδες (χρόνος επώασης).

Επειδή ο ιός μεταδίδεται σχετικά εύκολα όταν κάποιος ξύνει τα σπυράκια και μετά αγγίζει άλλο σημείο του δέρματος του, είναι πιθανό οι μικροτραυματισμοί της αποτρίχωσης γύρω από τα γεννητικά όργανα να διευκολύνουν την μετάδοση.

Μπορεί λοιπόν εύκολα να μεταδοθεί σε ένα ινστιτούτο κατά τη διάρκεια της αποτρίχωσης αν δεν τηρούνται οι κανόνες υγιεινής όπως θα αναφερθούμε σε επόμενο κεφάλαιο.

2.5 Ο ιός των θηλωμάτων (HPV)

2.5.1 Μυρμηγκιές

Οι μυρμηγκιές ή θηλώματα είναι καλοήθεις δερματικές υπερπλασίες που προκαλούνται από ιούς. Οι μυρμηγκιές προκαλούνται από τον ιό των θηλωμάτων του ανθρώπου (HPV). Οι μυρμηγκιές μεταδίδονται με άμεση επαφή. Ο ιός αυτός προκαλεί τον ταχύ πολλαπλασιασμό των κυττάρων του δέρματος, με αποτέλεσμα να αναπτύσσονται καλοήθη εξογκώματα που είναι περισσότερο ενοχλητικά παρά επικίνδυνα, αλλά τα οποία είναι ιδιαίτερα μεταδοτικά.

Οι διαφορετικοί τύποι του ιού προκαλούν συνήθως μυρμηγκιές σε διάφορα σημεία του σώματος.

2.5.1.1 Μετάδοση

Ο ιός μεταδίδεται με την άμεση δερματική επαφή ή με το άγγιγμα υγρών επιφανειών.

Μετά την αρχική επαφή, ο ιός HPV μπορεί να μείνει ανενεργός ή σε λανθάνουσα κατάσταση στο δέρμα και ενδέχεται να μην υπάρξουν αμέσως ορατά συμπτώματα.

Αυτό σημαίνει ότι πολλά άτομα ενδέχεται να είναι φορείς του ιού HPV χωρίς να το μάθουν ποτέ.

Μπορεί να χρειαστούν ακόμα και έξι μήνες για να αναπτυχθεί μια μυρμηγκιά (περίοδος επώασης).

Μολονότι είμαστε όλοι εκτεθειμένοι στον ιό HPV, ορισμένοι φαίνεται να είναι πιο ευαίσθητοι σε αυτόν, ενώ άλλοι είναι εκ φύσεως πιο ανθεκτικοί.

Οι μυρμηγκιές εμφανίζονται συχνότερα όταν το ανοσοποιητικό σύστημα του οργανισμού είναι εξασθενημένο.

Τα παιδιά και οι έφηβοι είναι πιθανότερο να προσβληθούν, καθώς δεν έχουν αναπτύξει (ακόμη) αντισώματα κατά του ιού και έρχονται συχνότερα σε επαφή με άτομα που έχουν μυρμηγκιές.

Τα άτομα που λαμβάνουν θεραπεία με στεροειδή ή πάσχουν από ασθένειες που καταστέλλουν τη δράση του ανοσοποιητικού, όπως η λοίμωξη με HIV, έχουν επίσης μεγαλύτερες πιθανότητες να εμφανίσουν μυρμηγκιές.

Οι περισσότερες μυρμηγκιές εμφανίζονται το καλοκαίρι, λόγω της αυξημένης επαφής κατά τη διάρκεια δραστηριοτήτων, όπως το κολύμπι και η κατασκήνωση.

Οι μυρμηγκιές είναι μεταδοτικές και είναι πιθανόν να εξαπλωθούν και σε άλλα σημεία του σώματος ή να μεταδοθούν σε άλλα άτομα. Γι' αυτό το λόγο, καλύτερο είναι να αντιμετωπίζονται αμέσως με θεραπεία.

2.5.1.2 Συμπτώματα

Οι δύο συχνότεροι τύποι μυρμηγκιάς είναι η κοινή μυρμηγκιά και η μυρμηγκιά των ποδιών.

Εικόνα 12 μυρμηγκιά χεριού(πηγή B24)

Εικόνα 13 μυρμηγκιές (πηγή B 23)

Οι κοινές μυρμηγκιές αναπτύσσονται συνήθως στα δάχτυλα, (εικόνα 12) στο πίσω μέρος της παλάμης, στα χέρια και στα πόδια (εικόνα 13). Οι μυρμηγκιές των ποδιών εμφανίζονται συνήθως στα πέλματα.

Οι κοινές μυρμηγκιές είναι καλοήθη εξογκώματα του δέρματος. Η κοινή μυρμηγκιά μοιάζει με ένα σκληρό εξόγκωμα με ανώμαλη επιφάνεια που μοιάζει με κουνουπίδι. Οι μυρμηγκιές μπορεί να είναι στρογγυλές ή με ακανόνιστο σχήμα, επίπεδες ή εξογκωμένες και μπορούν να φτάσουν το μέγεθος του μπιζελιού. Μπορεί να είναι λευκές, γκριζες ή καφέ. Οι κοινές μυρμηγκιές αναπτύσσονται συνήθως γύρω από τα νύχια, τα δάκτυλα και το πίσω μέρος της παλάμης, αλλά ενδέχεται επίσης να εμφανιστούν στα γόνατα και στο πρόσωπο, κυρίως σε σημεία όπου το δέρμα έχει σχιστεί.

Οι μυρμηγκιές είναι ενοχλητικές και άσχημες. Οι μυρμηγκιές των ποδιών μπορεί να είναι επώδυνες. Η θεραπεία μειώνει την πιθανότητα να εξαπλωθούν οι μυρμηγκιές.

Σ' αυτήν την περίπτωση ο/η αισθητικός επιβάλλεται να φοράει γάντια για να αποφευχθεί η μετάδοση από και προς τον πελάτη.

2.5.2 Οξυτενή κονδυλώματα

Επίσης στο ινστιτούτο μπορεί να έρθει πελάτης για αποτρίχωση που πάσχει από οξυτενή κονδυλώματα.

Τα οξυτενή κονδυλώματα είναι καλοήθεις, θηλωματώδεις εκβλαστήσεις του δέρματος και των βλεννογόνων και έχουν χρώμα ρόδινο ή γκριζωπό. Εμφανίζονται στα γεννητικά όργανα, τον δακτύλιο και σπανιότερα σε άλλα σημεία του σώματος.

Τα οξυτενή κονδυλώματα είναι μεταδοτικά και αυτοενοφθαλμίσιμα. Οφείλονται και αυτά στον ιό HPV όπως και οι μυρμηγκιές σε διαφορετικό όμως τύπο. Έχουν περιγραφεί πάνω από 60 ξεχωριστοί, γενετικοί τύποι, οι οποίοι προκαλούν λοιμώξεις σε διάφορες ανατομικές θέσεις στον άνθρωπο και ποικιλία υπερπλαστικών αλλοιώσεων του δέρματος και των βλεννογόνων.

Στην αρχή παρατηρείται μία βλατίδα με επιφάνεια ομαλή ή κοκκώδη ρόδινου χρώματος, που μπορεί να φθάσει στο μέγεθος του μπιζελιού, ενώ η επιφάνειά της γίνεται θηλωματώδης. Σπάνια παραμένει μεμονωμένη. Συνήθως δίπλα της εμφανίζονται και άλλες βλατίδες, οι οποίες σχηματίζουν μάζες με επιφάνεια ανώμαλη όπως το κουνουπίδι (εικόνα 14). Είναι ανώδυνες και δεν ενοχλούν καθόλου παρά μόνο με τον όγκο τους.

Σ' αυτήν την περίπτωση προτείνουμε στον πελάτη να κάνει θεραπεία και μετά να προσέλθει στο ινστιτούτο για αποτρίχωση.

Εικόνα 14 οξυτενή κονδυλώματα (πηγή B25)

3. Μύκητες

Οι μύκητες αποτελούν μια βαθμίδα του Φυτικού Βασιλείου ανώτερη από τους σχιζομύκητες δηλαδή τα βακτήρια. Διαφέρουν από αυτά το ότι συχνά είναι πολυκύτταροι σχηματίζουν μακριές υφές δηλαδή κλαδιά και αθροίσματα αυτών δηλαδή τα μυκητύλλια. Διαφέρουν από τα φυτά κατά το ότι δεν έχουν χλωροφύλλη.

Το δέρμα είναι ευάλωτο σε προσβολή από μικροοργανισμούς ανθεκτικούς στην υψηλή ωσμωτική πίεση και χαμηλή υγρασία, όπως οι μύκητες, που προκαλούν διάφορες δερματικές λοιμώξεις. Οι λοιμώξεις από μύκητες καλούνται μυκητιάσεις.

Τρία γένη μυκήτων εμπλέκονται στην αιτιολογία των επιπολής μυκητιάσεων. Το γένος *Trichophyton* προσβάλλει τις τρίχες, δέρμα και νύχια και προκαλούν τις χαρακτηριστικές λειχήνες. Το γένος *Microsporum* συνήθως προσβάλλει μόνο το δέρμα και τις τρίχες και το γένος *Epidermophyton* προσβάλλει μόνο το δέρμα και τα νύχια. Όταν έχουν προσβληθεί τα νύχια (ονυχομυκητίαση) (εικόνα 15 Β). Ο αισθητικός πρέπει να προσέξει στο πεντικιούρ όπως θα δούμε αναλυτικά στην υγιεινή του χώρου του μανικιούρ-πεντικιούρ.

3.1 Δερματόφυτα

Οι μύκητες που αποικίζουν τις τρίχες, τα νύχια και την κεράτινη στιβάδα του δέρματος καλούνται δερματόφυτα και αναπτύσσονται μεταβολίζοντας την κερατίνη που βρίσκεται σε αυτούς τους ιστούς.

Τα δερματόφυτα είναι οι συχνότεροι μύκητες που μολύνουν τον άνθρωπο. Είναι πρωτοπαθή και όχι ευκαιριακά παθογόνα, δηλ. μπορούν να μολύνουν υγιείς οργανισμούς χωρίς να απαιτούν κάποια βλάβη της ανοσίας τους ή κάποια πύλη εισόδου στο δέρμα όπως είναι ένα τραύμα. Επειδή εκλεκτικά τρέφονται με την κερατίνη (που αποτελείται από σκληρές πρωτεΐνες που χαρακτηρίζονται από τη μεγάλη περιεκτικότητά τους σε θείο) προσβάλλουν δομές του δέρματος που περιέχουν κερατίνη σε μεγάλη ποσότητα, όπως είναι η επιδερμίδα, τα νύχια και οι τρίχες.

3.1.1 Δερματομυκητιάσεις

Οι λοιμώξεις από τα δερματόφυτα ονομάζονται δερματομυκητιάσεις ή δερματοφυτιάσεις. Η λοίμωξη εξαπλώνεται κυκλικά. Μεταδίδεται είτε με άμεση επαφή είτε με μολυσμένα αντικείμενα. Η μυκητιακή λοίμωξη προκαλεί την παραγωγή απολέπισης. Η απολέπιση μπορεί ή όχι να συνοδεύεται από ερύθημα, φυσαλίδες και δακτυλιοειδείς πλάκες.

3.1.1.1 Δερματοφυτίαση κορμού

Οι τυπικά δερματοφυτικές βλάβες είναι ωοειδείς και φυσαλιδώδεις και εντοπίζονται συνήθως στις εκτεθειμένες περιοχές του δέρματος. Αυτόματη ίαση συμβαίνει κεντρικά στις βλάβες. (εικόνα 15 Γ)

3.1.1.2 Δερματοφυτίαση μηρογεννητικών πτυχών

Πρόκειται για μία πολύ κοινή λοίμωξη, απαντώμενη κυρίως σε νέους άντρες (αθλητές, στρατιώτες) και σε περιοχές με αυξημένη υγρασία (τροπικοί). Οι βλάβες είναι ερυθματώδεις τοξοειδείς πλάκες με καθαρά όρια και ενίοτε κεντρική ίαση. Η μόλυνση τείνει να εξαπλώνεται σε άλλες περιοχές του σώματος όπως στα χέρια, στήθος, ράχη, γλουτούς κ.λ.π (εικόνα 15 Ε).

3.1.1.3 Δερματοφυτίαση προσώπου

Οι κλινικές εκδηλώσεις μπορεί να είναι μη ειδικές, με κυριότερες εκδηλώσεις κνησμό καύσο και ερύθημα. Απολέπιση, δακτυλιοειδείς βλάβες και φλεγμονώδη οζίδια απαντώνται σπανιότερα (εικόνα 15 Α).

3.1.1.4 Δερματοφυτίαση γενείου

Κλινικά, παρατηρούνται απολεπιστικές, ξηρές, ερυθρές κυκλικές βλάβες και ενίοτε θραυσμένες τρίχες. Η μορφή αυτή μπορεί τελικά να καταλήξει σε μόνιμη αλωπεκία.

3.1.1.5 Δερματοφυτίαση πελμάτων

Οι αιτιολογικοί οργανισμοί μεταδίδονται είτε με άμεση επαφή είτε από μολυσμένο περιβάλλον. Υπάρχουν 3 μορφές: α) μορφή με εντόπιση στις μεσοδακτύλιες πτυχές, β) χρόνια βλατιδο-λεπιδώδης μορφή και γ) οξεία ελκωτική μορφή. Η εντόπιση στις μεσοδακτύλιες πτυχές, η συνηθέστερη μορφή, χαρακτηρίζεται από λευκά ράκη κάτω από τα οποία βρίσκεται φλεγμονώδες ερυθρό, υγρό δέρμα. Η χρόνια βλατιδο-λεπιδώδης μορφή χαρακτηρίζεται από αργυρόχροα λέπια που καλύπτουν ερυθρό δέρμα των πελμάτων (εικόνα 15 ΣΤ). Όταν καλύπτει όλο το πέλμα, ο ασθενής φαίνεται σαν να φορά εφαρμοστά υποδήματα και η μορφή χαρακτηρίζεται ως «πόδι μοκασίνι». Η οξεία μορφή εξαπλώνεται σαν οξύ έκζεμα, οι βλάβες της συχνά είναι επιμολυσμένες με βακτήρια και μπορεί να καταλήξει σε πλήρη εξέλκωση του πέλματος και δευτερογενώς σε βακτηριακή λοίμωξη (ερυσίπελας).

3.1.1.6 Δερματοφυτίαση χεριών

Σχεδόν πάντα, η μορφή αυτή σχετίζεται επιδημιολογικά με δερματοφυτίαση των πελμάτων και συνεπώς πιστεύεται ότι ο οργανισμός μολύνει τα χέρια δευτεροπαθώς. Μπορεί να παρουσιάζεται με διάχυτη υπερκεράτωση των παλαμών και δακτύλων, με φυσαλιδώδεις πλάκες, με απολέπιση του δέρματος, με ερυθρές βλατιδώδεις βλάβες ή με ερυθματώδεις απολεπιστικές πλάκες της ράχης των χεριών (εικόνα 15 Δ).

Εικόνα 15 δερματοφυτιάσεις (πηγή Β 19)

3.2 Μύκητες σε καλλυντικά

Επίσης κάποια είδη μυκήτων προσβάλλουν και τα καλλυντικά. Οι κυριότεροι μύκητες που μπορεί να ανευρεθούν στα καλλυντικά προϊόντα είναι οι ευρωτομύκητες και οι ζυμομύκητες.

3.2.1 Ευρωτομύκητες ή μούχλες

Είναι πολυκύτταροι οργανισμοί και έχουν μορφή νηματοειδή. Οι υφές τους σχηματίζουν διακλαδώσεις, τα καλούμενα μυκήλλια. Έχουν χρώμα μαύρο, καφέ, πράσινο, κίτρινο.

Η αναπαραγωγή τους γίνεται με σπόρους ή εκβλάστηση και οι συνθήκες που ευνοούν την ανάπτυξή τους είναι:

- Η θερμοκρασία περιβάλλοντος
- Το pH:2-5,5
- Η οσμωτική πίεση (οσμόφιλα), τα οποία μπορεί να είναι γλυκόφιλα (διαλύματα σακχάρων) και άλλοτε αλόφιλα (διαλύματα αλάτων)
- Το περιβάλλον αποσύνθεσης (φυτικό ή ζωικό)

Μερικοί είναι παθογόνοι για τον άνθρωπο. Αυτοί που κυρίως βρίσκονται στα καλλυντικά είναι:

1. *Πενικίλλια* (penicilli)

Το γένος αυτό διακρίνεται από τις διακλαδώσεις των οργάνων του που μοιάζουν με πινέλο, απ' όπου πήραν και την ονομασία τους. Προκαλούν ευρωτιάσεις στα καλλυντικά και δρουν σε όξινο περιβάλλον.

2. *Ασπέργιλλοι* (aspergillus)

Εκπρόσωποι του γένους αυτού προκαλούν τοξικώσεις στον άνθρωπο. Σοβαρή μυκοτοξίκωση προκαλεί η παραγόμενη αφλατοξίνη (ο *A.Flavus*). ο *A. Niger* προκαλεί μαύρη μούχλα στο ψωμί και φλεγμονή του δέρματος. Έχουν χρώμα μαύρο ή πράσινο ή κίτρινο και απαιτούν θερμότερες συνθήκες και αυξημένες θρεπτικές ύλες συγκριτικά με τα penicillin.

3. *Ριζόποδα και Μουκόρια* (Rhizopus, mucor)

Αναπτύσσονται σε υγρασία, προκαλούν μούχλιασμα και υδρολύουν το άμυλο σε γλυκά σάκχαρα. Χαρακτηριστικό τους τα σφαιρικά σποριόσπαιρα.

3.2.2. Ζυμομύκητες ή ζύμες

Η βλαστική μορφή τους είναι κατά κανόνα μονοκυτταρική και τους διακρίνει από τους ευρωτομύκητες με τους οποίους έχουν πολλά κοινά χαρακτηριστικά. Απαντούν σε μορφές ωοειδείς, λεμονιοειδείς, πυραμιδοειδείς. Αναπαράγονται κυρίως με εκβλάστηση και μερικά με διχοτόμηση.

Διακρίνονται σε:

1. ομοζυμωτικές, οι οποίες αναπτύσσονται απουσία O_2 και δρουν στη μάζα του υποστρώματος

2. ετεροζυμωτικές ζύμες, οι οποίες είναι αερόβιοι μικροοργανισμοί και δρουν στην επιφάνεια.

Οι συνθήκες ανάπτυξής τους είναι:

A) έχουν την ίδια συμπεριφορά με εκείνη των ευρωτομύκητων στη θερμοκρασία του περιβάλλοντος. Έχουν άριστη θερμοκρασία πολλαπλασιασμού με χαμηλότερη τιμή τους $22^{\circ}C$ με $25^{\circ}C$ και μέγιστη τιμή τους 35° με $47^{\circ}C$.

B) το άριστο pH της καλλιέργειας είναι η τιμή μεταξύ 4 και 4,5 αλλά και χαμηλότερο έως 2,2. Σε αλκαλικό περιβάλλον είναι ευπαθείς.

Γ) η ενεργός υγρασία κυμαίνεται από 0,62-0,94 ανάλογα με τα θρεπτικά συστατικά, το pH, τη θερμοκρασία και την παρουσία ή όχι οξυγόνου.

Τα κυριότερα γένη είναι:

1. Οι Σακχαρομύκητες: Είναι το σημαντικότερο γένος και το σπουδαιότερο είδος του είναι ο *Saccharomyces Elipsoidens* (ζύμωση μούστου, μπίρας, ψωμιού κ.λπ.). Μερικά στελέχη ομοζυμωτικά εξαντλούν την καλλιεργητική τους δραστηριότητα στην επιφάνεια σχηματίζοντας συσσωματώματα. Άλλα δραστηριοποιούνται ετερωζυμωτικά στο βυθό, ζυμώνουν τη λακτόζη (οξίνιση), αλλοιώνουν τα σιρόπια (σακχαρώδη διαλύματα) παρέχοντας αλδεΐδες και κετόνες.

2. Οι Κρυπτόκοκκοι: το γένος *neofarmans* (*Torula*) είναι παθογόνο και προκαλεί την κρυπτοκοκκίαση που προσβάλλει το δέρμα, τους πνεύμονες και τον εγκέφαλο. Η προσβολή του δέρματος εμφανίζεται ως φλεγμονή που μοιάζει με την ακμή. Πολλαπλασιάζεται με εκβλάστηση. Διασπά τη λακτόζη.

3. Οι κάντιτες: είναι οσμώφιλες και οξεάντοχες που προκαλούν αλλοιώσεις και είναι παθογόνοι για τον άνθρωπο. Βρίσκονται στα καλλυντικά προϊόντα, αλλοιώνουν τις κρέμες (οσμή όξινη και τάγγιση). Προκαλούν ασθένειες, όπως οι καντιάσεις. Οι πιο σπουδαίες απ' αυτές είναι η δερματίτιδα, στοματίτιδα, κολπίτιδα, σηψαιμία.

4. Παράσιτα

Παράσιτα όπως ορισμένα πρωτόζωα, έλμινθες και μικροσκοπικά αρθρόποδα, παρασιτούν στο δέρμα και προκαλούν νόσους. Περιγράφονται δυο από τις συχνότερες παρασιτώσεις από αρθρόποδα, η ψώρα και η φθειρίαση (ψείρες).

4.1 Ψώρα:

Είναι κνησμώδης, πολύ μεταδοτική δερματοπάθεια και προκαλείται από το μικροσκοπικό άκαρι, *Sarcoptes scabiei*, που ζει αποκλειστικά στην επιφάνεια του ανθρώπινου δέρματος. Σχηματίζει μικροσκοπικές σήραγγες κάτω από την επιφάνεια του δέρματος, όπου γεννά τα αυγά του, και προκαλεί έντονο κνησμό. Οι σήραγγες συνήθως διακρίνονται ως ελαφρά επηρμένες οφιοειδείς γραμμές πάχους περίπου 1 mm και εμφανίζουν στο άνω άκρο τους κηλιδοβλατιδώδες εξάνθημα.

Ωστόσο η ψώρα μπορεί να εκδηλωθεί με μια ποικιλία φλεγμονωδών δερματικών βλαβών κυρίως στις μεσοδακτύλιες πτυχές των χεριών, (εικόνα 16) στην έσω επιφάνεια των καρπών, στους αγκώνες, στις μασχάλες. Στις περιοχές των βλαβών εμφανίζονται λόγω κνησμού δρυφάδες, διαβρώσεις, βλατίδες, πομφοί και φυσαλίδες, ενώ υπάρχει φόβος επιμόλυνσης των βλαβών με συνέπεια να εμφανισθούν φλύκταινες.

Το άκαρι μεταδίδεται με στενή επαφή, με μολυσμένα ρούχα, με μολυσμένα κλινοσκεπάσματα και πετσέτες. Σ' αυτήν την περίπτωση απαγορεύεται να εισέλθουν στο ινστιτούτο τέτοιοι ασθενείς.

Εικόνα 16 ψώρα (πηγή Β 20)

4.2 Φθειρίαση

Η φθειρίαση, η παρασίτωση από ψείρες, ταλαιπωρεί τον άνθρωπο. Οι φθείρες τρέφονται αρκετές φορές την ημέρα με αίμα του ξενιστή. Το θύμα αγνοεί την παρουσία των παρασίτων μέχρι την ευαισθητοποίηση στο σιελό τους, που επέρχεται αρκετές εβδομάδες αργότερα. Το ξύσιμο οδηγεί σε δευτερογενείς βακτηριακές λοιμώξεις. Σε αυτήν την περίπτωση θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεχτικός ο αισθητικός στους χειρισμούς του και να μην πλησιάζει πολύ κοντά τον πελάτη και αν δεν μπορεί αποφθεχθεί να χρησιμοποιηθεί σκουφάκι για τα μαλλιά.

Κεφάλαιο 2

1.Μετάδοση των λοιμώξεων

Η μετάδοση μικροοργανισμών που μπορούν να προκαλέσουν λοίμωξη στον άνθρωπο έχει κεφαλαιώδη σημασία. Υπάρχουν διάφοροι τρόποι με τους οποίους μπορεί να γίνει μετάδοση των μικροβίων στον άνθρωπο που όπως αναφέραμε παραπάνω είναι η αιτία των λοιμώξεων.

1.1 Μετάδοση εξ' επαφής

Η μετάδοση εξ' επαφής είναι η διασπορά ενός παθογόνου μικροοργανισμού με άμεση επαφή, έμμεση επαφή ή μέσω αιωρουμένων σταγονιδίων.

Στη μετάδοση με *άμεση επαφή* γνωστή και ως μετάδοση από άνθρωπο σε άνθρωπο το παθογόνο μικρόβιο μεταφέρεται άμεσα κατά τη φυσική επαφή της πηγής του μικροοργανισμού με έναν επίνοσο (ευαίσθητο) ξενιστή. Η άμεση επαφή σε ένα ινστιτούτο είναι το άγγιγμα με χέρια που δεν έχω πλύνει μετά τη χρήση τουαλέτας. Με άμεση επαφή μεταδίδεται η σταφυλοκοκκική λοίμωξη, η ηπατίτιδα Β με την προϋπόθεση φυσικά πως θα υπάρχει λύση της συνεχείας του δέρματος απ' όπου μπορεί να εισέρθει ο σταφυλόκοκκος και ο στρεπτόκοκκος. Για να προστατευτεί από πιθανή μετάδοση παθογόνων μικροοργανισμών με άμεση επαφή, ο αισθητικός πρέπει να χρησιμοποιούν γάντια όπως θα αναφέρουμε και στους κανόνες υγιεινής παρακάτω.

Στη μετάδοση με *έμμεση επαφή* ο παθογόνος μικροοργανισμός που προκαλεί τη λοίμωξη μεταδίδεται μέσω ενός άψυχου αντικειμένου. Παραδείγματα τέτοιων άψυχων αντικειμένων είναι τα χαρτομάντιλα, οι πετσέτες, τα κλινοσκεπάσματα, οι σπάτουλες, τα σφουγγάρια, τα πινέλα, οι βελόνες των τατουάζ ή του αυτιού που λειτουργούν ως μέσο μετάδοσης της ηπατίτιδας Β, C και του AIDS κ.τ.λ.

Η μετάδοση *μέσω σταγονιδίων* είναι ένας τρίτος τύπος μετάδοσης εξ' επαφής, κατά τον οποίο τα μικρόβια μεταδίδονται μέσω σταγονιδίων (βλενώδη σταγονίδια), που διανύουν μικρές μόνο αποστάσεις. Τα σταγονίδια αυτά απελευθερώνονται στον αέρα με τα βήχα, τον παρμό (φτάρνισμα), το γέλιο, ή την ομιλία και διανύουν απόσταση μικρότερη του 1 μέτρου μεταξύ της πηγής της λοίμωξης και του οργανισμού - ξενιστή. Από ένα φτάρνισμα σχηματίζονται ως 20.000 σταγονίδια. Οι παθογόνοι μικροοργανισμοί που διανύουν τόσο μικρές αποστάσεις δεν θεωρείται ότι μεταδίδονται αερογενώς.

Παραδείγματα λοιμώξεων που μεταδίδονται με σταγονίδια είναι η γρίπη, η πνευμονία και ο κοκκύτης.

1.2 Αερογενής μετάδοση

Έπειτα έχουμε την αερογενή μετάδοση όπου ο αιτιολογικός παράγοντας λοιμώξεων μπορεί να μεταδοθεί από ένα μέσο όπως είναι ο αέρας. Η αερογενής μετάδοση αναφέρεται στη μετάδοση των λοιμώξεων από πυρήνες σταγονιδίων σε σωματίδια σκόνης που διανύουν αποστάσεις μεγαλύτερες του 1 μέτρου από την πηγή των παθογόνων μικροοργανισμών ως τον ευπαθή οργανισμό- ξενιστή. Παραδείγματος χάριν, οι μικροοργανισμοί διαδίδονται μέσω αιωρούμενων σταγονιδίων τα οποία εκτοξεύονται από το στόμα και τη μύτη υπό μορφή ομοιογενούς νέφους σταγονιδίων κατά τη διάρκεια του βήχα και του πταρμού. Τα σταγονίδια αυτά είναι αρκετά μικρά για να παραμείνουν αιωρούμενα στον αέρα για μεγάλα χρονικά διαστήματα. Ο ιός που προκαλεί την ιλαρά και το βακτήριο που προκαλεί τη φυματίωση μεταδίδονται μέσω σταγονιδίων. Τα αιωρούμενα σωματίδια σκόνης μπορούν να μεταφέρουν πολλούς διαφορετικούς παθογόνους μικροοργανισμούς. Οι σταφυλόκοκκοι και οι στρεπτόκοκκοι μπορούν να επιβιώσουν στα σωματίδια σκόνης και να μεταδοθούν αερογενώς όπως αναφέραμε παραπάνω.

2. Είσοδος των μικροοργανισμών στον ξενιστή

Για να προκληθεί η λοίμωξη, οι περισσότεροι παθογόνοι μικροοργανισμοί πρέπει να εισέλθουν στον ξενιστή, να προσκολληθούν στους ιστούς του, να διεισδύσουν σε αυτούς ή να διαφύγουν από τους αμυντικούς του μηχανισμούς και να προκαλέσουν βλάβη στους ιστούς του. Ωστόσο, ορισμένα μικρόβια δεν προκαλούν λοίμωξη με άμεση βλάβη των ιστών του ξενιστή, αλλά λόγω της συσσώρευσης προϊόντων της ανάπτυξής τους. Ορισμένα μικρόβια, όπως εκείνα που προκαλούν την ακμή, προκαλούν λοίμωξη χωρίς να διεισδύουν στον οργανισμό του ξενιστή. Τα παθογόνα μικρόβια εισέρχονται στον οργανισμό του ανθρώπου και άλλων ξενιστών από διάφορες πύλες εισόδου.

2.1 Πύλες εισόδου

Τα παθογόνα μικρόβια εισέρχονται στον οργανισμό από τους βλεννογόνους, το δέρμα, και παρεντερικώς (με άμεση εναπόθεση κάτω από το δέρμα ή τους βλεννογόνους).

2.1.1 Βλεννογόνοι

Πολλά βακτήρια και ιοί εισέρχονται στον οργανισμό διαπερνώντας τους βλεννογόνους του αναπνευστικού, γαστρεντερικού, ουρογεννητικού συστήματος και τον επιπεφυκότα. Τα περισσότερα παθογόνα μικρόβια εισέρχονται δια των βλεννογόνων του αναπνευστικού και του γαστρεντερικού συστήματος.

Το αναπνευστικό είναι η ευκολότερη και συχνότερη πύλη εισόδου λοιμογόνων μικροοργανισμών. Τα μικρόβια εισπνέονται από τη μύτη ή το στόμα με αιωρούμενα σταγονίδια ή σωματίδια σκόνης. Λοιμώξεις που εισβάλλουν από το αναπνευστικό είναι το κοινό κρυολόγημα, η πνευμονία, η φυματίωση, η γρίπη, η ιλαρά και η ευλογιά.

Οι μικροοργανισμοί εισέρχονται στο γαστρεντερικό σύστημα με τις τροφές, το νερό και μέσω των μολυσμένων χεριών. Τα περισσότερα από αυτά καταστρέφονται από το υδροχλωρικό οξύ (HCl) και τα ένζυμα του στομάχου, ή από τη χολή και τα ένζυμα του λεπτού εντέρου. Όσοι μικροοργανισμοί επιβιώνουν, μπορούν να προκαλέσουν λοιμώξεις. Λοιμώξεις που εισέρχονται από το γαστρεντερικό είναι η πολιομυελίτιδα, η ηπατίτιδα Α, ο τυφοειδής πυρετός, η αμοιβαδική δυσεντερία, η γιαρδίαση, η σιγκέλλωση (βακτηριακή δυσεντερία) και η χολέρα. Τα παθογόνα αυτά μικρόβια αποβάλλονται στα κόπρανα του ασθενούς, απ' όπου μεταδίδονται σε άλλους ξενιστές μέσω μολυσμένων χεριών.

2.1.2 Δέρμα

Το δέρμα είναι ένα από τα μεγαλύτερα όργανα του σώματος όσον αφορά στην επιφάνειά του και αποτελεί σημαντικό μηχανισμό άμυνας έναντι των παθογόνων μικροβίων. Το υγιές δέρμα αποτελεί αδιαπέραστο εμπόδιο για τα περισσότερα μικρόβια λόγω της κεράτινης στιβάδας. Ορισμένα μικρόβια εισέρχονται διαμέσου ανοιγμάτων στο δέρμα, όπως οι θύλακες των τριχών και οι πόροι των ιδρωτοποιών αδένων.

2.1.3 Παρεντερική μετάδοση

Άλλοι μικροοργανισμοί εισέρχονται στον οργανισμό με άμεσο ενοφθαλμισμό στους ιστούς κάτω από το δέρμα ή τους βλεννογόνους. Η μετάδοση με αυτό τον τρόπο ονομάζεται παρεντερική. Νυγμοί (τρυπήματα), ενέσεις, δήγματα, τραύματα και η λύση της συνέχειας του δέρματος λόγω φλεγμονής ή ξηρότητας, αποτελούν πύλες εισόδου λοιμώξεων. Ο HIV και οι ιοί της ηπατίτιδας μεταδίδονται παρεντερικώς.

Κεφάλαιο 3

1. Πηγές μόλυνσης

Οι πιθανές πηγές μόλυνσης σε ένα ινστιτούτο είναι:

- Ο χώρος
- Τα εργαλεία
- Το προσωπικό
- Τα καλλυντικά προϊόντα
- Η πελατεία

1.1 Ο χώρος

Η υγιεινή του χώρου πρέπει να αποτελεί πρώτιστο μέλημα όλων των εργαζομένων, προκειμένου η εργασία τους να μη διατρέχει κινδύνους από μολυσματικές ασθένειες, τόσο για τους ίδιους όσο και για τους επισκέπτες .

Η υγιεινή και καθαριότητα του χώρου του εργαστηρίου περιλαμβάνει τον σωστό αερισμό, την απολύμανση των επιφανειών (τοιχών, δαπέδων, επίπλων) και του εξοπλισμού, την αποστείρωση των εργαλείων και σκευών και την υγιεινή των καλλυντικών.

1.1.1 Αερισμός

Ο σωστός αερισμός του χώρου αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση ώστε να εξασφαλιστεί η υγιεινή ατμόσφαιρα και επιτυγχάνεται τόσο με φυσικό όσο και με τεχνητό τρόπο. Ο καλά αεριζόμενος χώρος δημιουργεί ένα ευχάριστο αίσθημα οσμής και προδιαθέτει τόσο την άνετη παραμονή του πελάτη στο ινστιτούτο όσο και την άνετη εργασία του προσωπικού.

Η καθαρή ατμόσφαιρα στο χώρο του ινστιτούτο υποδηλώνει καθαριότητα και υγιεινό περιβάλλον. Για την επίτευξη της καθαρής ατμόσφαιρας επιβάλλεται κάθε τόσο φυσικός αερισμός με το άνοιγμα των παραθύρων για όσο χρονικό διάστημα κρίνεται απαραίτητο προσέχοντας να μην εισέλθουν ζώδια ή άλλα έντομα στο χώρο.

Πρέπει να έχουμε υπόψη μας ότι ο αερισμός είναι αναγκαίος όταν βρίσκονται πολλά άτομα στον ίδιο χώρο διότι τα επίπεδα του διοξειδίου του άνθρακα, λόγω της εκπνοής αυξάνονται σημαντικά με αποτέλεσμα να μειώνονται τα επίπεδα του οξυγόνου. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με την πιθανή αυξημένη θερμοκρασία του χώρου και την χαρακτηριστικά έντονη οσμή ορισμένων καλλυντικών, δημιουργούν το αίσθημα αποπνικτικής ατμόσφαιρας. Αυτό αναμφισβήτητα κάνει δυσάρεστη την παραμονή των ατόμων στο χώρο του ινστιτούτο.

Εκτός από το φυσικό αερισμό κρίνεται απαραίτητος με βάση τις δεδομένες κλιματολογικές συνθήκες της χώρας μας και ο τεχνητός αερισμός με την ύπαρξη κλιματιστικών μηχανημάτων. Τα μηχανήματα αυτά έχουν τη δυνατότητα ρύθμισης της θερμοκρασίας και αλλαγής της ποιότητας και ποσότητας της υγρασίας του παρεχόμενου αέρα. Σημειώνεται ότι τα φίλτρα που περιέχονται στα κλιματιστικά μηχανήματα πρέπει να αντικαθίστανται συχνά ώστε να εξασφαλίζεται η σωστή λειτουργία τους και να αποφεύγονται δυσοσμίες και ανάπτυξη μικροβίων. Η θερμοκρασία του χώρου πρέπει να κυμαίνεται μεταξύ 23-25°C εξασφαλίζοντας την ευχάριστη παραμονή των ατόμων μέσα σ' αυτόν. Ειδικά για το χώρο αισθητικής σώματος η θερμοκρασία μπορεί να είναι μεγαλύτερη ειδικά κατά την χειμερινή περίοδο διότι τα άτομα που βρίσκονται στο χώρο αυτό είναι πιο ελαφρά ντυμένα.

Μια ακόμη συσκευή που έχει κάνει τελευταία την εμφάνισή της στην αγορά είναι ο ιονιστής χώρου. Η συσκευή αυτή έχει τη δυνατότητα να απορροφά μέρος του αέρα και περνώντας τον μέσα από φίλτρα να τον απαλλάσσει από μικροσωματίδια που θα μπορούσαν να δράσουν σαν ερεθιστικές ουσίες για τον ανθρώπινο οργανισμό. Τα φίλτρα συγκρατούν τις ουσίες αυτές και ο αέρας που εξέρχεται από τον ιονιστή είναι πλέον «καθαρός». Όμως, όπως και στην περίπτωση των κλιματιστικών μηχανημάτων χρειάζεται συχνή αντικατάσταση των φίλτρων.

Πρέπει να σημειωθεί ότι το κάπνισμα στον χώρο του ινστιτούτο καλό θα ήταν να μην επιτρέπεται, διότι ο παραγόμενος καπνός περιέχει ουσίες που καθιστούν την ατμόσφαιρα ανθυγιεινή. Άλλωστε, στον ίδιο χώρο μπορεί να βρίσκονται και μη καπνιστές τους οποίους οφείλουμε να σεβόμαστε.

Τέλος, η ευχάριστα αρωματισμένη ατμόσφαιρα μπορεί να συμπληρωθεί με τη χρήση ενός αρωματικού προϊόντος για το χώρο με διακριτικό άρωμα.

1.1.2 Καθαριότητα δαπέδων

Τα δάπεδα, θα πρέπει να είναι κατασκευασμένα κατά προτίμηση από μάρμαρο ή πορσελάνινα πλακίδια. Οι μοκέτες αντενδείκνυνται, επειδή είναι φορείς μικροβίων και καθαρίζονται πολύ δύσκολα. Καθώς η σκόνη και το χνούδι που ελευθερώνονται με το συνεχές πάτημα έχει αποδειχθεί ότι προκαλούν αλλεργίες και αναπνευστικά προβλήματα.

Όλα τα άχρηστα υλικά που πέφτουν στο πάτωμα πρέπει να μαζεύονται χωρίς καθυστέρηση και να τοποθετούνται σε κλειστά δοχεία. Οι σακούλες απορριμμάτων πρέπει να μεταφέρονται στους χώρους συγκομιδής των σκουπιδιών.

1.1.3 Καθαριότητα χώρων υγιεινής

Οι *χώροι υγιεινής* (τουαλέτες) θα περιλαμβάνουν λεκάνες, νιπτήρες, ντους, μπανιέρες ή υδρομασάζ και θα διατηρούνται απόλυτα καθαροί και απολυμασμένοι. Ενώ καθίσταται αναγκαία η χρήση διαφορετικών χώρων υγιεινής των αισθητικών και των πελατών.

Στους δύο αυτούς ξεχωριστούς χώρους θα πρέπει να εγκαθίστανται υδραυλικά εξαρτήματα με παροχή κρύου και ζεστού νερού, υγρό σαπούνι χεριών, πετσέτες για τα χέρια, χαρτί τουαλέτας και κλειστά καλάθια απορριμμάτων.

Τα *είδη υγιεινής* (νιπτήρας, λεκάνη) καθώς και τα πατώματα πρέπει να απολυμαίνονται με ισχυρά βιομηχανικά προϊόντα όπως π.χ. χλωρίνη, ενώ τα απορρίμματα πρέπει να απομακρύνονται καθημερινά από τους χώρους.

Σε ένα ισοτιτούτο αισθητικής οι τουαλέτες των πελατών βρίσκονται συνήθως κοντά στα ντους και τα αποδυτήρια τους, ενώ οι τουαλέτες των αισθητικών κοντά στους προσωπικούς τους χώρους.

Τα *αποχωρητήρια* θα πρέπει να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται σε καθημερινή βάση. Συνήθως η εργασία αυτή ανατίθεται σε επαγγελματικό συνεργείο καθαρισμού. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει η δυνατότητα αυτή, οι αισθητικοί και το υπόλοιπο προσωπικό φροντίζουν την καθαριότητα, που γίνεται τις βραδινές ώρες, ώστε οι χώροι να είναι καθαροί για την επόμενη μέρα.

1.1.4 Απολύμανση

Η *απολύμανση* των επιφανειών (τοίχοι, δάπεδα και έπιπλα) μπορεί να γίνει με την χρήση νερού και σαπουνιού. Χρησιμοποιούμε επίσης απολυμαντικές ουσίες, όπως οι φαινόλες σε διάλυμα, το οποίο αφού περαστεί πάνω στην επιφάνεια διατηρεί την απολυμαντική του δράση και μετά την εξάτμισή του. Επιπλέον, χρησιμοποιούμε διάλυμα υποχλωριώδους νατρίου (χλωρίνη) κυρίως για τις τουαλέτες, ενώ αποφεύγουμε να το χρησιμοποιούμε σε μεταλλικές επιφάνειες επίπλων.

1.1.4.1 Απολυμαντικά

Ως *απολυμαντικά* χαρακτηρίζονται οι χημικές ουσίες που με τη δράση τους σε δομικά συστατικά ή στο μεταβολισμό των μικροοργανισμών, οδηγούν στην καταστολή τους. Αν και τα απολυμαντικά δεν θανατώνουν όλους τους μικροοργανισμούς, οι βλαστικές μορφές των βακτηρίων ιδιαίτερα των Gram θετικών και οι μύκητες θεωρούνται οι περισσότερο ευαίσθητες στη δράση τους. Αντίθετα τα σπόρια βακτηρίων και σε ορισμένες περιπτώσεις οι ιοί, είναι ανθεκτικά στη δράση πολλών απολυμαντικών γι' αυτό και η

απολύμανση δεν είναι διαδικασία ταυτόσημη με τη αποστείρωση. Είναι κατάλληλα για την απολύμανση χώρων και αντικειμένων.

Ένα άλλο χαρακτηριστικό γνώρισμα των απολυμαντικών είναι ότι, σε αντίθεση με τους χημιοθεραπευτικούς παράγοντες οι οποίοι καταστέλλουν τους μικροοργανισμούς με χαρακτηριστική εκλεκτικότητα, στερούνται εξειδίκευσης γι' αυτό και μπορούν να βλάψουν την υγεία του ανθρώπου με ερεθισμό του δέρματος, των οφθαλμών αλλά και γενικότερα των διαφόρων βλεννογόνων μεμβρανών του σώματος.

Τα απολυμαντικά διακρίνονται σε υψηλής, μέτριας και χαμηλής απολυμαντικής ικανότητας, ανάλογα με τη μικροβιοκτόνο δράση τους εναντίον διάφορων μικροοργανισμών.

Κατά τη χρήση απολυμαντικών πρέπει να χρησιμοποιούνται ελαστικά γάντια και να υπάρχει επαρκής εξαερισμός στο χώρο ώστε να μην εισπνέονται οι ατμοί τους.

Τα απολυμαντικά ανάλογα με την χημική τους σύσταση χωρίζονται στις εξής ομάδες: α) *αλκοόλες*: χρησιμοποιείται κυρίως η αιθυλική αλκοόλη (λάσπρο οινόπνευμα) και η ισοπροπυλική αλκοόλη μόνες τους σε συγκέντρωση 60-70%, ή σε συνδυασμό με χλωροεξιδίνη ή ιωδιούχα. Δρουν μετουσιώνοντας τις πρωτεΐνες των βακτηρίων και μερικών ιών. Έχουν γρήγορη δράση, αλλά είναι πτητικές και εύφλεκτες. β) *Φαινόλες*. Σήμερα η φαινόλη δε χρησιμοποιείται πλέον, εξ αιτίας της τοξικότητας και της ισχυρής οσμής της. Χρησιμοποιούνται όμως ευρέως πολλά αλκυωμένα παράγωγά της ή συνδυασμοί με απορρυπαντικά, για απολύμανση επιφανειών. Επιφέρει το θάνατο σ' όλες τις βλαστικές μορφές των βακτηρίων, συμπεριλαμβανομένων και των μυκοβακτηριδίων, σε ορισμένους μύκητες και σε ιούς. Δεν καταστρέφει τους σπόρους, γ) *Αλογόνα*: για απολύμανση χρησιμοποιείται το χλώριο και τα παράγωγά του συνήθως χρησιμοποιείται το Υποχλωριώδες Νάτριο (χλωρίνη) .Καταστρέφουν όλους τους μικροοργανισμούς, αλλά για τους σπόρους χρειάζονται μεγαλύτερες συγκεντρώσεις και παρατεταμένος χρόνος. Έχουν πολλαπλούς βιολογικούς στόχους στο κύτταρο, αλλά η δράση τους εξουδετερώνεται από την παρουσία οργανικών ουσιών, δ) *Αλδεΐδες* χρησιμοποιούνται κυρίως η φορμαλδεΐδη και η γλουταραλδεΐδη και τα τελευταία χρόνια μίγμα των δύο για απολύμανση εργαλείων που δεν αντέχουν στη θέρμανση. Είναι ισχυρά μέσα και δρουν στις σουλφιδριλικές ομάδες και στις αμινομάδες των πρωτεϊνών και των νουκλεϊνικών οξέων. Καταστρέφουν τις βλαστικές μορφές όλων των βακτηρίων, τους μύκητες και τους ιούς σε 30'. Για τους σπόρους απαιτούνται 10 ώρες και ε) *Επιφανειοδραστικές ουσίες*: Απορρυπαντικά-Σαπούνια.

1.1.4.2 Δράση απολυμαντικών

Η δράση των περισσότερων χημικών απολυμαντικών ουσιών εξαρτάται:

- Από την πυκνότητα του χημικού στοιχείου: Όσο μεγαλύτερη είναι η πυκνότητα του χημικού στοιχείου, τόσο καλύτερη είναι η καταστροφή των μικροβίων.
- Από το είδος των μικροβίων: δεν καταστρέφονται όλα τα μικρόβια το ίδιο εύκολα. Μερικά μικρόβια είναι πιο ανθεκτικά από κάποια άλλα στους χημικούς παράγοντες.
- Από τον αριθμό των μικροβίων: όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμός των μικροοργανισμών, τόσο μεγαλύτερος χρόνος απαιτείται για να δράσουν οι χημικές ουσίες.
- Από το χρόνο επίδρασης της χημικής ουσίας: όσο μεγαλύτερη είναι η διάρκεια επίδρασης της χημικής ουσίας τόσο καλύτερα αποτελέσματα έχουμε, γιατί δε σκοτώνονται στον ίδιο χρόνο όλοι οι μικροοργανισμοί.

1.2 Τα εργαλεία

Μια σημαντική πηγή μόλυνσης είναι τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται σε ένα ινστιτούτο των οποίων τη χρήση σε κάθε χώρο θα δούμε σε παρακάτω κεφάλαιο. Εδώ θα αναφέρουμε τους τρόπους που χρησιμοποιούνται για την υγιεινή των εργαλείων και σκευών.

Η μέθοδος που χρησιμοποιείται για την καταστροφή ή απομάκρυνση των μικροοργανισμών και κατά συνέπεια της υγιεινής των εργαλείων και των σκευών είναι η **αποστείρωση**.

1.2.1 Αποστείρωση

Αποστείρωση σημαίνει την καταστροφή ή πλήρη απομάκρυνση κάθε ζωντανού μικροοργανισμού, παθογόνου ή σαπροφυτικού, συμπεριλαμβανομένων και των σπόρων τους. Ένα αντικείμενο θεωρείται στείρο, όταν έχει υποστεί την διαδικασία της αποστείρωσης και στη συνέχεια έχει συσκευαστεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να μην επιμολυνθεί.

Η αποστείρωση επιτυγχάνεται κυρίως με φυσικά μέσα, όπως η θερμότητα, η ακτινοβολία, η διήθηση, αλλά και με χημικά μέσα, όπως η φορμαλδεΰδη και το αιθυλενοξειδίο.

Στο ινστιτούτο αισθητικής χρησιμοποιούμε ως μέσα αποστείρωσης: α) την ακτινοβολία UV. Β) την ξηρή θερμότητα με την βοήθεια ξηρού κλίβανου και γ) τους υπερήχους με τη βοήθεια θαλάμων υπερήχων.

Τα εργαλεία και σκεύη επίσης μπορούν να απολυμανθούν με χημικά απολυμαντικά σκευάσματα, όπως διάλυμα DETTOL, αλλά αυτά δεν είναι απαλλαγμένα από όλους τους μικροοργανισμούς όπως είναι τα αποστειρωμένα αντικείμενα.

Τα εργαλεία και σκεύη που μπορούν να αποστειρωθούν είναι κατασκευασμένα από μέταλλο ή πυρίμαχο γυαλί. Μπορούν επίσης να αποστειρωθούν και τα σφουγγαράκια και τα πινέλα.

1.2.1.1 Θερμότητα

Επειδή η εφαρμογή θερμότητας είναι ταχεία, απλή και σχετικά φθηνή μέθοδος καταστροφής των μικροβίων, χρησιμοποιείται ευρύτατα στην Ιατρική, την αισθητική τη βιομηχανία τροφίμων και την καθημερινή ζωή ως μέθοδος αποστείρωσης.

A) Χαμηλές θερμοκρασίες

Θερμοκρασίες κάτω από το μηδέν δεν επιφέρουν το θάνατο των μικροβίων, αλλά απλώς αναστέλλουν την ανάπτυξή τους. Στην κατάσταση αυτή οι μικροοργανισμοί λαθροβιούν, καθόσον δεν εμφανίζουν μεταβολική δραστηριότητα. Η μικροβιοστατική δράση των χαμηλών θερμοκρασιών αποτελεί τη βάση για τη διατήρηση των τροφίμων στο ψυγείο (4° C) ή στην κατάψυξη (20° C).

B) Υψηλές θερμοκρασίες

Αύξηση της θερμοκρασίας περιβάλλοντος πάνω από την μέγιστη θερμοκρασία αντοχής των μικροοργανισμών επιφέρει τον θάνατο τους. Πιστεύεται ότι η καταστροφή των μικροβίων οφείλεται στην αδρανοποίηση των ενζύμων, στην διάσπαση των κυτταρικών λιποειδών, στη βλάβη των μηχανισμών αναπαραγωγής και στην καταστροφή της κυτταροπλασματικής μεμβράνης.

Θερμικός χρόνος θανάτου είναι ο μικρότερος χρόνος που απαιτείται για να καταστραφεί ένα δεδομένο καλλιέργημα σε δεδομένη θερμοκρασία. Επηρεάζεται από τους εξής παράγοντες:

- Το μικροβιακό είδος. Τα μη σπορογόνα βακτήρια, οι μύκητες και οι μεγάλοι μεγέθους ιοί καταστρέφονται σε θερμοκρασία 62-63°C σε 20-30'. Οι μικρού μεγέθους ιοί, τα θερμοφιλά βακτήρια και τα σπόρια των μυκήτων, σε θερμοκρασία 70-90°C .
- Ο αριθμός των μικροβίων. Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμός των μικροβίων ανά ml εναιωρήματος, τόσο περισσότερος χρόνος χρειάζεται για την καταστροφή των μικροβίων.

- Η παρουσία σπόρων βακτηριδίων. Απαιτείται $\theta > 100^{\circ}\text{C}$ και παρατεταμένος χρόνος.
- Υγρασία. Όσο λιγότερο νερό περιέχεται, τόσο υψηλότερες θερμοκρασίες απαιτούνται για τον ίδιο χρόνο θέρμανσης.

Η θερμότητα ως μέσο αποστείρωσης μπορεί να εφαρμοστεί σε δύο μορφές : ξηρή και υγρή θερμότητα

1.2.1.1.1 Ξηρή θερμότητα

Χρησιμοποιείται ξηρός κλίβανος (εικόνα 17) ο οποίος μοιάζει με ένα μεταλλικό κιβώτιο, τα τοιχώματά του είναι κακοί αγωγοί της θερμότητας και θερμαίνεται με ηλεκτρικό ρεύμα. Έχει αυτόματο χρονοδιακόπτη και θερμοστάτη. Η θερμοκρασία που απαιτείται για υάλινα και μεταλλικά αντικείμενα είναι 160°C για 2 ώρες, 30 λεπτά στους 180°C ή μία ώρα στους 170°C . Γενικά ισχύει ότι, όσο πιο υψηλή είναι η θερμοκρασία τόσο λιγότερος χρόνος χρειάζεται για την καταστροφή των διαφόρων μικροβίων. Ο κλίβανος θα πρέπει να διαθέτει ενισχυμένο αερισμό, ώστε να επιτυγχάνεται ομοιόμορφη θερμοκρασία σ' όλο το χώρο. Επειδή όμως ο ξηρός αέρας δεν είναι το ίδιο καλός αγωγός της θερμότητας με τον υγρό, γι' αυτό απαιτούνται υψηλότερες θερμοκρασίες. Για να έχουμε καλύτερα αποτελέσματα πρέπει να τοποθετούνται λίγα αντικείμενα μέσα στον κλίβανο και σε απόσταση μεταξύ τους. Ο χρόνος αποστείρωσης υπολογίζεται από την ώρα που η θερμοκρασία θα φτάσει στο επιθυμητό επίπεδο. Πρέπει να προσέχουμε μετά το τέλος της αποστείρωσης προτού ανοιχθεί ο κλίβανος να κατέβει η θερμοκρασία σιγά- σιγά.

Γυμνή φλόγα χρησιμοποιούμε σε ελάχιστες περιπτώσεις και κυρίως εφαρμόζεται για να αποστειρώσουμε λαβίδες, βελονοκάτοχα κ.τ.λ.

Εικόνα 17 ξηρός κλίβανος (πηγή Β27)

1.2.1.1.2 Υγρή θερμότητα

Είναι ο βρασμός και ο ατμός υπό πίεση. Τα αντικείμενα καλύπτονται με νερό και κλείνεται το δοχείο βρασμού.

Ο βρασμός καταστρέφει τις βλαστικές μορφές πολλών βακτηρίων, όχι όμως και τους σπόρους. Μερικές τοξίνες δεν αδρανοποιούνται με τον βρασμό.

Ο ατμός υπό πίεση αποστειρώνει στους 121°C (πίεση 15 λίτρων) για 15 λεπτά. Η μέθοδος, αυτή πραγματοποιείται με τα αυτόκαυστα (εικόνα 18). Το αυτόκαυστο είναι μια χύτρα με ισχυρά μεταλλικά τοιχώματα και κάλυμμα που κλείνει αεροστεγώς. Φέρει στρόφιγγα, θερμόμετρο και μανόμετρο. Χρησιμοποιείται για την αποστείρωση ελαστικών αντικειμένων και χειρουργικών υλικών.

Εικόνα 18 αυτόκαυστο (πηγή Β28)

1.2.1.2 Ακτινοβολίες

Διάφορα είδη ακτινοβολίας μπορούν να προκαλέσουν το θάνατο ή μεταλλαγές στους μικροοργανισμούς. Στόχος τους είναι το DNA, η διαδικασία αναπνοής και ο μηχανισμός ανάπτυξης.

A) Ιονίζουσα ακτινοβολία

Χρησιμοποιούνται σήμερα ακτίνες γ , ηλεκτρομαγνητικές ακτινοβολίες μικρού μήκους κύματος και σωματιδιακές ακτίνες, μεγάλης ταχύτητας.

Η ιονίζουσα ακτινοβολία έχει μεγάλη διαπεραστική ικανότητα και χρησιμοποιείται για την αποστείρωση αντικειμένων μιας χρήσης, επιδεσμικού υλικού και ορισμένων φαρμάκων στην θερμότητα. Καταστρέφει τα μικρόβια και τους σπόρους τους. Η απορροφούμενη δόση πρέπει να είναι επαρκής, ώστε να είναι αποτελεσματική και κατάλληλη για την φύση του προϊόντος. Η εφαρμογή της απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή γιατί σε ορισμένες περιπτώσεις γίνεται επικίνδυνη για τον άνθρωπο.

B) Μη ιονίζουσα ακτινοβολία

Περιλαμβάνει τις υπεριώδεις ακτίνες που εκπέμπονται από λάμπες υδρογόνου και υδραργύρου, με μήκος κύματος 200-280 nm. Έχουν μικρή διεισδυτική ικανότητα, απορροφώνται από το γυαλί, πλαστικό, χαρτί, ξύλο κ.α..

Χρησιμοποιούνται κυρίως για την πρόληψη των αερογενών λοιμώξεων (νοσοκομεία, οίκοι ευγηρίας) και για την πρόληψη μόλυνσης χώρων (βιομηχανίες παρασκευής τροφίμων και μικροβιολογικά εργαστήρια), μειώνοντας τον αριθμό των μικροβίων στον αέρα.

Από τις ακτινοβολίες στο ινστιτούτο αισθητικής χρησιμοποιείται όπως αναφέραμε παραπάνω ευρέως η *υπεριώδης ακτινοβολία*. Αποστειρώνονται με αυτή τη μέθοδο εργαλεία ή σκεύη και τα πλαστικά αντικείμενα που δεν αντέχουν στον ξηρό ή στον υγρό κλίβανο. Καταστρέφονται με αυτή τη μέθοδο τα μικρόβια αλλά όχι και οι σπόροι τους. Αντικείμενα με μεγάλο πάχος δεν αποστειρώνονται σωστά γι' αυτό και δεν χρησιμοποιείται γι' αυτά.

Η υπεριώδης ακτινοβολία του αποστειρωτή (εικόνα 19) περιορίζει τα μικρόβια, αρκεί αυτά να μη βρίσκονται σε υγρό μέσο (π.χ. σταγόνα αίματος). Γι' αυτό όλα τα εργαλεία και τα εξαρτήματα των μηχανημάτων τοποθετούνται στον αποστειρωτή, αφού προηγουμένως έχουν πλυθεί με νερό ή και χημικά μέσα, όπως αλκοόλες, ιώδιο, κ.α. οι υπεριώδεις ακτίνες δεν αυξάνουν την θερμοκρασία στο εσωτερικό του θαλάμου και έτσι είναι δυνατή η αποστείρωση πλαστικών και γυάλινων εργαλείων. Ο ελάχιστος χρόνος παραμονής στο θάλαμο υπεριώδους ακτινοβολίας προκειμένου να υπάρξει αποστείρωση είναι τα δεκαπέντε λεπτά, αρκεί τα εξαρτήματα να είναι απαλλαγμένα από υγρά.

Εικόνα 19 αποστειρωτής υπεριώδους ακτινοβολίας (πηγή Β29)

1.2.2 Γενικοί κανόνες υγιεινής των εργαλείων

Βασική προϋπόθεση για αποτελεσματική, σωστή και γρήγορη αποστείρωση και απολύμανση, είναι η επιλογή του καταλληλότερου τρόπου για κάθε περίπτωση.

Η επιλογή του σωστού τρόπου αποστείρωσης γίνεται με βάση τη φυσική κατάσταση του υλικού που θέλουμε να αποστειρώσουμε (στερεό ή υγρό) και τη χημική του σταθερότητα. Π.χ. δεν είναι δυνατό να αποστειρώσουμε με γυμνή φλόγα μια πετσέτα ή τα χέρια μας.

Με την επιλογή του σωστού τρόπου αποστείρωσης:

1. πετυχαίνουμε σωστό και γρήγορο αποτέλεσμα
2. δεν καταστρέφουμε τα υλικά ή τα αντικείμενα που αποστειρώνουμε
3. δεν χάνουμε δηλαδή χρόνο και χρήμα

Η σωστή και τέλεια αποστείρωση ολοκληρώνεται με τη λήψη των κατάλληλων μέτρων συντήρησης των αντικειμένων και των υλικών που αποστειρώθηκαν.

Εάν τα αποστειρωμένα εργαλεία δεν πρόκειται να χρησιμοποιηθούν αμέσως, πρέπει να τοποθετούνται σε ειδικούς χώρους, ώστε να διατηρούνται απαλλαγμένα από μικρόβια έως την επόμενη τους χρήση.

Αντικείμενα που έπεσαν στο δάπεδο πρέπει πρώτα να αποστειρωθούν και μετά να χρησιμοποιηθούν.

Όλα τα χρησιμοποιούμενα εργαλεία- αντικείμενα πρέπει να απολυμαίνονται πριν τοποθετηθούν στα σημεία φύλαξής τους, τα οποία θα είναι στεγανά κλειστά ντουλάπια, απαλλαγμένα από σκόνη. Μπορούν επίσης να φυλαχθούν μέσα στο θάλαμο αποστείρωσης.

Απαραίτητη είναι η απολύμανση όλων των χρησιμοποιημένων εργαλείων μετά από κάθε πελάτη. Για παράδειγμα, αν χρησιμοποιηθεί ένα ηλεκτρόδιο γυάλινο ή μεταλλικό για οποιαδήποτε περιποίηση στο σώμα ενός πελάτη, θα πρέπει οπωσδήποτε να γίνει αποστείρωση πριν από την επόμενη χρησιμοποίησή του στο σώμα κάποιου άλλου ατόμου.

Τα λερωμένα αντικείμενα, να μετακινούνται αμέσως από το χώρο εργασίας και να τοποθετούνται σε ειδικά, κλειστά δοχεία μακριά από τα καθαρά αντικείμενα.

1.3 Το προσωπικό

Οι αισθητικοί και το προσωπικό αποτελεί σημαντική πηγή μόλυνσης σε ένα ινστιτούτο γι' αυτό και θα πρέπει να τηρούνται κάποιες κανόνες ατομικής υγιεινής.

Οι αισθητικοί, πρέπει να τηρούν ορισμένους κανόνες που αφορούν την ατομική υγιεινή έτσι ώστε να έχουν μια προσεγμένη εμφάνιση. Η εμφάνιση αντικατοπτρίζει και την ποιότητα της δουλειάς τους. Όταν ο πελάτης συναντήσει ένα άτομο ατημέλητο που δεν τηρεί τους κανόνες της υγιεινής, δεν μπορεί να το εμπιστευτεί. Πρέπει να τονιστεί ότι η εξωτερική εμφάνιση των αισθητικών δεν κρίνεται από την πολυτέλεια της και δεν πρέπει να περιλαμβάνει ακρότητες.

1.3.1 Σωματική καθαριότητα

Η διατήρηση της σωματικής καθαριότητας αποτελεί έναν από τους πιο σπουδαίους παράγοντες προαγωγής και διατήρησης της υγείας. Η σωματική καθαριότητα περιλαμβάνει:

1.3.1.1 Καθαριότητα μαλλιών.

Τα μαλλιά πρέπει να λούζονται συχνά και να είναι πάντα περιποιημένα. Κατά τη διάρκεια των εφαρμογών πρέπει να είναι μαζεμένα ώστε να μην πέφτουν στο πρόσωπο του αισθητικού ή του πελάτη ή να έχουν ένα χτένισμα κατάλληλο που να μη δυσχεραίνει την εργασία του αισθητικού.

1.3.1.2 Καθαριότητα σώματος

Η καθαριότητα σώματος πρέπει να είναι γενική και να γίνεται τουλάχιστον μια φορά την ημέρα. Μετά το λουτρό του σώματος μπορεί να χρησιμοποιηθεί κάποιο προϊόν με διακριτικό άρωμα (κρέμα σώματος, κολόνια, αποσμητικό).

1.3.1.3 Καθαριότητα στόματος.

Η καθαριότητα στόματος πρέπει να γίνεται ύστερα από κάθε γεύμα. Οι αισθητικοί έχουν πολύ στενή επαφή με τον πελάτη του γι' αυτό θα πρέπει να προσέχουν πολύ τη δυσσομία του στόματός τους. Στην περίπτωση που αντιληφθεί δυσσομία στο στόμα τους συστήνεται η χρήση χειρουργικής μάσκας. Το ίδιο οφείλουν να κάνουν αν έχουν προσβληθεί από κάποιο ιό για να αποφευχθεί η μετάδοσή του στον πελάτη.

1.3.1.4 Καθαριότητα νυχιών και χεριών.

Τα χέρια τα οποία έρχονται σε επαφή με το δέρμα του πελάτη πρέπει να είναι πάντα καθαρά. Θα πρέπει να αποφεύγεται να πιάνει τα μαλλιά τους ή το πρόσωπο τους και εάν γίνει αυτό θα πρέπει να απολυμαίνονται τα χέρια πριν ακουμπήσει τον πελάτη ή οποιοδήποτε αντικείμενο εργασίας. Οι αισθητικοί πριν ξεκινήσουν οποιαδήποτε εφαρμογή και μετά τη χρήση τουαλέτας οφείλουν να πλένουν σχολαστικά τα χέρια τους με κάποιο απολυμαντικό. Όταν το σαπούνι έρχεται σε επαφή με το νερό δημιουργείται γαλάκτωμα, που εγκλωβίζει το ρύπο και τον απομακρύνει με ξέπλυμα με νερό. Και έπειτα τα χέρια πρέπει να στεγνώνονται με χαρτί μιας χρήσης και να αποφεύγονται οι πετσέτες. Μετά το σωστό πλύσιμο φοριούνται γάντια μιας χρήσεως όταν αυτό απαιτείται, τα οποία αλλάζονται σε κάθε πελάτη. Τα χέρια θα πρέπει να είναι απαλλαγμένα από κοσμήματα ή οτιδήποτε άλλο επειδή πρώτον εμποδίζουν τις κινήσεις, δεύτερον μολύνονται με μικρόβια, τρίτον απολυμαίνονται δύσκολα, τέταρτον εμποδίζουν το αποτελεσματικό πλύσιμο των χεριών και τέλος μπορεί να τραυματίσουν τον πελάτη.

Τα νύχια πρέπει να είναι κοντά, καθαρά και περιποιημένα χωρίς να είναι βαμμένα. Ποτέ μεγάλα ή μυτερά, φαγωμένα νύχια ή άκοπα πετσάκια. Οι άκρες τους να είναι στρογγυλεμένες, γιατί αλλιώς μπορεί να γδάρουν τον πελάτη κατά τη διάρκεια της περιποίησης. Αν οι αισθητικοί έχουν έστω και ένα μικρό τραύμα στην περιοχή του χεριού φροντίζουν να το καλύψουν με αδιάβροχο επίδεσμο.

1.3.2 Υγιεινή ενδυμάτων και υποδημάτων

Τα ενδύματα και τα υποδήματα των αισθητικών πρέπει να είναι καθαρά και άνετα. Οι Αισθητικοί στο χώρο της εργασίας πρέπει να φορούν πάντα τη λευκή ποδιά (μπλούζα) ή την ειδική ενδυμασία (λευκή μπλούζα-λευκό παντελόνι) την οποία οφείλουν να διατηρούν καθαρή. Η λευκή ενδυμασία είναι απαραίτητη διότι μπορεί να πλυθεί σε υψηλές θερμοκρασίες χωρίς να καταστραφεί. Τα ρούχα που φορούν μέσα από την ποδιά θα πρέπει να είναι ευρύχωρα για να μην εμποδίζουν τις κινήσεις. Πρέπει να είναι καθαρά, και να ταιριάζουν με την εποχή του έτους. Είναι προτιμότερο οι αισθητικοί στο χώρο της εργασίας τους να είναι ελαφρά ντυμένοι για να αισθάνονται την πραγματική θερμοκρασία του χώρου. Επίσης, πρέπει να φορούν υποδήματα τα οποία θα τους βοηθούν να διατηρούν τη σωστή στάση του σώματός τους κατά την διάρκεια των εφαρμογών. Θα πρέπει να είναι άνετα, χωρίς ψηλά τακούνια, ώστε να μην εμποδίζουν τη σωστή κυκλοφορία του αίματος και να μην επιβαρύνουν τη μέση. Πρέπει να είναι πάντα καθαρά, αθόρυβα και να ταιριάζουν με την εποχή του έτους και με την υπόλοιπη ενδυμασία τους.

Τέλος είναι σημαντικό για την προσωπική ασφάλεια του προσωπικού να εμβολιαστεί με το εμβόλιο της ηπατίτιδας Β που όπως αναφέραμε, το διαθέσιμο εμβόλιο έναντι του HBV χρησιμοποιεί HBsAg που παράγεται από γενετικά τροποποιημένο ζυμομύκητα.

1.4 Καλλυντικά

Μια πηγή μόλυνσης όπως αναφέραμε είναι τα **καλλυντικά** που χρησιμοποιούμε στις περιποιήσεις και στο μακιγιάζ.

Στα καλλυντικά προϊόντα πρέπει να γίνονται κάποιοι βακτηριολογικοί έλεγχοι κατά την έξοδό τους από το εργοστάσιο, που να εγγυώνται ότι τα προϊόντα αυτά δεν αποτελούν πηγή μόλυνσης. Από εκεί και μετά η σωστή αποθήκευση και χρήση εμποδίζει την μόλυνση τους και κατά προέκταση την δημιουργία ερεθισμών και μολύνσεων στο δέρμα των πελατών.

Στην κοσμητολογία χρησιμοποιούνται διάφορες χημικές ουσίες σε μικρή περιεκτικότητα για τη συντήρηση των καλλυντικών.

Τα συντηρητικά είναι ευρέως φάσματος αντιμικροβιακοί παράγοντες που χρησιμοποιούνται για να εμποδίσουν την μόλυνση και τον πολλαπλασιασμό των μικροοργανισμών στα καλλυντικά.

Η συντήρηση αποβλέπει στην παρεμπόδιση της αλλοίωσης του προϊόντος κατά το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από το χρόνο παρασκευής του μέχρι το χρόνο κατανάλωσης του.

Οι αλλοιώσεις αυτές αποδίδονται με μεταβολή της σύστασης του προϊόντος, π.χ. για τα καλλυντικά μπορεί να μεταβληθεί το pH, το ιξώδες, να παρατηρηθεί τάγγιση, αναστροφή, δυσσομία, θολερότητα, αλλαγή χρώματος. Η δημιουργία υπεροξειδικών ριζών είναι αποτέλεσμα της δράσης των ελευθέρων ριζών κατά το μηχανισμό τάγγισης.

Κατά την αλλοίωση ενός καλλυντικού προϊόντος παρατηρείται η εμφάνιση ή η αύξηση μικροβιακού πληθυσμού που μπορεί να προέλθει από τη μεταβολή του pH, την κακή ποιότητα των πρώτων υλών, τη μη απολύμανση των χώρων και των μηχανημάτων παραγωγής κλπ.

1.4.1 Μικρόβια στα καλλυντικά

- Βακτήρια ή μικρόβια ή σχιζομύκητες: Η κατηγορία μικροοργανισμών που ενδιαφέρουν τα καλλυντικά προϊόντα και μπορούν να αναπτυχθούν σ' αυτά ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν είναι τα βακτήρια.

Για την εξακρίβωση μικροβίων θα πρέπει κατ' αρχήν να καθορίσουμε τα μορφολογικά χαρακτηριστικά τους (σχήμα, μέγεθος, διάταξη και συμπεριφορά με συγκεκριμένες χρωστικές ουσίες).

Οι παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη των βακτηρίων είναι η υγρασία, η θερμοκρασία, το pH, οι συνθήκες αεροβίωσης ή αναεροβίωσης και η οσμωτική πίεση ή τροφή. Κάποιες ουσίες όπως τα μεταλλοκατιόντα, παρεμποδίζουν την ανάπτυξη αυτών. Η άριστη θερμοκρασία για την ανάπτυξή τους είναι οι 37° C και η άριστη περιοχή pH από 7,2 μέχρι 7,6.

Τα κυριότερα γένη είναι:

- Τα Κολοβακτηριοειδή: το γένος *Escherichia* και ειδικά το είδος *E.Coli* η παρουσία των οποίων είναι ανεπιθύμητη, είναι αερόβιοι αρνητικοί κατά Gram μικροβίακιλλοι και υποδηλώνουν κοπρομόλυνση. Ζυμώνουν τη λακτόζη και παράγουν αέρια, αναπτύσσονται σε θερμοκρασία που κυμαίνεται από 10°-46°C. Προκαλούν στο προϊόν αλλοιώσεις <<ιξώδεις>> ή <<γλοιώδεις>> στην εμφάνιση και δυσοσμίες.
- Οι Σταφυλόκοκκοι: ο *S. Aureus* ο χρυσίζων έχει διάταξη τσαμπιού σταφυλιού, είναι αερόβιος θετικός κατά Gram και παράγει τοξίνες, π.χ. εντεροτοξίνη, αιμολυσίνη. Προκαλεί δερματικές σταφυλοκοκκιάσεις (ακμή, ψευδάνθρακα κλπ.), ασθένειες εσωτερικών οργάνων και τροφοδηλητηριάσεις.
- Οι ψευδομονάδες: η ψευδομονάδα *Pseudomonas* ή κυανίζουσα, αρνητικός κατά Gram βίακιλλος με λιπολυτική δράση, είναι ανθεκτική στα περισσότερα χρησιμοποιούμενα συντηρητικά των καλλυντικών προϊόντων και έχει αυξημένες απαιτήσεις υγρασίας, ενώ σε ξηρό περιβάλλον καταστρέφεται.

Επομένως όσον αφορά τη φύλαξη των καλλυντικών προϊόντων και τη χρήση τους, βασικό μέλημα είναι η τήρηση αυστηρών κανόνων υγιεινής.

1.4.2 Κανόνες υγιεινής στη χρήση των καλλυντικών

Οι κανόνες είναι:

1) Πρέπει να φυλάσσονται σε σκιερό δροσερό μέρος, απαλλαγμένο από σκόνη και βρωμιά.

2) Όταν πρόκειται για μεγάλες συσκευασίες καλό θα ήταν να διατηρούνται στο ψυγείο. Με την ψύξη αναστέλλεται η ανάπτυξη των μικροβίων, χωρίς να καταστρέφονται. Η εναλλαγή ψύξης θέρμανσης καταστρέφει τα μικρόβια.

3) Για την αποφυγή οξείδωσης των καλλυντικών προϊόντων ο χρήστης πρέπει μόλις πάρει την ποσότητα του προϊόντος που χρειάζεται να κλείνει αμέσως το καπάκι της συσκευασίας του.

4) Όλα τα προϊόντα παραμένουν κλειστά όταν δεν χρησιμοποιούνται (για την αποφυγή μολύνσεων).

5) Ο/η αισθητικός πρέπει να χρησιμοποιεί πάντα απολυμασμένες σπάτουλες για να πάρει το προϊόν από το δοχείο συσκευασίας του και ποτέ να μην χρησιμοποιεί τα χέρια του για αυτή τη δουλειά.

6) Η ίδια σπάτουλα δεν χρησιμοποιείται σε άλλο καλλυντικό προϊόν, εκτός αν απολυμανθεί.

7) Τα χέρια του/της αισθητικού πρέπει να είναι καθαρά.

8) Προϊόν το οποίο έχει βγει έξω από το δοχείο συσκευασίας του, δεν επιστρέφεται ποτέ πίσω.

Έτσι λοιπόν η διαδικασία που ακολουθείτε για να χρησιμοποιηθεί ένα καλλυντικό προϊόν από το βαζάκι και να το χρησιμοποιήσει στον πελάτη είναι η παρακάτω:

- Με καθαρά χέρια ανοίγει το καπάκι του προϊόντος, παίρνει με τη βοήθεια μιας σπάτουλας την ποσότητα του προϊόντος που χρειάζεται και κλείνει το καπάκι καλά.
- Τοποθετεί το προϊόν στη ραχιαία επιφάνεια της παλάμης του (και όχι κατευθείαν με τη σπάτουλα στο δέρμα του πελάτη και
- Εν συνεχεία απλώνει το προϊόν με τα ακροδάχτυλα του άλλου χεριού του, στο δέρμα της πελάτισσας.

1.5 Πελατεία

Άλλη πηγή μόλυνσης όπως αναφέραμε είναι η πελατεία.

Το πρώτο πράγμα που κάνουμε όταν προσέλθει ένας πελάτης στο χώρο είναι η λήψη ιστορικού.

Το ιστορικό περιλαμβάνει πληροφορίες, όπως:

- Προβλήματα υγείας γενικά
- Δερματικά προβλήματα
- Λήψη φαρμάκων
- Λοιμώξεις από απλό έρπητα (HSV)

Η γνώση των πληροφοριών αυτών κρίνεται απαραίτητη για τη διαφύλαξη της υγείας του πελάτη.

Αφού γίνει προσεκτική εξέταση του ατομικού ιστορικού, στη συνέχεια ακολουθεί συζήτηση με τον πελάτη σχετικά με τις αισθητικές περιποιήσεις που επιθυμεί να δεχθεί είτε στο πρόσωπο είτε στο σώμα.

Με τη συζήτηση γίνονται κατανοητές οι πραγματικές ανάγκες του πελάτη και ενημερώνεται λαμβάνοντας πάντοτε υπόψη το ατομικό ιστορικό σχετικά με την αισθητική περιποίηση που πρόκειται να δεχθεί.

1.5.1 Ιστορικό

Ένα παράδειγμα εντύπου ατομικού ιστορικού είναι το παρακάτω:

ΑΤΟΜΙΚΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ

ΕΠΙΘΕΤΟ:

ΟΝΟΜΑ:

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΓΕΝΝΗΣΗΣ:

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ:

ΥΨΟΣ:

ΒΑΡΟΣ:

Αφού συμπληρώσετε τις παρακάτω ερωτήσεις υπογράψτε το έντυπο.

- Πάσχετε από κάποια μορφή αλλεργίας; ΝΑΙ ΟΧΙ
Αν ναι, προσδιορίστε τις ουσίες που σας προκαλούν την αλλεργική αντίδραση:
- Έχετε περάσει κάποια σοβαρή ασθένεια στο παρελθόν; ΝΑΙ ΟΧΙ
Αν ναι ονομάστε την και προσδιορίστε το χρόνο που εκδηλώθηκε:
- Αντιμετωπίζετε κάποιο πρόβλημα υγείας αυτή την εποχή; ΝΑΙ ΟΧΙ
Εάν ναι, ονομάστε το:
- Έχετε κάποια δερματική πάθηση; ΝΑΙ ΟΧΙ
- Εάν ναι, προσδιορίστε το είδος της:
- Αντιμετωπίζετε κάποιο ορμονικό πρόβλημα; ΝΑΙ ΟΧΙ
Εάν ναι, προσδιορίστε το:
- Αντιμετωπίζετε κάποια ασθένεια νυχιών; ΝΑΙ ΟΧΙ
Εάν ναι, προσδιορίστε τα:
- Έχετε υποβληθεί σε κάποια χειρουργική επέμβαση κατά τον τελευταίο χρόνο; ΝΑΙ ΟΧΙ
Εάν ναι, σε ποια;
- Ακολουθείτε κάποια φαρμακευτική αγωγή τον τελευταίο χρόνο; ΝΑΙ ΟΧΙ
Εάν ναι, τι είδους φάρμακα λαμβάνετε και για ποιο λόγο;

Ημερομηνία

υπογραφή

Κεφάλαιο 4

1. Χώρος περιποίησης προσώπου-υγιεινή

1.1 Υλικά-έπιπλα-μηχανήματα

Αν πρόκειται λοιπόν να δεχθεί **περιποίηση προσώπου** πριν εισέλθει στην αίθουσα προσώπου τον οδηγούμε στα αποδυτήρια όπου εκεί ο πελάτης απαλλάσσεται από τα ρούχα και φορά **ρόμπα μιας χρήσης** η οποία είναι φτιαγμένη από λεπτό ειδικό χαρτί. Η ρόμπα φοριέται κάτω από τις μασχάλες ούτως ώστε να είναι ελεύθερος ο λαιμός και το ντεκολτέ για να δεχθεί τις περιποιήσεις με άνεση. Τα αντικείμενα που φορά, π.χ. κοσμήματα, σκουλαρίκια κ.α. τοποθετούνται στην προσωπική του τσάντα, η οποία θα βρίσκεται πάντα δίπλα στην πολυθρόνα που πραγματοποιείται η περιποίηση αν δεν υπάρχουν στο χώρο των αποδυτηρίων ντουλαπάκια που να κλειδώνουν με ασφάλεια.

Για την περιποίηση του προσώπου χρησιμοποιούνται **αναλώσιμα υλικά**, τα οποία εξασφαλίζουν απόλυτη καθαριότητα και προστασία στον πελάτη και ευκολία στον/στην αισθητικό.

Έτσι δίνεται **σκουφάκι** για τα μαλλιά, μιας χρήσης. Υπάρχουν σήμερα ειδικά σκουφάκια από επεξεργασμένο χαρτί (λευκό ή χρωματιστό). Χρησιμοποιούνται από τον/την αισθητικό για να προστατευτούν τα μαλλιά των πελατισσών ειδικά όταν η πελάτισσα έχει μακριά μαλλιά. Ο καθαρισμός του προσώπου και οι θωπείες του μασάζ επιβάλλουν να προστατεύονται τα μαλλιά και το πρόσωπο να είναι τελείως ελεύθερο να δεχτεί την περιποίηση. Μπορεί να χρησιμοποιηθούν για τον ίδιο σκοπό και **κορδέλες** αντί για το σκουφάκι η οποία πλένεται μετά από κάθε πελάτισσα. Οι κορδέλες μπορεί να είναι μονοκόμματα (ελαστικές) ή να ανοιγοκλείνουν με στριπ.

Έπειτα ο πελάτης κάθεται στην **ανακλινόμενη πολυθρόνα** η οποία είναι αναγκαία για τη χαλαρή και σωστή στάση του σώματος σε διαφορετικές θέσεις κατά την περιποίηση του προσώπου. Πολλές περιποιήσεις αισθητικής διαρκούν πάνω από μια ώρα. Αν η στάση του σώματος δεν είναι βολική και σωστή, η περιποίηση θα ήταν πρακτικά αδύνατο να ολοκληρωθεί. Η επιλογή λοιπόν της κατάλληλης πολυθρόνας είναι απαραίτητη για μια ευχάριστη και αποτελεσματική περιποίηση. Στην πολυθρόνα υπάρχει εκ των προτέρων το **χαρτοσέντονο** και στο μέρος του κεφαλιού μια καθαρή και πλυμένη πετσέτα η οποία θα μπει αμέσως για πλύσιμο μετά το πέρας της περιποίησης.

Αν ο πελάτης ή ο αισθητικός υποφέρει από κάποια ιογενή λοίμωξη, καλό θα ήταν να χρησιμοποιηθεί μια **μάσκα προσώπου μιας χρήσης**, που υπάρχει σε φαρμακεία.

Παρόλο που ορισμένες περιποιήσεις προσώπου μπορούν να γίνουν και χωρίς τη χρήση μηχανημάτων, αυτά προσφέρουν καλύτερο αποτέλεσμα και παρουσιάζουν εικόνα βελτιωμένης επαγγελματικής δραστηριότητας.

Υπάρχουν πολλοί διαφορετικοί τύποι μηχανημάτων που χρησιμοποιούνται στις περιποιήσεις προσώπου. Όλα μηχανήματα δεν χρησιμοποιούνται για κάθε περιποίηση.

Συγκεκριμένα χρησιμοποιούνται ενδεικτικά τα παρακάτω μηχανήματα:

- Μεγεθυντική τροχήλατη λάμπα(φακός)
- Λάμπα του Γουντ
- Μηχάνημα παραγωγής ατμών (vapeur)
- Συσκευή υψίσυχων ρευμάτων
- Συσκευή ιοντοφόρησης
- Συσκευή φαραδικού ρεύματος
- Το μηχάνημα απολέπισης προσώπου
- Το μηχάνημα αναρρόφησης σμήγματος
- Αποστειρωτής υπερυδρών ακτινών

Η **μεγεθυντική τροχήλατη λάμπα (φακός)** χρησιμοποιείται για τη μεγέθυνση της εικόνας του δέρματος και την εκτίμηση των προβλημάτων και της κατάστασης του. Αυτό βοηθά να επιλεγεί η κατάλληλη περιποίηση που θα προσφερθεί από τον/την αισθητικό στον πελάτη.

Η **λάμπα του Γουντ** είναι μια εξειδικευμένη λάμπα που χρησιμοποιείται εκτός από αισθητικούς και από δερματολόγους. Στηρίζεται στις αλλαγές χρώματος που εμφανίζονται στις διάφορες καταστάσεις του δέρματος (πανάδες, ρυτίδες κ.α.).

Το **Μηχάνημα παραγωγής ατμού(Vapeur)** θεωρείται από τους περισσότερους αισθητικούς, ως το σπουδαιότερο μηχάνημα στο χώρο της αισθητικής προσώπου. Ο ατμός που παράγει βοηθά στην ενυδάτωση της επιδερμίδας, την αύξηση του μεταβολισμού των κυττάρων, την αύξηση της κυκλοφορίας του αίματος κ.α. όταν ο ατμός περνά πάνω από μια λάμπα που βρίσκεται ενσωματωμένη στο μηχάνημα, τότε αυτός ιονίζεται και δημιουργείται το αέριο όζον. Το όζον έχει αντιμικροβιακές ιδιότητες και μ' αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται αντισηψία της επιδερμίδας.

Η **συσκευή υψίσυχων ρευμάτων** διαθέτει ηλεκτρόδια διαφόρων σχημάτων για ευκολότερη εφαρμογή σε όλα τα σημεία του προσώπου. Σαν προϊόν, παράγεται το όζον το οποίο προσφέρει επιπλέον μικροβιοκτόνο και απολυμαντική δράση. Η εφαρμογή των υψίσυχων είναι πολύ σημαντική μετά την εξαγωγή σμήγματος γιατί μ' αυτό πραγματοποιείται η αντισηψία του δέρματος για αποφυγή μολύνσεων καθώς επίσης έχει την ικανότητα να καυτηριάζει και τοπικά μια φλύκταινα. Τα γυάλινα ηλεκτρόδια των

υψισύχνων αφού απολυμανθούν με οινόπνευμα έπειτα αποστειρώνονται στον αποστειρωτή.

Συσκευή ιοντοφόρεσης είναι μια συσκευή που μπορούμε να τη συναντήσουμε στην περιποίηση προσώπου. Αυτή διαθέτει ηλεκτρόδια παραγωγής γαλβανικού ρεύματος, εξαρτήματα χειρός, τσιμπιδάκι ή κυλινδρικά ηλεκτρόδια, ενώ διαθέτει και μάσκα για ιονισμό στις θεραπείες προσώπου. Το μηχάνημα χρησιμοποιείται σε περιπτώσεις ενυδάτωσης και για τη διείσδυση ενζύμων στη βιολογική αποτρίχωση. Περιοχές με δερματικές βλάβες ή αλλοιώσεις αποτελούν αντένδειξη στην τοποθέτηση ηλεκτροδίων επάνω τους.

Συσκευή φαραδικού ρεύματος είναι μηχάνημα που διαθέτει πολλές εξόδους για μυϊκή ενδυνάμωση μέσω της παθητικής μυογυμναστικής. Τα ηλεκτρόδια που χρησιμοποιούνται συνήθως σ' αυτά τα μηχανήματα είναι μιας χρήσεως. Όπως και με τις συσκευές ιοντοφόρεσης περιοχές με δερματικές βλάβες ή αλλοιώσεις αποτελούν αντένδειξη στην τοποθέτηση ηλεκτροδίων επάνω τους.

Το **μηχάνημα απολέπισης προσώπου-peeling** είναι μηχάνημα που περιλαμβάνει βούρτσες διαφορετικού μεγέθους και υφής, οι οποίες χρησιμοποιούνται για την απομάκρυνση των νεκρών κυττάρων, και την αφαίρεση διαφόρων ρύπων από το δέρμα.

Το **μηχάνημα αναρρόφησης σμήγματος** χρησιμοποιείται για την απομάκρυνση του σμήγματος από τους πόρους του δέρματος καθώς επίσης και σε αντιρυτιδικές θεραπείες.

Ο **αποστειρωτής με υπεριώδη ακτινοβολία** αναφέρθηκε αναλυτικά παραπάνω στην αποστείρωση των εργαλείων από μικροοργανισμούς σε πλαστικά και γυάλινα εργαλεία (εικόνα 19).

Στον εξοπλισμό της περιποίησης προσώπου απαραίτητα είναι πέρα από την πολυθρόνα που αναφέραμε, ένα **σκαμπό τροχήλατο** που βοηθά τον/την αισθητικό να μετακινείται σε διαφορετικές θέσεις (πλάγια- πίσω) από την πολυθρόνα αισθητικής, με ευκολία και άνεση ώστε να παρέχει τις υπηρεσίες στον πελάτη.

Καθώς ένα **τραπεζάκι τροχήλατο** για την τοποθέτηση καλλυντικών προϊόντων περιποίησης προσώπου και διάφορα αναλώσιμα. Το μεταφέρουμε σε διάφορες θέσεις κοντά μας γι' αυτό είναι απαραίτητο να είναι τροχήλατο .

Καθώς και ένα άλλο **τραπεζάκι** για την τοποθέτηση βοηθητικών εργαλείων (λεκάνες, πινέλα, γάντια, μπολ) κ.α.

1.2 Βραχύς εξοπλισμός

Μαζί με τη χρήση των μηχανημάτων και των συσκευών οι αισθητικοί χρησιμοποιούν και ορισμένα εργαλεία που ανήκουν στο βραχύ εξοπλισμό. Αυτός ο εξοπλισμός μπορεί να χρησιμοποιηθεί για μεγάλο χρονικό διάστημα, αλλά φθείρεται με τη χρήση και χρειάζεται αντικατάσταση. Αυτά είναι:

Τιρ-κομεντόν (Tire comedon). Είναι μεταλλικό εργαλείο συνήθως από ανοξείδωτο χάλυβα διπλής χρήσεως. Στη μια άκρη έχει μια λεπτή λεπίδα για τη διάνοιξη των κεχρίων και ορισμένων φαγεσώρων και στην άλλη στρογγυλή οπή για την εξαγωγή του σμήγματος. Μετά τη χρήση του θα πλυθεί με αντισηπτικό σαπούνι και νερό, θα σκουπιστεί και θα μπει στον αποστειρωτή υπεριωδών ακτινών.

Γυάλινα ή πλαστικά δοχεία (μικρά και μεγάλα). Τα μεγάλα χρησιμοποιούνται για να γεμίζονται με νερό αρκετές φορές για το καθάρισμα του προσώπου από τις μάσκες, πήλινγκ κ.ά. Στα μικρά παρασκευάζονται διάφορες μάσκες και πήλινγκ. Μετά τη χρήση τους πλένονται με αντισηπτικό σαπούνι και νερό.

Σφουγγαράκια φυσικά ή πλαστικά. Θα πρέπει να προτιμούνται τα φυσικά γιατί δεν δημιουργούν ερεθισμούς. Χρησιμεύουν για την αφαίρεση των καλλυντικών από την επιφάνεια του δέρματος. Τα σφουγγαράκια μετά τη χρήση τους αφού πλυθούν με αντισηπτικό σαπούνι και στεγνώσουν συνιστάται να μπαίνουν στον αποστειρωτήρα.

Σπάτουλες (ή γλωσσοπίεστρα) μιας ή πολλαπλών χρήσεων. Με τη βοήθεια της σπάτουλας παίρνουμε από το δοχείο των καλλυντικών την κατάλληλη ποσότητα προϊόντος για την περιποίηση του πελάτη. Αν οι σπάτουλες είναι μεταλλικές τις αποστειρώνουμε στον αποστειρωτήρα μετά από πλύσιμο με αντισηπτικό και νερό.

Πάντα χρησιμοποιούμε τις σπάτουλες για την αφαίρεση των καλλυντικών από το δοχείο και ποτέ τα δάκτυλά μας. Στη συνέχεια κλείνεται το δοχείο, τοποθετείται το προϊόν στη ραχιαία επιφάνεια του χεριού και από εκεί στο πρόσωπο.

Πινέλα. Τα μικρά μαλακά πινέλα χρησιμοποιούνται για την ανάμειξη και τοποθέτηση στο πρόσωπο масκών και πήλινγκ. Μετά τη χρήση αφού πλυθούν με αντισηπτικό διάλυμα και στεγνώσουν τοποθετούνται στον αποστειρωτή.

Ψαλίδια: Με αυτά κόβεται το ρολό αποτρίχωσης στις επιθυμητές διαστάσεις.

Τέλος και το **Τσιμπιδάκι φρυδιών** εφόσον χρησιμοποιηθεί θα πλυθεί με αντισηπτικό σαπούνι και νερό, θα σκουπιστεί και θα μπει στον αποστειρωτή.

Τα καλλυντικά που ανήκουν στα **αναλώσιμα υλικά** φυλάσσονται σε ντουλάπι κλεισμένο καλά, το οποίο θα βρίσκεται σε μέρος ξηρό, σκοτεινό, δροσερό και μακριά από τις ηλιακές και άλλες ακτίνες. Κάθε φορά λοιπόν που θα πραγματοποιείται μια περιποίηση, θα επιλέγονται από το ντουλάπι τα κατάλληλα καλλυντικά για την περιποίηση του πελάτη.

Αυτά είναι:

Γαλακτώματα καθαρισμού για όλους τους τύπους δέρματος (ξηρό, λιπαρό, ευαίσθητο κτλ.)

Λοσιόν, στυπτικές και τονωτικές

Κρέμες, 24ωρες για όλους τους τύπους δέρματος

Μάσκες που να καλύπτουν όλες τις ανάγκες (καθαριστικές, λευκαντικές, ενυδατικές, συσφικτικές, ματιών κ.α.

Απολεπιστικά προϊόντα-peeling με ή χωρίς κόκκους για την απομάκρυνση των νεκρών κυττάρων.

Αμπούλες για ειδικές θεραπείες.

Κρέμες για τα μάτια, υποαλλεργικές και συμβατές με τους βλεννογόνους.

Κεριά αποτρίχωσης.

Ειδικό λάδι για την απομάκρυνση των υπολειμμάτων των λιποδιαλυτών κεριών.

1.3 Αναλώσιμα προϊόντα:

Αναλώσιμα είναι τα προς κατανάλωση υλικά (π.χ. υλικά καθαριότητας, χαρτί, πλαστικό κ.ά.) που φθείρονται εύκολα και γρήγορα, γι' αυτό αντικαθίστανται, σε αντίθεση με τα μη αναλώσιμα, δηλαδή μηχανήματα, έπιπλα, βαρύς εξοπλισμός κτλ. Απαραίτητα **αναλώσιμα προϊόντα** αισθητικής προσώπου που βοηθούν στην εφαρμογή των θεραπειών προσώπου. Αυτά είναι:

Βαμβάκι: Υπάρχουν σε επαγγελματικές συσκευασίες συνήθως του κιλού ή σε τεμάχια. Σε ροδέλα, όπου ο/η αισθητικός κόβει την ποσότητα που θέλει κάθε φορά ή σε έτοιμα κομμένα κομμάτια (μπουκίτσες). Το βαμβάκι χρησιμοποιείται για την αφαίρεση καλλυντικών προϊόντων από το πρόσωπο. Επίσης πολλές φορές χρησιμοποιείται εμποτισμένο με λοσιόν στα μάτια της πελάτισσας (κομπρέσες).

Σφουγγαράκια μιας χρήσης για την απομάκρυνση των απολεπιστικών προϊόντων ή την αφαίρεση των μασκών.

Αποστειρωτικά υγρά για την απολύμανση των χεριών των αισθητικών ή διαφόρων υλικών.

Βαμβακοφόροι στείλεοί (μπατονέτες): κυκλοφορούν στο εμπόριο σε διάφορες συσκευασίες και μεγέθη. Είναι πλαστικά ή ξύλινα ραβδάκια που στις άκρες έχουν πιεσμένο βαμβάκι. Χρησιμοποιείται κυρίως για το ντεμακιγιάζ ματιών. Χρησιμοποιούνται για την αφαίρεση μακιγιάζ, για την τοπική χρήση αντισηπτικών στο πρόσωπο, για την αφαίρεση διαφόρων καλλυντικών από τις γωνίες των ματιών και κατά τη διάρκεια του μακιγιάζ, για το άπλωμα ορών και άλλων χημικών, όπως τα χημικά πήλινγκ, οξέα φρούτων κ.α.

Χαρτί ή χαρτομάντιλα που χρησιμοποιούνται στο βαθύ καθαρισμό προσώπου.

Χαρτοσέντονο: σε ρολά, χρησιμοποιείται στις πολυθρόνες. Υπάρχει ειδική βάση κάτω και πίσω από την πολυθρόνα περιπολήσεων στην οποία τοποθετείται το ρολό και τραβώντας το μπροστά περνά πάνω από το προσκέφαλο της πολυθρόνας και κατεβαίνει στο επίπεδο που θέλει ο/η αισθητικός. Είναι μιας χρήσης. Το χρησιμοποιημένο κομμάτι του χαρτοσέντονου (το οποίο κόβεται εύκολα στις ειδικές εγκοπές που υπάρχουν κατά μήκος του ρολού), πρέπει να απομακρύνεται αμέσως από την πολυθρόνα και να τραβιέται μπροστά το αμέσως επόμενο καθαρό κομμάτι εξασφαλίζοντας έτσι άριστη καθαριότητα και υγιεινή.

Γάζες: γάζες ατομικές, γάζες σε ρολό. Αποστειρωμένες, χρησιμοποιούνται κυρίως με μάσκες, όπως: στην εφαρμογή θερμομάσκας, κέρινης μάσκας (παραφίνης) και σε μάσκες προσώπου από φύκια ή φρούτα, γιατί συγκρατεί τη μάσκα στο πρόσωπο αλλά συγχρόνως επιτρέπει στα συστατικά να περάσουν μέσα στο δέρμα.

Γάντια μιας χρήσης: χρησιμοποιούνται όπως αναφέρθηκε από τον/την αισθητικό όταν είναι απαραίτητο ειδικά στην εξαγωγή φαγεσώρων για αποφυγή μόλυνσεων.

Σπάτουλες ξύλινες για την εξαγωγή των προϊόντων από τους περιέκτες τους, την τοποθέτηση масκών ή το άπλωμα των αποτριχωτικών κεριών.

Βελόνες ριζικής αποτρίχωσης, μιας χρήσης. Οι βελόνες είναι συσκευασμένες και αποστειρωμένες από τον κατασκευαστή. Την ανοίγουμε προσεκτικά και την τοποθετούμε στο στυλό ή ηλεκτρόδιο της ριζικής αποτρίχωσης που είναι το εξάρτημα της συσκευής αποτρίχωσης και μετά το πέρας της ριζικής η βελόνα πετιέται.

1.4 Αντισηψία-αντισηπτικά

Η **αντισηψία** του δέρματος όπως αναφέρθηκε γίνεται είτε με τη χρήση συσκευών είτε με τη χρήση αντισηπτικών υγρών και αλοιφών. Ο συνδυασμός των αντισηπτικών και η εφαρμογή των συσκευών είναι απαραίτητος για να είναι η αντισηψία αποτελεσματική.

Αντισηψία ονομάζεται η παρεμπόδιση ανάπτυξης μικροβίων με τη βοήθεια κάποιων χημικών ουσιών που ονομάζονται αντισηπτικά τα οποία δεν είναι τοξικά. Η αντισηψία εφαρμόζεται σε περιοχές του δέρματος ώστε να αποφευχθεί η μόλυνση από παθογόνους μικροοργανισμούς.

Τα αντισηπτικά είναι ουσίες που χρησιμοποιούνται για την καταστροφή και αναστολή ανάπτυξης παθογόνων κυρίως μικροοργανισμών σε ζωντανούς ιστούς και συγκεκριμένα χρησιμοποιούνται στο δέρμα και τους βλεννογόνους.

Αντισηπτικά υγρά ή αλοιφές χρησιμοποιούνται πριν και μετά από κάθε συνεδρία όταν πρόκειται για ακμή, για καθαρισμό προσώπου, για αποτρίχωση ή γενικά αν έχουμε να κάνουμε μ' ένα δέρμα που έχει βλάβες.

Η κυριότερη αντισηπτική ουσία είναι το ιώδιο αλλά επειδή κηλιδώνει το ύφασμα και είναι δυνατό να προκαλέσει αλλεργία, σήμερα χρησιμοποιούνται τα ιοδοφώρα, ενώσεις του ιωδίου με επιφανειοδραστικές ουσίες. Οι ενώσεις αυτές είναι λιγότερο τοξικές και σταθερότερες.

Επίσης χρησιμοποιούνται και οι αλκοόλες. Συγκεκριμένα η αιθυλική αλκοόλη και η ισοπροπυλική αλκοόλη για αντισηψία σε υγιές δέρμα, μόνες τους σε συγκέντρωση 60-70%, ή σε συνδυασμό με χλωροεξιδίνη ή ιωδιούχα.

Τέλος η χλωροεξιδίνη βρίσκει εφαρμογή ως αντισηπτικό. Δρα στη διαπερατότητα της κυτταροπλασματικής μεμβράνης και σε υψηλές συγκεντρώσεις προκαλεί πήξη του πρωτοπλάσματος. Είναι πιο αποτελεσματικό στις βλαστικές μορφές των Gram θετικών βακτηρίων σε σύγκριση με τα Gram αρνητικά. Έχει περιορισμένη δράση στους μύκητες και δεν καταστρέφει τους σπόρους και το μυκοβακτηρίδιο της φυματίωσης. Δεν ερεθίζει το δέρμα και τους βλεννογόνους.

1.5 Κανόνες υγιεινής

Στην καμπίνα αισθητικής προσώπου πραγματοποιούνται αισθητικές περιποιήσεις που πολλές φορές φέρουν τους αισθητικούς αντιμέτωπους με εστίες μόλυνσης, όπως μια φλύκταινα, ένας αιμορραγικός τριχοφόρος πόρος κ.α. γι' αυτό οι αισθητικοί καλούνται να λαμβάνουν μέτρα προστασίας τόσο για τους ίδιους, όσο και για τους πελάτες.

Ο χώρος να αερίζεται καθημερινά.

Οι πολυθρόνες να καλύπτονται από χαρτί μιας χρήσης το οποίο αφαιρείται και αντικαθίσταται μετά από κάθε θεραπεία.

Τα είδη ρουχισμού των πελατών (σκουφάκια, ρόμπες) να είναι μιας χρήσης ώστε να πετιούνται και να μη δίνονται προς χρήση από πελάτη σε πελάτη.

Γάντια και μάσκες μιας χρήσης.

Όλα τα υλικά μιας χρήσης να πετιούνται σε καλάθια απορριμμάτων που βρίσκονται δίπλα σε κάθε πολυθρόνα και να απομακρύνονται μετά το πέρας των θεραπειών.

Τα καλλυντικά προϊόντα φυλάσσονται σε ντουλάπι κλεισμένο καλά, το οποίο θα βρίσκεται σε μέρος ξηρό, σκοτεινό, δροσερό και μακριά από τις ηλιακές και άλλες ακτίνες. Ενώ κάποια ευαίσθητα καλλυντικά διατηρούνται στο ψυγείο. Κάθε φορά λοιπόν που θα πραγματοποιηθεί μια περιποίηση, θα επιλέγονται από το ντουλάπι τα κατάλληλα

καλλυντικά για την περιποίηση του πελάτη. Τα καλλυντικά όπως αναφέραμε εξέρχονται από τους περιέκτες τους μόνο με ειδικές σπάτουλες μιας χρήσης και ποτέ με τα δάκτυλα. Μειώνονται έτσι στο ελάχιστο οι πιθανότητες μόλυνσης του προϊόντος και κατ' επέκταση και των πελατών. Και επίσης οι αισθητικοί οφείλουν να γνωρίζουν τις οδηγίες χρήσης και συντήρησης κάθε καλλυντικού που χρησιμοποιείται στο χώρο.

Ιδιαίτερη προσοχή να δίνεται στη χρήση των αιχμηρών αντικειμένων π.χ. αμπούλες, βελόνες μιας χρήσης για να μην προκληθεί τραυματισμός.

2. Χώρος μακιγιάζ και υγιεινή

Συνήθως ο χώρος εργασίας ονομάζεται <<καμπίνα του μακιγιάζ>>.

- Η καμπίνα περιλαμβάνει **πάγκο** για την τοποθέτηση υλικών και εργαλείων.

- **Νιπτήρα** για το πλύσιμο των χεριών.

-Αναπαυτικές **πολυθρόνες** με ειδικό μαξιλαράκι που συγκρατεί τον αυχένα.

-Μεγάλο **καθρέπτη** και πολλά φώτα τοποθετημένα επάνω στον καθρέπτη αυτόν.

-Σταθεροί **πάγκοι** κάτω από τον καθρέπτη και μπροστά από την καρέκλα για την τοποθέτηση δειγματολογίων με τα υλικά του μακιγιάζ.

-**Συρτάρια** και **ντουλάπια** που βρίσκονται κάτω από τους πάγκους και αποθηκεύονται σ' αυτά όλα τα υλικά και τα εργαλεία που δεν μπορούν να βρίσκονται πάνω σ' αυτούς.

-**Κινητά τροχήλατα τραπεζάκια** για να μπορούν να μετακινούνται στα οποία τοποθετούνται τα υλικά και τα εργαλεία που έχουν επιλεγεί για το μακιγιάζ της πελάτισσας.

-**Θάλαμος αποστείρωσης** που παράγει υπεριώδη ακτινοβολία ή οποία καταστρέφει τους μικροοργανισμούς και τους σπόρους τους. Μέσα στο θάλαμο αποστείρωσης τοποθετούνται τα εργαλεία του μακιγιάζ καθαρά και παραμένουν αρκετές ώρες.

-**Καλάθι αχρήστων** σκεπαστό που ανοίγει με το πάτημα του πεντάλ (ποδοέμβολο). Πρέπει να είναι προσιτό στον/στην αισθητικό.

2.1 Υγιεινή της καμπίνας

Η καμπίνα πρέπει να αερίζεται καλά και να είναι άνετη. Πρέπει να διατηρείται καθαρή.

Όταν ο/η αισθητικός θα χρειαστεί να ακουμπήσει τα εργαλεία ή τα καλλυντικά του πάνω σε μια επιφάνεια (τραπέζι, πάγκος κ.α) θα πρέπει πρώτα να έχει φροντίσει να την προστατεύσει. Η προστασία από πιθανό χρωματισμό, πτώση νερού ή καλλυντικών γίνεται με ειδικό χαρτοβάμβακα, που είναι ενισχυμένος στο πίσω μέρος του με λεπτή, πλαστική επικάλυψη.

Τα υλικά που έχει για την προετοιμασία του δέρματος και που χρησιμοποιούνται πριν την εφαρμογή των υλικών του μακιγιάζ για τον καθαρισμό, την προστασία και την ενυδάτωση του δέρματος και βοηθάνε το δέρμα να γίνεται καθαρό και λαμπερό είναι:

Προϊόν καθαρισμού (lait demaquillant). Υπάρχουν πολλές μορφές προϊόντων καθαρισμού του δέρματος, γαλακτώματα, κρέμες, σαπούνια, υγρά σαπούνια ή ζελέδες. Από αυτά συνήθως επιλέγονται τα γαλακτώματα καθαρισμού, γιατί καθαρίζουν καλά, αφαιρούν λιποδιαλυτούς και υδατοδιαλυτούς ρύπους, δεν αφήνουν λιπαρότητα στην επιφάνεια του δέρματος, απομακρύνονται εύκολα και είναι εύχρηστα. Για την περιοχή των ματιών χρησιμοποιούνται ειδικά προϊόντα καθαρισμού, που είναι οφθαλμολογικά ελεγμένα και απομακρύνουν καλύτερα τα υλικά του μακιγιάζ, ακόμα και τα αδιάβροχα.

Λοσιόν που είναι υδατικό ή αλκοολουϊδατικό διάλυμα που τοποθετείται μετά την απομάκρυνση του γαλακτώματος, για να αφαιρέσει τα υπολείμματα του και να τονώσει το δέρμα.

Κρέμα βάσης μακιγιάζ, η οποία είναι ειδική κρέμα που τοποθετείται μετά τη λοσιόν, για να ενυδατώσει και να προστατεύσει ο δέρμα, αλλά και για να συγκρατήσει σταθερά προσκολλημένα τα υλικά εφαρμογής του μακιγιάζ.

2.2 Υλικά εφαρμογής του μακιγιάζ

-Καλυπτικό ή εξουδετερωτικό δυσχρωμιών.

-**καλυπτικά προϊόντα** (μεικ-απ) που υπάρχουν σε διάφορες μορφές. Σε μορφή κρέμας, σε υγρή μορφή και σε συμπαγή μορφή.

-**Πούδρες** σε δύο τύπους. Στις ελεύθερες πούδρες και στις συμπαγείς.

-**Κοκκινάδι παρειών** (ρουζ) σε διάφορα χρώματα και σε δυο μορφές, στην συμπαγή και στην πάστα.

-**Σκιές ματιών** σε διάφορα χρώματα και σε 3 μορφές. Στις συμπαγείς σκόνες, στις κρέμες και στα ραβδία.

-**Μολύβια ή δερματογράφοι ματιών** που διακρίνονται σε μαλακά και σκληρά.

-**Χρωστικές περιγράμματος ματιών** (άι-λάινερ) σε υγρή και συμπαγή μορφή.

-**Προσωρινή βαφή βλεφαρίδων** (μάσκαρα) σε υγρή και συμπαγή μορφή.

-**Μολύβια ή δερματογράφοι φρυδιών** συνήθως μαλακά.

-**Μολύβια ή δερματογράφοι χειλιών** σε ποικίλα χρώματα.

-**Κοκκινάδι χειλιών (κραγιόν)** σε μορφή στικ και συσκευασμένα σε βαζάκια σε ποικίλα χρώματα.

2.3 Εργαλεία μακιγιάζ

-**Σπόγγοι μίκ-απ** λάτεξ συνήθως τριγωνικά, για να μακιγιάρονται με τις γωνίες οι μικρές επιφάνειες.

-**Πομ πον**, καλυμμένο με ύφασμα βελούδινο ή χνουδωτό για την τοποθέτηση της πούδρας.

-**Πινέλο** για ελεύθερη πούδρα, με αυτό παίρνουμε τα υπολείμματα της πούδρας από το πρόσωπο.

-**Χτενάκι ή βουρτσάκι** για τα φρύδια και τις βλεφαρίδες.

-**Τσιμπιδάκι φρυδιών**. Λαβίδα κύρτωσης βλεφαρίδων.

-**Πινέλο λεπτό** για περίγραμμα ματιού.

-**Πινέλο για ρουζ**, στρογγυλό. Πινέλο για ρουζ, κοφτό. Αυτό το χρησιμοποιούμε όταν κάνουμε σκίαση στις παρειές με σκιά.

-**Πινελάκια- σφουγγαράκια** για το άπλωμα σκιάς.

-**Πινέλο με γωνία**, για τη δημιουργία γωνίας με σκιά, στον έξω κανθό.

-**Πινέλο με στρογγυλεμένη άκρη** από τρίχα, για το σβήσιμο του μολυβιού στο κάτω βλέφαρο. Πινέλο ειδικό για την τοποθέτηση του κραγιόν.

-**Ψεύτικες βλεφαρίδες** σε διάφορα μεγέθη και μήκη, σε μαύρο χρώμα, ψεύτικες βλεφαρίδες σε τουφίτσες, σε μαύρο χρώμα.

-**Ψεύτικες βλεφαρίδες** σε χρώμα πράσινο, μπλε και πολύχρωμες. Διάφορα είδη πινέλων για τα χρώματα υδάτινης βάσης.

Επίσης στο μακιγιάζ, εκτός από τα εργαλεία άμεσης τοποθέτησης των καλλυντικών, χρησιμοποιούνται βοηθητικά μέσα όπως:

-**Μπολάκια** με νερό, όπου ξεπλένουμε τα πινέλα μας, όταν χρησιμοποιούμε χρώματα υδάτινης βάσης.

-**Μπατονέτες** για σβήσιμο μικρών λαθών, κυρίως στην περιοχή των ματιών και των χειλιών.

-**Βαμβάκι** για τον καθαρισμό προσώπου, για το σβήσιμο λαθών και μερικές φορές για πουδράρισμα.

-**Χαρτομάντιλα** για αφαίρεση της πλεονάζουσας ποσότητας υλικών ή για την προσρόφηση υγρασίας και λιπαρότητας.

-**Χαρτοβάμβακας** για την προστασία των ρούχων.

-**Σφουγγαράκι** ειδικό για τη δημιουργία πόρων δέρματος, γένια κτλ. που χρησιμοποιείται στην δημιουργία θεατρικού μακιγιάζ.

Είναι κατανοητό ότι για να αποφευχθούν μολύνσεις τα εργαλεία του μακιγιάζ χρειάζονται συχνό καθαρισμό. Οι περισσότερες μολύνσεις ματιών και δέρματος οφείλονται στα ακάθαρτα πινέλα και σφουγγάρια.

3. Οργάνωση και υγιεινή στο χώρο της αισθητικής σώματος

3.1 Μηχανήματα αισθητικής σώματος

Στην καμπίνα αισθητικής σώματος μπορούμε να συναντήσουμε τα παρακάτω μηχανήματα:

-Συσκευές παθητικής μυογυμναστικής, για λιποδιάλυση ή σύσφιξη με εξειδικευμένα προγράμματα. Είναι μηχανήματα για άμεση απώλεια πόντων, αδυνάτισμα ολικό, βαθιά τόνωση, καταπολέμηση της κυτταρίτιδας, ανόρθωση στήθους, λεμφικό μασάζ, αδυνάτισμα και τόνωση σε συγκεκριμένες περιοχές π.χ. μηρούς, γλουτούς.

-Μηχανήματα IPL για μόνιμη αποτρίχωση σε σκούρες τρίχες, που λειτουργούν με την απορρόφηση της ακτίνας από τη μελανίνη των τριχών.

-Μηχανήματα υπεριωδών ακτίνων για μαύρισμα-Solarium: Διαθέτουν λυχνίες για το μαύρισμα του σώματος και για το πρόσωπο, σύστημα εξαερισμού και απόλυτη άνεση του χρήστη. Υπάρχουν δυο τύποι Solarium, το όρθιο και το οριζόντιο (κρεβάτι).

-Μηχανήματα θερμαινόμενα, π.χ. θερμοκουβέρτες. Είναι συσκευές με σταθερά ελεγχόμενη θερμοκρασία 39-42°C, για θερμολιποδιάλυση και καταπολέμηση της κυτταρίτιδας. Η θερμοκρασία είναι ελεγχόμενη και με δυνατότητα απομόνωσης.

-Πρεσσοθεραπεία: Συσκευή γενικής περισταλτικής πρεσσοθεραπείας άνω και κάτω άκρων. Βοηθά στη λεμφική παροχέτευση, στο αδυνάτισμα και στην καταπολέμηση της κυτταρίτιδας.

-Κεριέρα για αποτρίχωση σώματος: Εδώ συναντάμε διάφορους τύπους κεριών τα λιποδιαλυτά και τα υδατοδιαλυτά. Οι κεριέρες μπορεί να είναι σε μορφή ρολέττας ή σε μορφή μεταλλικού θερμαινόμενου δοχείου, ενώ τα κεριά μπορεί να είναι ζεστά ή κρύα.

-Ζυγός μέτρησης βάρους. Συνήθως είναι ηλεκτρονική ζυγαριά ακριβείας.

-Αναλυτής σύστασης σώματος. Συσκευή η οποία μέσω της ωμικής αντίστασης των κυττάρων είναι σε θέση να προσδιορίσει με ακρίβεια το λίπος, τη μυϊκή μάζα και τα υγρά του σώματος σε ποσοστιαία βάση. Προσδιορίζει το κανονικό βάρος λαμβάνοντας υπόψη τις εξής παραμέτρους: το βάρος, την ηλικία, το φύλο και τη σωματική δραστηριότητα.

-Μηχάνημα με υπέρυθρες ακτίνες: συσκευή που χρησιμοποιεί τις υπέρυθρες ακτίνες κυρίως για τοπικό αδυνάτισμα και καταπολέμηση της κυτταρίτιδας.

-Μηχάνημα υπερήχων: τα τελευταία χρόνια δημιουργήθηκαν μηχανήματα που εκμεταλλεύονται πλήρως τις ιδιότητες των υπερήχων και χρησιμοποιούνται για την καταπολέμηση της κυτταρίτιδας.

-Σάουνα: διακρίνεται σε υγρή και ξηρή. Βοηθά στην αποτοξίνωση του οργανισμού μέσω της εφίδρωσης.

-Υδρομασάζ: είναι πολύ δημοφιλές τα τελευταία χρόνια, χρησιμοποιείται κυρίως σε συνδυασμό με τη θαλασσοθεραπεία. Δημιουργεί αίσθηση ευεξίας στον ανθρώπινο οργανισμό. Μια ειδική μπανιέρα που διαθέτει μηχανισμό ανάδευσης του νερού γεμίζεται με νερό στην κατάλληλη θερμοκρασία που επιλέγουν οι αισθητικοί, ενώ μπορούν να προστεθούν διάφορα άλατα και λάδια. Όταν τεθεί σε λειτουργία το υδρομασάζ, πραγματοποιείται ένα ευεργετικό μασάζ σε όλο το σώμα.

3.2 Έπιπλα

Στην κατηγορία των επίπλων ανήκουν όλα εκείνα τα αντικείμενα που βοηθούν στη διαμόρφωση του χώρου και διευκολύνουν την παροχή των υπηρεσιών.

-Κρεβάτια: είναι σταθερά και τις περισσότερες φορές διαθέτουν ενσωματωμένο μηχανισμό που φιλοξενεί το ρολό του χαρτοσέντονου.

-Τροχήλατα τραπεζάκια: Είναι μεταλλικά ή ξύλινα και τοποθετούνται δίπλα στα κρεβάτια. Πάνω τους τοποθετούνται τα μηχανήματα, φιλοξενούν τα αντίστοιχα μεταλλικά, πλαστικά, ή δερμάτινα επιθέματα (pads) και ηλεκτρόδια των μηχανημάτων.

-Παραβάν: είναι τροχήλατα που τοποθετούνται ανάμεσα στα κρεβάτια για να εξασφαλίζουν την ατομικότητα του χώρου.

-Ντουλάπες ή ραφιέρες. Χρησιμοποιούνται ως αποθηκευτικοί χώροι κάποιων υλικών, κυρίως των καλυμμάτων των κρεβατιών, των σκεπασμάτων και των ιμάντων των μηχανημάτων.

3.3 Αναλώσιμος εξοπλισμός

Τα αναλώσιμα υλικά που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν στην καμπίνα του σώματος τοποθετούνται σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους, ώστε να είναι προσιτά για το προσωπικό και χωρίς να γίνονται αντιληπτά από τους επισκέπτες. Ανανεώνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα, ελέγχονται οι ημερομηνίες λήξης τους, καταγράφονται και ταξινομούνται έτσι ώστε να μην παρατηρείται έλλειψή τους.

Αναλώσιμα υλικά θεωρούνται τα εξής:

-Vettex: Είναι ειδικά απορροφητικά πετσετάκια για την κάλυψη των επιθεμάτων (pads) των μηχανημάτων. Πρέπει να αλλάζονται τακτικά γιατί φθείρονται εύκολα.

-Αντισηπτικά υγρά: Είναι ειδικά αποστειρωτικά υγρά για το πλύσιμο των vettex πριν την τοποθέτησή τους στο σώμα των επισκεπτών καθώς και για την απολύμανση των χεριών των αισθητικών.

-Γάντια μιας χρήσεως: Συνήθως είναι κατασκευασμένα από latex ή πλαστικό. Χρησιμοποιούνται από τους αισθητικούς για επιπλέον ασφάλεια και προστασία από τη μετάδοση μολυσματικών ασθενειών

-Χαρτοσέντονα: Είναι ειδικά ρολά χαρτιού που τοποθετούνται στα κρεβάτια. Μετά το πέρας της θεραπείας απομακρύνεται το χρησιμοποιημένο κομμάτι και αντικαθίσταται από καινούριο.

-Ρολά από νάιλον ή αλουμινόχαρτο: Πρόκειται για υλικά που τοποθετούνται γύρω από το σώμα των επισκεπτών σε ειδικές θεραπείες π.χ. μάσκα από φύκια, τοποθέτηση σε θερμοκουβέρτα.

-Ρολό αποτρίχωσης: Κόβεται σε λωρίδες και χρησιμοποιείται στην αποτρίχωση, απομακρύνοντας το κεριά και τις τρίχες από το σώμα.

-Γάζες: Είναι αποστειρωμένες μιας χρήσης και σε μεγάλο μέγεθος. Τοποθετούνται στο σώμα των επισκεπτών σε ειδικές θεραπείες.

-Σπάτουλες: Συνήθως είναι ξύλινες, μιας χρήσης. Χρησιμοποιούνται για την ανάδευση των καλλυντικών προϊόντων και την τοποθέτησή τους στο σώμα του πελάτη.

-Σφουγγαράκια: Εμποτίζονται με νερό και αντισηπτικό υγρό προκειμένου να διαβρέξουν τα πλαστικά επιθέματα (rads) των μηχανημάτων.

-Είδη ένδυσης για τους πελάτες (π.χ. ρόμπες): Είναι κατασκευασμένα από διάφορα υλικά, συνήθως από ειδικά επεξεργασμένο χαρτί. Για λόγους υγιεινής μιας χρήσης.

Στην κατηγορία των αναλώσιμων προϊόντων εντάσσονται και τα καλλυντικά προϊόντα για το σώμα:

-Κρέμες σώματος: Στην κατηγορία αυτή ανήκουν όλα τα καλλυντικά προϊόντα που χρησιμοποιούνται στο σώμα για αδυνατίσμα, καταπολέμηση της κυτταρίτιδας ή σύσφιξη, καθώς και στο στήθος, για τόνωση και ανόρθωση.

-Μάσκες σώματος: Είναι όλα τα καλλυντικά προϊόντα που τοποθετούνται στο σώμα και παραμένουν σε αυτό για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

-Απολεπιστικά προϊόντα (peeling) σώματος: Είναι προϊόντα που αφαιρούν τα νεκρά κύτταρα από την επιδερμίδα και προετοιμάζουν το σώμα να δεχθεί τα υπόλοιπα προϊόντα της θεραπείας.

-Αμπούλες: Περιέχουν ειδικά συμπυκνωμένα συστατικά ή ορρούς και χρησιμοποιούνται για διάφορες θεραπείες.

-Κεριά αποτρίχωσης: Είναι ρολλέτες ή δοχεία με ζεστό ή κρύο κεριά.

-Ειδικό λάδι: Χρησιμοποιείται για την αφαίρεση των υπολειμμάτων του λιποδιαλυτού κεριού από το σώμα.

3.4 Βραχύς εξοπλισμός

Στην κατηγορία αυτή ανήκουν υλικά που χρησιμοποιούνται πολλές φορές, αλλά είναι εύκολο να φθαρούν, οπότε και αντικαθίστανται σε εύλογο χρονικό διάστημα.

Στον βραχύ εξοπλισμό ανήκουν:

-Δοχεία διαφανή από πλαστικό: Χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά νερού ή διαφόρων μιγμάτων και μασκών για τις θεραπείες π.χ. φύκια.

-Ψαλίδια: Με αυτά κόβονται φύλλα νάιλον και αλουμινόχαρτου καθώς και το ρολό αποτρίχωσης στις επιθυμητές διαστάσεις.

-Πινέλα: Χρησιμοποιούνται για το άπλωμα των καλλυντικών προϊόντων στο σώμα.

-Βαμβακερά καλύμματα: Τοποθετούνται στα κρεβάτια και τα προστατεύουν από τις φθορές.

-Σεντόνια και ελαφριές κουβέρτες: Χρησιμοποιούνται σαν σκεπάσματα τη διάρκεια του χειμώνα ή όποτε ο επισκέπτης ζητήσει να σκεπαστεί.

-Ιμάντες: είναι ειδικές λωρίδες από ελαστικό ύφασμα που χρησιμοποιούνται για τη συγκράτηση των επιθεμάτων (pads) στα σώματα των πελατών.

3.5 Κανόνες υγιεινής

Όλα τα μηχανήματα παθητικής μυογυμναστικής λειτουργούν με χρήση νερού, προκειμένου να διέρχεται το ρεύμα μέσω των επιθεμάτων (pads) στο σώμα του πελάτη. Εδώ οι αισθητικοί οφείλουν να χρησιμοποιούν αποστειρωτικά υγρά για την πλύση των επιθεμάτων και χλιαρό νερό κατά την εφαρμογή τους, ώστε οι επισκέπτες να νιώθουν ευχάριστα από τη θερμοκρασία και την υγιεινή που λαμβάνεται.

Σημαντική θεωρείται η αντικατάσταση των φθαρμένων εξαρτημάτων των μηχανημάτων και η τακτική συντήρησή τους (service) ώστε να αποφεύγονται εγκαύματα ή τραυματισμοί των επισκεπτών.

Όπως αναφέραμε και στην υγιεινή του χώρου του ινστιτούτο δεδομένα θεωρούνται η καθημερινή καθαριότητα του χώρου, των μηχανημάτων και των κρεβατιών και ο καθημερινός αερισμός του χώρου.

Σε κάθε κρεβάτι τοποθετείται χαρτί μιας χρήσης το οποίο αντικαθίσταται από άτομο σε άτομο.

Επίσης επιβάλλεται με ευγενικό τρόπο η χρήση του ντους, διότι η ατομική υγιεινή του πελάτη απαιτείται πριν την εφαρμογή οποιασδήποτε αισθητικής περιποίησης του σώματος. Στη συνέχεια ο πελάτης φορά τη ρόμπα μιας χρήσης, σκουφάκι για τα μαλλιά και παντόφλες μιας χρήσης. Εξασφαλίζεται έτσι όχι μόνο η υγιεινή αλλά και η άνεση του.

Ακολουθεί προσεκτική εξέταση του σώματος ώστε να εξασφαλιστεί ότι δεν υπάρχει κάποια αντένδειξη που πιθανόν να έχει παραληφθεί στο ατομικό ιστορικό.

Οι περισσότερες δερματικές παθήσεις αποτελούν αντένδειξη για μάλαξη. Και αυτό γιατί το καλλυντικό προϊόν μπορεί να προκαλέσει ερεθισμό στην περιοχή της δερματικής πάθησης και να την χειροτερεύσει.

Μοναδική εξαίρεση αποτελεί η χρήση αιθέριων ελαίων εξειδικευμένων για την αντίστοιχη δερματική πάθηση τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν μετά από συνεννόηση με το δερματολόγο του πελάτη.

Επιπλέον η εφαρμογή πίεσης στην περιοχή μιας δερματικής πάθησης θα έχει σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία ερυθήματος, ευαισθησίας και ενδεχομένης αιμορραγίας.

4. Οργάνωση και υγιεινή στο χώρο του μανικιούρ-πεντικιούρ

Αν τα νύχια του πελάτη ή το δέρμα γύρω από αυτά εμφανίζουν κάποια δυσλειτουργία με χαρακτηριστικά τα συμπτώματα φλεγμονής (οίδημα, ερεθισμό, πόνο) συστήνεται ιατρική αντιμετώπιση και δεν πραγματοποιείται καμία περιποίηση στην περιοχή. Αν αντίθετα η δυσλειτουργία που παρατηρείται δεν εμφανίζει τέτοια στοιχεία μπορεί να εφαρμοσθεί στα νύχια μια περιποίηση μανικιούρ ή πεντικιούρ.

Δυσλειτουργία ονομάζεται μια κατάσταση που δημιουργείται στο νύχι από κάποια πάθηση ή τραυματισμό η οποία αναστέλλει τη λειτουργικότητά του.

Η καλή γνώση των συμπτωμάτων των δυσλειτουργιών των νυχιών δίνει τη δυνατότητα αναγνώρισής τους σε πρώτη φάση και κατ' επέκταση τη δυνατότητα ή όχι εφαρμογής απλής περιποίησης νυχιών.

4.1 Δυσλειτουργίες νυχιών

A) Δυσλειτουργίες των νυχιών στις οποίες επιτρέπεται η απλή περιποίηση των νυχιών.

Μελανιασμένο νύχι: Δημιουργείται μετά από τραυματισμό της περιοχής.

Δυσχρωμία των νυχιών: Η δυσχρωμία μπορεί να προκληθεί από κακή κυκλοφορία του αίματος, από λήψη αντιβιοτικών, από καρδιακά επεισόδια. Επίσης η νικοτίνη και η συχνή χρήση βερνικιού στην επιφάνεια του νυχιού χωρίς το προστατευτικό χρώμα της βάσης μπορεί να προκαλέσει δυσχρωμία στο νύχι.

Λεπτά εύθραυστα νύχια: Εμφανίζονται πολύ λεπτά, άσπρα και γέρνουν στο ελεύθερο χείλος. Είναι μια δυσλειτουργία που μπορεί να οφείλεται σε κακή διατροφή, έλλειψη βιταμίνης Α,Β,С, F και παντοθενικού οξέος. Επίσης μπορεί να οφείλεται στη λήψη ορισμένων φαρμάκων, σε νευρικές παθήσεις ακόμη και σε κακή χρήση της λίμας.

Γραμμές Beau's (Μπος): - Ραβδώσεις κατά μήκος του νυχιού που μπορεί να οφείλονται σε τραυματισμούς στη ρίζα του νυχιού ή κληρονομικότητα ή εγκυμοσύνη. - Ραβδώσεις κατά πλάτος του νυχιού που οφείλονται σε κακή διατροφή, έλλειψη βιταμινών, κυκλοφορικά προβλήματα, μολυσματικές ασθένειες.

Λευκονυχία : Τα νύχια εμφανίζουν λευκά στίγματα συνήθως μετά από κάποιο τραυματισμό. Οι λευκές κηλίδες υποχωρούν καθώς το νύχι μεγαλώνει.

Παρωνυχίδες: οι παρωνυχίδες προκαλούνται λόγω αφυδάτωσης του δέρματος γύρω από τα νύχια. Η αφυδάτωση αυτή έχει σαν αποτέλεσμα την αποκόλληση του παρωνυχίου και τη μόλυνση αν δεν αντιμετωπιστούν με το σωστό τρόπο.

Πτερύγιο νυχιού: Η δυσλειτουργία αυτή εμφανίζεται μετά από υπερτροφία των παρωνυχιών. Μπορεί να οφείλεται σε έλλειψη περιποίησης ή σε αφυδάτωση του δέρματος.

Ονυχοκρίπτωση: Είναι μια κατάσταση που εμφανίζεται συχνότερα στα νύχια των ποδιών και συνοδεύεται από πόνο και ερυθρότητα της περιοχής. Τα στενά παπούτσια και το ακατάλληλο κόψιμο των νυχιών ευθύνονται για την ανάπτυξη των νυχιών μέσα στο δέρμα. Αν το δέρμα γύρω από τα νύχια δεν είναι μολυσμένο ή αν τα νύχια δεν αναπτύσσονται βαθιά στο δέρμα μπορεί να εφαρμοστεί μια απλή περιποίηση νυχιών δίνοντας τις γωνίες του νυχιού ένα στρογγυλό σχήμα. Αν το δέρμα γύρω από τα νύχια εμφανίζει κάποια μόλυνση ή το νύχι αναπτύσσεται βαθιά στο δέρμα συστήνεται ιατρική παρακολούθηση.

Κοιλονυχία: Πρόκειται για μια κατάσταση που το νύχι εμφανίζεται δύσμορφο, κοίλο και το χρώμα του είναι θαμπό και άσπρο. Συχνότερη αιτία της κατάστασης αυτής είναι η ηλικία, χρόνιες μολύνσεις, αναιμία κ.τ.λ. Σ' αυτή την περίπτωση μπορεί να εφαρμοστεί μια απλή περιποίηση των νυχιών εφόσον δεν έχει δημιουργηθεί κάποια μόλυνση.

Ονυχατροφία: Είναι μια δυσλειτουργία που μπορεί να οφείλεται σε τραυματισμό της μήτρας του νυχιού ή σε κάποια μόλυνση. Το νύχι εμφανίζεται θαμπό και μπορεί να αποκολλάται από τη θέση του. Το αν θα ξαναβγεί το νύχι εξαρτάται από το αίτιο που προκάλεσε την πτώση του. Στην περίπτωση της ασθένειας το νύχι αναγεννάται μετά τη θεραπεία της πάθησης. Σε περίπτωση ονυχατροφίας συνιστάται η αποφυγή σαπουνιών και απορρυπαντικών.

Ονυχοφαγία: Προκαλείται στο νύχι και στη γύρω περιοχή μια μόνιμη δυσμορφία από το χρόνιο «φάγωμα» των νυχιών. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα κάποιες μολύνσεις στην περιοχή και άσχημη εμφάνιση στα νύχια. Οι συχνές απλές περιποιήσεις νυχιών μπορούν να βελτιώσουν αισθητά τη συγκεκριμένη κατάσταση.

B) Δυσλειτουργίες των νυχιών που δεν επιτρέπεται η απλή περιποίηση νυχιών

Candida: Πρόκειται για μύκητα που εμφανίζεται συνήθως μετά την τοποθέτηση ψεύτικων νυχιών, αν παραμείνει υγρασία ανάμεσα στο ψεύτικο νύχι και το κανονικό. Εμφανίζει στην αρχή της κίτρινο-πράσινο χρώμα και γίνεται μαύρο αν δεν θεραπευτεί.

Ονυχία : Πρόκειται για ερεθισμό στη βάση του νυχιού που προκαλείται από μη κατάλληλα αποστειρωμένα εργαλεία.

Ονυχογρύπωση: Στην κατάσταση της ονυχογρύπωσης τα νύχια εμφανίζουν μια υπερβολική κύρτωση και γίνονται πιο σκληρά. Αυτή η κατάσταση οδηγεί στον ερεθισμό και συνοδεύεται από πόνο αν το νύχι μεγαλώσει μέσα στο δέρμα.

Ονυχομύκωση (τριχοφυτία νυχιών): Είναι μια κατάσταση που προκαλείται από μύκητες. Στο νύχι εμφανίζονται σημάδια που απολεπίζονται από την επιφάνεια του νυχιού. Μπορεί επίσης να σχηματίζονται μακριές κιτρινωπές ραβδώσεις. Η ασθένεια ξεκινά από το ελεύθερο άκρο του νυχιού και εξαπλώνεται προς τη ρίζα. Η περιοχή που έχει μολυνθεί εμφανίζεται παχιά και εμφανίζει δυσχρωμία σε σχέση με το υπόλοιπο νύχι. Η κατάσταση αυτή απαιτεί ιατρική παρακολούθηση.

Ονυχολυσία: Πρόκειται για μια κατάσταση κατά την οποία το νύχι αρχίζει να αποκολλάται από το ελεύθερο άκρο και συνεχίζει στο μηνίσκο του νυχιού χωρίς όμως να βγαίνει. Οι κυριότερες αιτίες γι' αυτή την κατάσταση μπορεί να είναι η λήψη αντιβίωσης, οι μύκητες ή η ψωρίαση. Μπορεί να εμφανισθεί στα νύχια των χεριών ή των ποδιών και απαιτεί ιατρική επέμβαση για να προληφθεί η άσχημη εξέλιξη της κατάστασης.

Ονυχόπτωση: Είναι μια δυσλειτουργία κατά την οποία μέρος ή όλο το νύχι αποκολλάται σιγά-σιγά και τελικά πέφτει από τα δάχτυλα. Αιτία της κατάστασης αυτής μπορεί να είναι διάφορες ασθένειες (σύφιλη), υψηλός πυρετός, αντίδραση σε ορισμένα φάρμακα ή κάποιος τραυματισμός.

Παρωνυχία: Πρόκειται για έναν ερεθισμό, ο οποίος παρατηρείται γύρω από το νύχι και συνοδεύεται από ερυθρότητα, πύο, οίδημα, φλόγωση, πόνο. Μπορεί να εμφανισθεί στην άκρη του νυχιού, γύρω απ' όλο το νύχι ή μόνο στη βάση του νυχιού. Κυριότερη αιτία της είναι η χρήση μη αποστειρωμένων εργαλείων, η λανθασμένη αφαίρεση επωνύχιων και η συνεχής έκθεση των νυχιών σε υγρασία.

Ονύχωση: Σπάνια κληρονομική κατάσταση στην οποία παρουσιάζεται μια υπερτροφία του νυχιού το οποίο εμφανίζει έντονη καμπύλη.

Ψωρίαση: Όπως έχει ήδη αναφερθεί πρόκειται για μια πάθηση που εκτός από το δέρμα του σώματος μπορεί να εμφανιστεί και στα νύχια. Προκαλεί τη δημιουργία κοιλοτήτων και τραχύτητας στην επιφάνεια των νυχιών, ενώ μερικές φορές το νύχι μπορεί να αποκολληθεί εντελώς από τη βάση του. Η ψωρίαση εμφανίζεται πολύ σπάνια μόνο στα νύχια. Συνήθως συνυπάρχει με την ψωρίαση του δέρματος.

4.2 Παθήσεις δέρματος που δεν επιτρέπεται η περιποίηση νυχιών.

Η απλή περιποίηση των νυχιών των ποδιών ή των χεριών γενικά πρέπει να αποφεύγεται όταν το δέρμα των χεριών ή των ποδιών εμφανίζει οίδημα, ερυθρότητα, πύο και πόνο. Σε μια τέτοια περίπτωση απαιτείται ιατρική παρακολούθηση.

Ειδικότερα η απλή περιποίηση νυχιών πρέπει να αποφεύγεται σε κάποιες παθήσεις.

4.2.1 Μυκητιάσεις

Είναι παθήσεις του δέρματος και των νυχιών που προκαλούνται από μύκητες όπως αναφέραμε και στο κεφάλαιο για τους μύκητες. Εκτός από την ονυχομύκωση που αναφέρθηκε και είναι η μυκητίαση των νυχιών, άλλες συχνές μυκητιάσεις του δέρματος είναι:

A) Πόδι του αθλητή (Athlet' s Foot)

Πρόκειται για μυκητίαση του δέρματος των ποδιών που οφείλεται στον μύκητα *Candida Albicans*, εμφανίζεται κυρίως σε αθλητές και ειδικά σε αυτούς που τα νύχια τους είναι εκτεθειμένα συχνά σε υγρασία. Το δέρμα ανάμεσα στα δάκτυλα και το πέλμα εμφανίζεται ερεθισμένο και υπάρχει έντονος κνησμός (εικόνα 15 ΣΤ).

B) Τριχόφυτα δέρματος

Εμφανίζεται σαν μικρή κόκκινη κηλίδα που μεγαλώνει περιφερειακά και σχηματίζει στρογγυλές πλάκες. Στο κέντρο παρατηρείται ίαση της πλάκας ενώ περιφερειακά παρατηρούνται λέπια κα άλλες αλλοιώσεις του δέρματος (Εικόνα 15).

Γ) Άχωρας (κασίδα)

Πρόκειται για μυκητίαση που οφείλεται στο τριχόφυτο του *schoenleini*. Είναι πάθηση πολύ μεταδοτική και χαρακτηρίζεται από το σχηματισμό κίτρινων πλακών στο δέρμα που μοιάζουν με πιτυρίδα. Όταν προσβάλλονται τα νύχια αυτά εμφανίζονται θαμπά, παχύτερα και χωρίς λάμψη.

4.2.2 Έρπης

Όταν εντοπίζεται στο δέρμα των χεριών απαγορεύεται η απλή περιποίηση νυχιών. Ο έρπης χαρακτηρίζεται από εξάνθημα το οποίο εμφανίζεται πάνω σε ερυθματώδη και οιδηματώδη περιοχή και συνοδεύεται από πόνο και φλόγωση (εικόνα 9).

4.2.3 Δερματίτιδα ή έκζεμα:

Σε πρώτη φάση η δερματίτιδα εμφανίζει ερύθημα, οίδημα και δημιουργία φυσαλίδων πάνω στο δέρμα. Στη συνέχεια μπορεί να παρουσιασθεί ροή υγρού η οποία ακολουθείται από απολέπιση της επιδερμίδας της πάσχουσας περιοχής και τέλος από την πάχυνσή της. Διακρίνεται στην οξεία και στη χρόνια δερματίτιδα. Στην οξεία παρατηρείται το ερύθημα το οίδημα και η δημιουργία φυσαλίδων ενώ στη χρόνια η απολέπιση και η πάχυνση της περιοχής.

4.2.4 Κοινές μυρμηγκιές:

Πρόκειται για βλάβες του δέρματος των χεριών ή των ποδιών που προκαλούνται από ιό (εικόνα 11). Μπορεί να εμφανισθούν στη ραχιαία επιφάνεια των ποδιών ή των χεριών καθώς επίσης και στα πέλματα. Στα πέλματα προκαλούν έντονο πόνο λόγω της πίεσης του βάρους του σώματος.

4.3 Εξοπλισμός-Εργαλεία-Καλλυντικά προϊόντα-Αναλώσιμα υλικά για την απλή περιποίηση νυχιών-υγιεινή

4.3.1 Εξοπλισμός

Ο εξοπλισμός που είναι απαραίτητος για την απλή περιποίηση νυχιών των χεριών και των ποδιών περιλαμβάνει:

Πολυθρόνα απλής περιποίησης νυχιών: η πολυθρόνα μανικιούρ-πεντικιούρ πρέπει να είναι άνετη, σταθερής κατασκευής και με επένδυση από δερματίνη ώστε να επιτρέπεται ο εύκολος καθαρισμός της.

Τραπεζάκι μανικιούρ-πεντικιούρ: το τραπεζάκι πρέπει να διαθέτει ντουλάπι ή συρτάρια για την τοποθέτηση των καλλυντικών προϊόντων, αναλώσιμων υλικών και εργαλείων.

Σκαμπό με πλάτη: το σκαμπό μπορεί να έχει επένδυση από δερματίνη για εύκολο καθαρισμό και να είναι τροχήλατο για την εύκολη μετακίνησή του.

Ηλεκτρική συσκευή στεγνώματος νυχιών: οι συσκευές αυτές με την εναλλαγή ζεστού και κρύου ρεύματος αέρα στεγνώνουν το βερνίκι νυχιών μέσα σε 10 λεπτά.

Τροχός λείανσης: Είναι ηλεκτρική συσκευή που χρησιμοποιείται στο ηλεκτρικό μανικιούρ. Αλλάζοντας τον τροχό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για λείανση, για σχεδίαση μορφής νυχιού, για γυάλισμα νυχιού.

Κλίβανος αποστείρωσης: Χρησιμοποιείται για την αποστείρωση των μεταλλικών εργαλείων του μανικιούρ-πεντικιούρ.

Ποδόλουτρο: Είναι δοχείο μέσα στο οποίο τοποθετείται το διάλυμα για την περιποίηση ποδιών. Μπορεί να είναι απλό ή να κάνει υδρομασάζ και να ζεσταίνει το διάλυμα.

4.3.2 Εργαλεία

Τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται σε μια απλή περιποίηση νυχιών είναι:

Λίμες: Χρησιμοποιούνται για το σχεδιασμό της μορφής του νυχιού. Μπορεί να είναι μεταλλικές ή χάρτινες με δυο πλευρές, μια σκληρή και μια λεπτή. Οι μεταλλικές μπορούν να απολυμανθούν μετά τη χρήση τους ενώ οι χάρτινες πετιούνται. Επίσης υπάρχουν ειδικές λίμες γυαλίσματος 2-3-4 επιφανειών για τη λείανση της επιφάνειας και το γυάλισμα των νυχιών.

Νυχοκόπτες (πενσάκια): Είναι ειδικά εργαλεία που χρησιμοποιούνται για το κόψιμο νυχιών και παρανυχίδων. Υπάρχουν σε διάφορους τύπους ανάλογα με τη χρήση τους.

Μεταλλικοί ή ξύλινοι στείλεοί: Χρησιμοποιούνται για να σπρώχνουν τα επωνύχια προς τα πίσω και πάνω. Τα ξύλινα είναι μιας χρήσης ενώ τα μεταλλικά πρέπει να αποστειρώνονται.

Ψαλιδάκια: τα ψαλιδάκια χρησιμοποιούνται για την αφαίρεση παρωνυχίδων τα οποία πρέπει να αποστειρώνονται.

Διαχωριστικά δακτύλων: μπορεί να είναι από αφρολέξ ή βαμβάκι και χρησιμοποιείται για να κρατά τα δάκτυλα χωριστά στο πεντικιούρ και είναι μιας χρήσεως.

Λίμα περιποίησης ποδιών: Χρησιμοποιείται για να αφαιρέσει νεκρά κύτταρα από τα πόδια. Πλένεται μετά τη χρήση.

Κόπτης: Ειδικό εργαλείο που χρησιμοποιείται για την αφαίρεση των κάλων. Στον κόπτη προσαρμόζονται λάμες μιας χρήσεως.

Κάλυμμα πολυθρόνας: Πετσέτέ κάλυμμα που χρησιμοποιείται για την προστασία της πολυθρόνας. Αφαιρείται εύκολα και πλένεται στο πλυντήριο.

4.3.3 Καλλυντικά προϊόντα περιποίησης νυχιών

Σαπούνι αντιβακτηριδιακό: Χρησιμοποιείται στην αρχή κάθε περιποίησης και μπορεί να έχει τη μορφή σπρέι.

Ακετόνη (ασετόν): χρησιμοποιείται για να αφαιρέσει το βερνίκι νυχιών.

Αφαιρετικό ή μαλακτικό διάλυμα: Βοηθά τις παρωνυχίδες να μαλακώσουν. Περιέχει συνήθως στη σύστασή του 2-5% Na(νάτριο) ή KOH(υδροξείδιο του καλίου) και γλυκερίνη.

Διορθωτικό μολύβι βερνικιού: Ειδικό μολύβι που έχει άκρη εμποτισμένη σε διαλυτικό για να αφαιρεί τα υπολείμματα του βερνικιού από τις παρωνυχίδες.

Χρωματισμένα βερνίκια νυχιών: χρησιμοποιούνται για να δώσει χρώμα και λάμψη στα νύχια.

Άχρωμο βερνίκι: Χρησιμοποιείται για να προλαμβάνει το κιτρίνισμα που μπορεί να προκαλέσει το χρωματισμένο βερνίκι.

Επιταχυντικό στεγνώματος: Είναι ειδικό προϊόν που εφαρμόζεται στο τέλος της εφαρμογής του βερνικιού για να επιταχύνει το χρόνο στεγνώματός του.

Καθαριστικό διάλυμα νυχιών: Χρησιμοποιείται για να αφαιρέσει τη λιπαρότητα από το νύχι πριν την εφαρμογή του βερνικιού.

Προστατευτική κρέμα χεριών: Χρησιμοποιείται για την προστασία του δέρματος των χεριών από ερεθιστικές ουσίες.

Πήλινκ: καλλυντικό προϊόν το οποίο μπορεί να περιέχει κόκκους φυτικών, εκχυλίσματα από βότανα, βιταμίνες. Χρησιμοποιείται για την απομάκρυνση των νεκρών κυττάρων της επιδερμίδας.

4.3.4 Αναλώσιμα υλικά

Πετσέτες: Πρέπει να είναι αποστειρωμένες, βαμβακερές και να μην αφήνουν χνούδια.

Βαμβάκι: Χρησιμοποιείται κυρίως για την αφαίρεση του βερνικιού. Αφήνει όμως χνούδια κατά τη χρησιμοποίησή του.

Σπάτουλες: Μπορεί να είναι πλαστικές ή ξύλινες μιας χρήσεως. Χρησιμοποιούνται για τη λήψη προϊόντων μέσα από τις συσκευασίες τους.

Οινόπνευμα: Χρησιμοποιείται το λευκό για την απολύμανση των εργαλείων και των χεριών και την απομάκρυνση της λιπαρότητας από τα νύχια.

Γάντια: Απαραίτητα για την εφαρμογή της απλής περιποίησης νυχιών.

Χάρτινες παντόφλες: χρησιμοποιούνται στην απλή περιποίηση των νυχιών των ποδιών και είναι μιας χρήσεως.

Μπατονέτες: Χρησιμοποιούνται για την αφαίρεση βερνικιού από τα επωνύχια ή για την εφαρμογή υλικών. Είναι μιας χρήσεως.

Λίμες χάρτινες: Οι χάρτινες λίμες είναι μιας χρήσεως και πετιούνται μετά τη χρήση τους γιατί δεν αποστειρώνονται.

4.4 Κανόνες υγιεινής

Στο μανικιούρ- πεντικιούρ πριν ξεκινήσει η περιποίηση προετοιμάζεται ο χώρος εργασίας φέρνοντας όλα τα υλικά και τα προϊόντα κοντά στο χώρο εργασίας. Μέσα σε ένα δοχείο που περιέχει απολυμαντικό διάλυμα τοποθετούνται όλα τα εργαλεία που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν. Το δοχείο τοποθετείται στο χώρο εργασίας ώστε από εκεί να παίρνονται τα εργαλεία κατά τη διάρκεια της περιποίησης. Πριν ξεκινήσει η θεραπεία ελέγχεται η καταλληλότητα των εργαλείων (να μην έχουν σκουριάσει κ.λ.π.). Ο έλεγχος αυτός πρέπει να γίνεται τακτικά για να διαπιστωθεί αν κάποιο από τα εργαλεία χρειάζεται επισκευή ή αντικατάσταση. Επίσης θα πρέπει να ελέγχεται η ποιότητα των καλλυντικών προϊόντων που χρησιμοποιούνται στο πεντικιούρ-μανικιούρ ώστε να μην έχουν υποστεί κάποια αλλοίωση. Τέλος θα πρέπει να υπάρχει επαρκή ποσότητα αναλώσιμων υλικών.

5. Χώρος προσωρινής αποτρίχωσης προσώπου-σώματος και υγιεινή

5.1 Έπιπλα

Η αποτρίχωση προσώπου μπορεί να γίνει στο χώρο περιποίησης προσώπου όπου στην πολυθρόνα χρησιμοποιούμε χαρτοσέντονο μιας χρήσης. Ενώ η αποτρίχωση σώματος γίνεται στο χώρο της περιποίησης σώματος όπου το κρεβάτι απολυμαίνεται και σ' αυτό προσαρμόζεται ρολό με χαρτοσέντονο μιας χρήσεως.

5.2 Υλικά αποτρίχωσης

5.2.1 Αναλώσιμα υλικά

Τα υλικά που χρησιμοποιούνται ανάλογα με τον τύπο κεριού είναι ξύλινες ή μεταλλικές σπάτουλες και χαρτί κομμένα σε λωρίδες στο κατάλληλο μήκος.

5.2.2 Ζεστά κεριά

Τα ζεστά κεριά βρίσκονται στο εμπόριο με στερεή μορφή και για να χρησιμοποιηθούν θα πρέπει να λιώσουν σε αρκετά μεγάλες θερμοκρασίες της τάξης των 60-70 °C ώστε να πάρουν μια πυκνόρρευση μορφή για να μπορέσουν να απλωθούν πάνω

στην, προς αποτρίχωση, περιοχή. Τα ζεστά κεριά απλώνονται συνήθως με ξύλινες σπάτουλες και απομακρύνονται αφού έχουν σχηματίσει ένα συνεχές στρώμα το οποίο αποκολλάται σαν ταινία.

5.2.3 Ψυχρά κεριά

Τα ψυχρά κεριά στην ουσία είναι μια τροποποίηση, με ελάχιστες διαφορές, των ζεστών. Απλώνονται στο δέρμα και πάνω σ' αυτό εφαρμόζονται ταινίες από ανθεκτικό χαρτί.

Οι συσκευασίες που φέρουν τα κεριά έχουν διάφορες μορφές. Μπορεί να είναι ρολέττες, το στόμιο των οποίων όταν προορίζονται για μικρές περιοχές είναι ειδικά διαμορφωμένο.

Οι ρολέττες για να θερμανθούν και να λιώσει το κερί θα πρέπει να τοποθετηθούν πάνω σε ηλεκτρική βάση θέρμανσης που ονομάζεται κεριέρα. Οι κεριέρες μπορεί να είναι μονές ή να έχουν περισσότερες θέσεις.

5.3 Προϊόντα για μετά την αποτρίχωση

Η αποτρίχωση δεν τελειώνει με την αφαίρεση των τριχών. Επειδή αυτή η διαδικασία επιφέρει ερεθισμούς πρέπει να εφαρμόζονται στην περιοχή προϊόντα με αντιφλογιστικές ιδιότητες. Αυτά καταπραΰνουν από την έξαψη που νιώθει το άτομο στην αποτριχωμένη περιοχή και βοηθάει στη γρήγορη εξαφάνιση των ερεθισμών και της χαρακτηριστικής όψης χηνείου δέρματος που εμφανίζεται αμέσως μετά. Στα προϊόντα αυτά περιέχονται ουσίες όπως: αλαντοΐνη, καμφορά, αζουλένιο και χαμομήλι.

Στο εμπόριο κυκλοφορούν κρέμες αντισηπτικές και μικροβιοκτόνες ουσίες και διατίθενται από τα φαρμακεία. 5.3.1 Προϊόντα απομάκρυνσης του κεριού

Για να απομακρυνθούν από το δέρμα ή από τις επιφάνειες εργασίας τα κεριά αποτρίχωσης θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί και το κατάλληλο υγρό. Τα κεριά χωρίζονται σε υδατοδιαλυτά και το υγρό απομάκρυνσης θα είναι ένα υδατικό διάλυμα, και σε λιποδιαλυτά και το υγρό απομάκρυνσης θα είναι το λάδι.

5.4 Προϊόντα αναστολής ανάπτυξης της τρίχας

Η αποτρίχωση με κερί μπορεί να ονομαστεί βιολογική όταν σε πρόσφατα αποτριχωμένο θύλακα εφαρμόσουμε προϊόντα τα οποία έχουν τις εξής ιδιότητες:

- Επιδρούν στη ρίζα της τρίχας εμποδίζοντας την ανάπτυξή της
- Περιορίζουν τα χρονικά διαστήματα επανεμφάνισης
- Προκαλούν εξασθένηση της τρίχας και μετατροπή της σε χνούδι

Τέτοια προϊόντα είναι συνήθως πρωτεολυτικά ένζυμα θρυψίνη, χυμοθρυψίνη, τα οποία παράγονται ως προένζυμα από την εξωτερική μοίρα του παγκρέατος, και η παπαΐνη η οποία λαμβάνεται από το χυμό των φρούτων της *Carica papaya*. Εφαρμόζονται είτε επαλείφοντας με το χέρι είτε με τη βοήθεια ηλεκτρικού ρεύματος (γαλβανικό) για καλύτερη αποτελεσματικότητα που οφείλεται στην εισαγωγή αυτών σε βαθύτερα στρώματα ρίζα της τρίχας) μέσω της ιοντοφόρησης.

(B6)

5.5 Αντενδείξεις της προσωρινής αποτρίχωσης προσώπου-σώματος

Περιπτώσεις κατά τις οποίες το άτομο πάσχει από ακμή στο πρόσωπο. Η ακμή είναι πολύμορφη δερματοπάθεια, η οποία αποτελείται από φαγέσωρες, φλύκταινες, εφελκίδες κ.α. όπως έχουμε αναφέρει, γενικώς έναν διάχυτο ερεθισμό του δέρματος. Δεν μπορούν λοιπόν οι αισθητικοί να ασκήσουν κινήσεις βίας σε ερεθισμένο δέρμα, αφού για να πραγματοποιηθεί η απόσπαση των τριχών απαιτείται να ασκηθούν αναγκαστικά, πιεστικές και απότομες κινήσεις επί του δέρματος.

Σ' αυτές τις περιπτώσεις πρέπει να θεραπευτεί πρώτα η ακμή με δερματολογικές φροντίδες από ειδικό γιατρό, κατόπιν να αναλάβουν οι αισθητικοί την αποκατάσταση του δέρματος με περιποιήσεις και όταν πλέον το δέρμα γίνει φυσιολογικό τότε μπορεί να γίνει προσωρινή αποτρίχωση.

Σε δερματοπάθειες του προσώπου όπως έρπης, έκζεμα και ψωρίαση.

Και σε δερματοπάθειες σώματος όπως έρπης, μολυσματική τέρμινθος (πολύ μεταδοτική), ψώρα, μυκητιάσεις, έκζεμα και θυλακίτιδα.

Η θυλακίτιδα όπως αναφέραμε σε προηγούμενο κεφάλαιο, αποτελεί φλεγμονή των θυλάκων των τριχών και των σημηματογόνων αδένων. Εκδηλώνεται με την εμφάνιση ερυθρών βλατίδων ή φλύκταινων πάνω στο δέρμα. Αν γίνει προσεκτική εξέταση με τη βοήθεια μεγεθυντικού φακού στο δέρμα που πάσχει από θυλακίτιδα θα διαπιστωθεί η ύπαρξη τρίχας στο κέντρο των περισσότερων βλατίδων. Τα μικρόβια που ευθύνονται για την πρόκληση θυλακίτιδας είναι σταφυλόκοκκοι, μύκητες και μερικές φορές ψευδομονάδες.

Αν εντοπίσουμε οποιαδήποτε μη φυσιολογική βλάβη στο πρόσωπο ή στο σώμα αποφεύγεται η αποτρίχωση εξηγώντας πάντα τους λόγους επικινδυνότητας.

5.6 Κανόνες υγιεινής

Οι **κανόνες υγιεινής**, οι οποίοι πρέπει να τηρούνται για να επιτευχθεί με ασφάλεια η προσωρινή αποτρίχωση είναι:

-Συστήνεται στον πελάτη να έχει προηγηθεί ένα ντους πριν την επίσκεψή του.

-Να μην έχει τοποθετήσει ενυδατική κρέμα στην περιοχή που πρόκειται να αποτριχωθεί διότι αυτό δυσχεραίνει την εφαρμογή των κεριών.

-Να χρησιμοποιούνται πάντα γάντια μιας χρήσεως, όχι μόνο για την προστασία του ατόμου που θα δεχθεί την αποτρίχωση αλλά και των αισθητικών.

-Να χρησιμοποιείται χαρτοσέντονο μιας χρήσεως για το κρεβάτι ή την πολυθρόνα που θα ξαπλώσει το άτομο το οποίο θα υποστεί την αποτρίχωση.

-Οι λωρίδες που θα χρησιμοποιηθούν, όταν πρόκειται για κρύο κερί, να είναι σφραγισμένες και να μην έχουν χρησιμοποιηθεί προηγουμένως για άλλες χρήσεις.

-Τα κεριά που περιέχονται σε ρολέττες πληρούν σε μεγαλύτερο βαθμό τους κανόνες υγιεινής. Αυτό συμβαίνει, επειδή δεν είναι άμεση η επαφή του κεριού με το δέρμα, επειδή διαθέτει κυλιόμενη βαλβίδα, που παρέχει την επιθυμητή ποσότητα, αφήνοντας ανέπαφο το υπόλοιπο προϊόν. Δεν πρέπει να χρησιμοποιείται η ίδια ρολέτα σε διαφορετικές περιοχές του σώματος (π.χ. από τα πόδια στο πρόσωπο ή από τα πόδια στην κοιλιά).

Τα κεριά που περιέχονται σε δοχεία έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες μόλυνσης. Αυτό συμβαίνει γιατί το κερί παρέχεται κατευθείαν από το δοχείο με σπάτουλα η οποία έρχεται σε επαφή με το δέρμα και στη συνέχεια θα χρησιμοποιηθεί ξανά για να πάρει και άλλη ποσότητα από το προϊόν. Αυτό μπορεί να αποφευχθεί αν σε κάποιο άλλο δοχείο τοποθετηθεί η ποσότητα που χρειάζεται προφυλάσσοντας έτσι το υπόλοιπο προϊόν.

-Να εφαρμόζεται η αποτρίχωση σε καθαρό δέρμα, το οποίο θα έχει απολυμανθεί πριν την αποτρίχωση με οινόπνευμα 70°, το οποίο θα έχει αραιωθεί (50%-50%) με λοσιόν αζουλένης.

Η αραίωση αυτή είναι απαραίτητη για την καλή προετοιμασία του δέρματος, προκειμένου να δεχθεί την προσωρινή αποτρίχωση. Το αραιωμένο οινόπνευμα απολυμαίνει το δέρμα χωρίς να το ερεθίζει.

-Να τηρείται η απόλυτη καθαριότητα στα εργαλεία του τα οποία είναι:

Σπάτουλες ξύλινες μιας χρήσεως ή μεταλλικές τις οποίες της αποστειρώνει.

Μετά τα τέλος της αποτρίχωσης η προστασία του δέρματος είναι απαραίτητη για να αποφευχθούν οι κίνδυνοι είτε από παρέμβαση του ίδιου του ατόμου, είτε από μόλυνση της ατμόσφαιρας. Επομένως γίνεται αντισηψία του δέρματος με εφαρμογή αντισηπτικής κρέμας στην περιοχή που αποτριχώθηκε.

Τα αντισηπτικά προϊόντα έχουν συνήθως τη μορφή κρέμας, ζελέ ή αλοιφής και περιέχουν ουσίες με αντισηπτικές, επουλωτικές και αντιφλογιστικές ιδιότητες.

Η εφαρμογή τους αμέσως μετά την αποτρίχωση κρίνεται απαραίτητη, διότι αποτρέπουν την ανάπτυξη μικροοργανισμών, μειώνουν τον ερεθισμό του πρόσφατα αποτριχωμένου δέρματος και προκαλούν αίσθημα δροσιάς και ανακούφισης.

Τέλος συστήνεται στον πελάτη να μην φέρει σε επαφή το δέρμα με νερό και σαπούνι για τουλάχιστον 6-8 ώρες μετά την αποτρίχωση.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά οι κανόνες υγιεινής και η τήρηση αυτών αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι του επαγγελματισμού των αισθητικών ως επιβεβλημένη και απαραίτητη προϋπόθεση του κλάδου των επαγγελμάτων υγείας και πρόνοιας.

Η καθαριότητα, η υγιεινή και η τάξη στον εργασιακό χώρο της αισθητικής, εκτός της αίσθησης θετικής εικόνας και νηφαλιότητας που δημιουργούν στον πελάτη, αποτελούν απαραίτητη πρακτική και τεκμήριο ευσυνειδησίας για τους επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται στο χώρο της υγείας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α)

- 1) ΑΡΣΕΝΗ,Α. (1994). *Κλινική μικροβιολογία και εργαστηριακή διάγνωση των λοιμώξεων* Τόμος 1. ΑΘΗΝΑ: ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ <<ΖΗΤΑ>>.
- 2) ΑΡΣΕΝΗ,Α. (1994). *Κλινική μικροβιολογία και εργαστηριακή διάγνωση των λοιμώξεων* Τόμος 2. ΑΘΗΝΑ: ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ <<ΖΗΤΑ>>.
- 3) MADIGAN,Μ., MARTINKO,Ι. & PARKER,Ι. (επιμ.: ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ,Τ.) (2010). *Βιολογία των μικροοργανισμών*. ΗΡΑΚΛΕΙΟ: ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΗΤΗΣ.
- 4) ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ,Α., ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ,ΓΡ., ΛΕΓΑΚΗΣ,Ν. & ΤΣΕΛΕΝΤΗΣ,Ι. (2000). *Ιατρική Μικροβιολογία*. ΑΘΗΝΑ: ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Π.Χ.ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ.
- 5) ΤΣΑΚΡΗΣ,Α. (επιμ.) (2009). *Εισαγωγή στη Μικροβιολογία*. ΑΘΗΝΑ: Π.Χ.ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ.
- 6) BARRETT,Ι. (2002). *Βασικές αρχές Μικροβιολογίας και Ανοσολογίας*. (Α.ΜΑΝΙΑΤΗΣ, μεταφρ.-επιμ). ΑΘΗΝΑ: ΠΑΡΙΣΙΑΝΟΥ Α.Ε. (το πρωτότυπο έργο εκδόθηκε 1998).
- 7) ΝΕΛΛΑΣ,Χ. (2011). *Ασφάλεια Εργαστηρίου*. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΑΛΤΙΝΤΖΗ.
- 8) ΚΟΛΙΑΗΣ,Σ. (1996). *Πρακτική Μικροβιολογία*. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: University Studio Press.
- 9) ΓΛΗΓΟΡΗ,Σ., ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ,Μ. & ΠΑΝΤΟΥ,Α. (2001). *Αισθητική Σώματος Ι*. ΑΘΗΝΑ:Π.Ι, Ε.Ε
- 10) ΒΙΒΙΛΑΚΗ,ΕΛ., ΠΑΡΑΣΥΡΗ,ΟΛ. & ΣΚΙΑΔΑ,ΕΛ. (2001) *Αισθητική Σώματος ΙΙ*. ΑΘΗΝΑ:ΟΕΔΒ
- 11) ΓΑΛΑΝΟΥ,ΑΛ., ΗΛΙΟΥ,ΑΛ. & ΜΑΡΚΑΝΤΩΝΗ-ΝΤΟΥΡΑΚΗ,Μ. (2001) *Δερματολογία*. ΑΘΗΝΑ: ΟΕΔΒ
- 12) ΖΙΩΤΗ,Γ., ΡΕΠΠΑΣ,Κ. & ΦΙΛΟΠΟΥΛΟΥ,Χ. (2001). *Αισθητική Προσώπου Ι*. ΑΘΗΝΑ:ΟΕΔΒ
- 13) ΓΑΡΓΑΝΟΥΡΑΚΗ,Ε., ΠΑΤΖΙΚΑ,Τ. & ΡΕΠΠΑΣ,Κ. (2001). *Αισθητική Προσώπου ΙΙ*. ΑΘΗΝΑ:ΟΕΔΒ
- 14) ΚΑΜΜΕΝΟΥ-ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ,ΕΛ., ΚΟΤΟΝΙΑΣ,Γ. & ΣΚΑΝΔΑΛΗ,ΑΝ. (2001) *Κοσμητολογία*. ΑΘΗΝΑ: ΟΕΔΒ
- 15) ΑΛΙΜΠΕΡΤΗ,Δ., ΔΡΙΒΑΚΟΥ,Β. & ΧΟΝΔΡΟΡΙΖΟΥ,Ι. (2001) *Μακιγιάζ Ι* ΑΘΗΝΑ: ΟΕΔΒ
- 16) ΑΜΑΡΑΝΤΟΥ,Χ., ΓΡΑΙΚΟΥ,Μ. & ΚΟΚΟΛΑ,Π. (2001) *Μανικιούρ-Πεντικιούρ*. ΑΘΗΝΑ:ΟΕΔΒ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ B)

- 1) www.athenslab.gr
- 2) www.hua.gr
- 3) www.habia.org
- 4) www.dettol.gr
- 5) <http://www.healthyliving.gr>
- 6) <http://iatrognosi.gr/ViewArticle.aspx?trid=169&tid=13>
- 7) <http://www.dermnetnz.org/acne/folliculitis.html>
- 8) www.healthpress.gr
- 9) <http://www.funscrape.com/Tags/421/medical.html>
- 10) <http://www.hellenica.de/Med/Pseudanthrakas.html>
- 11) <http://www.hellenicdermatlas.com/gr/viewpicture/562>
- 12) <http://www.lambiderm.gr/akmi>
- 13) <http://www.epirusvisioncenter.gr/epipefikitida.php>
- 14) www.parpool-spa.com
- 15) www.mednet.gr
- 16) www.derm.gr
- 17) www.cosmeticlaser.gr
- 18) <http://rhodosgeneralsurgery.blogspot.gr>
- 19) <http://panacea.med.uoa.gr/topic.aspx?id=869>
- 20) www.hellenicdermatlas.com/en/viewpicture/2819
- 21) <http://worldvisionportal.org/wordpress/index.php/2011/02/gulf-bioterrorism-a-silent-deadly-enemy-among-us-part-ii/>
- 22) http://tro-ma-ktiko.blogspot.gr/2012/04/blog-post_7488.htm
- 23) <http://asterakiaa.blogspot.gr/2012/11/laser.html>
- 24) http://www.iatrikionline.gr/Derma_60/2.htm
- 25) <http://www.in-karystos.gr/iatrika/kondilomata.html>
- 26) <http://studiosarnails.blogspot.gr/2010/07/blog-post.html>
- 27) <http://www.wilhelmreich.gr/wp-content/uploads/2013/04/Dry-sterilizer.jpg>
- 28) <http://ekfe-g-athin.att.sch.gr/rep/eidika/kat/page10.html>
- 29) <http://www.eidikommotiriou.com/sterilizers-ym-9007-sterilizer-p-347.html>